

6 VELIKI INTERVJU
MATEJA PERŠOLJA,
BEGREJT INŠTITUT

8 TEMA MESECA
POSLOVNA CONA
ŽELODNİK

24 AKTUALNO
STOLETNICA RAZGLASITVE
DOMŽAL ZA TRG

**OBČINA
DOMŽALE**

prostor zadovoljnih ljudi

SLAMNIK

GLASILO OBČINE DOMŽALE

27. FEBRUAR 2025 | LETNIK LXV | ŠTEVILKA 2 | IZDAJA KULTURNI DOM FRANCA BERNIKA DOMŽALE | CENA 1,09 EUR

www.kd-domzale.si/glasilo-slamnik.html

Foto: Rok Majhenič

Po Domžalah bo vozil minibus Domžalček

Občina Domžale bo spomladi bogatejša za dve vozili na električni pogon, s katerima bo javnosti omogočena dodatna oblika trajnostne mobilnosti, ki bo za uporabnike brezplačna.

DOMŽALČEK

Za pomoč pri izbiri imena novih minibusov je Občina Domžale prek spletne ankete prosila širšo javnost. Na Občino Domžale je prišlo več kot 100 predlogov, med katerimi so se nekateri pojavili večkrat. Med predlaganimi imeni je izstopal predlog, ki se lepo povezuje tudi z imenom občine Domžale. V spomladanskih mesecih bo tako prvič skozi središče mesta zapeljal minibus Domžalček, ki bo predvsem ranljivim skupinam olajšal potovanje med pomembnejšimi točkami v središču Domžal.

Pobuda je del celostnega pristopa uvedbe elementov trajnostne mobilnosti v občini Domžale. V teku pa je tudi priprava Občinske celostne prometne strategije.

Naj domžalske športnike krasi ljubezen do športa

V Športni dvorani Domžale je v četrtek, 13. februarja, potekala slavnostna podelitev priznanj najboljšim domžalskim športnicam, športnikom, športnim delavcem in društvom za leto 2024.

Priznanje je nagrada za uspešno delo, ki ga krasita ljubezen do športa in osredotočenost do posameznih ciljev. Pri tem pa, poleg športnic in športnikov, nikoli ne pozabijo tudi na posameznike iz ozadja. To so vodje društev, trenerji in podporniki, brez katerih ne bi bilo pogojev, ne tekmovanj in ne razvoja športne panoge ter mnogih generacij športnic in športnikov.

Da so Domžale mesto športa, veliko pove že to, da so na prireditvi podelili skoraj 100 priznanj za dosežke v različnih športnih panogah. To so tiste posameznice, posamezniki in ekipe, ki so v minulem obdobju največ prispevali k promociji športa, ne samo na občinskem, ampak tudi državnem in svetovnem nivoju.

Najboljša športnica leta je postala telovadka Lucija Hribar, ki je pri-

znanje prejela že drugič zapored. Za najboljšega športnika je bil izbran lokostrelec Žiga Ravnikar, ki je nagrado osvojil že drugič. Naj ekipa leta 2024 je članska košarkarska ekipa Kansai Helios, ki je naziv osvojila tretjič zapored.

Posebno priznanje za življenjsko delo je prejel nogometni trener Mustafa Veladžić Veljo, ki je s svojim delom pustil neizbrisen pečat v lo-

kalnem športnem okolju. Fair play nagrado je prejel nogometaš Dario Kolobarič, ki je na tekmi NK Domžale sodniku priznal, da prekrška ni bilo, s čimer je pokazal izjemno športno poštenost.

Dogodek je spremljal bogat kulturni program, županja Renata Kosec pa je v svojem nagovoru napovedala, da bo Občina Domžale za športno področje v letošnjem letu namenila kar 13 milijonov evrov, kar bo še dodatno pripomoglo k razvoju športa v občini. To pomeni, da se za prihodnost športa v Domžalah ni bati kot tudi ne za skrbno načrtovane gradnje in prenove ter številne projekte za domžalsko športno okolje ne.

> 28

AKTUALNO

Nov stacionarni merilnik hitrosti

Na pobudo občanov, sveta KS Dragomelj - Pšata ter v sodelovanju s Svetom za varnost in vzgojo v cestnem prometu Občine Domžale in Policijsko postajo Domžale je bil v naselju Dragomelj vzpostavljen nadzor prometa s stacionarnim merilnikom hitrosti. Predlog je potrdil Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, postavitev ohišja merilnika hitrosti je namreč upravičena na mestih, kjer z drugimi ukrepi ni mogoče doseči učinkovitega umirjanja prometa in spoštovanja omejitev hitrosti. > 3

NOVICE

Likovno-literarni natečaj Želim si ...

Center za mlade Domžale razpisuje likovno-literarni natečaj, ki letos nosi naslov Želim si ... Rok za oddajo del je 9. april 2025. K sodelovanju vabljeni vsi, otroci, mladi in mladi posrcu, ki radi ustvarjate likovna ali literarna dela. Vabljeni tudi vrtčevske in šolske skupine. Dela lahko oddate v različnih likovnih tehnikah in literarnih žanrih, pri ustvarjanju se prepustite navdihu. Posameznik ali skupina lahko sodeluje v obeh kategorijah, likovni in literarni, a z največ enim delom v vsaki. > 12

OKOLJE

Nedovoljeni izpusti v kanalizacijo

Županja in župani občin lastnic CČN Domžale - Kamnik so na srečanju s predstavniki komunalnih podjetij in vodstvom CČN izrazili globoko zaskrbljenost nad primeri prekomernih obremenitev v zadnjem letu dni. Ker CČN spada med kritično infrastrukturo, katere neprekinjeno obratovanje je ključnega pomena za varnost, zaščito in zdravje ljudi, ter zaradi trenda ponavljajočih se primerov onesnaževanja komunalne odpadne vode, so napovedali poostren nadzor in ukrepe proti kršiteljem. > 30

ROK ZA ODDAJO

Naslednja številka Slamnika izide v četrtek, 27. marca 2025.

Rok za oddajo prispevkov je v četrtek, 13. marca 2025, do 12. ure.

Pri vsakem prispevku mora biti jasno razvidno, kdo je avtor prispevka, podpis fotografa in komentar k fotografiji.

Prispevke lahko v času uradnih ur oddate v Kulturnem domu Franca Bernika Domžale, zunaj uradnih ur v nabiralniku na stavbi ali na naš e-naslov.

V skladu z Odlokom o javnem glasilu Občine Domžale Slamnik nenaročeni prispevki ne bodo honorirani, končno odločitev o objavi prispevkov in njihovi dolžini pa sprejema uredništvo. Za vsa vprašanja smo vam na voljo na e-naslovu: urednistvo.slamnik@kd-domzale.si

**VPISI V
JEZIKOVNE TEČAJE
ZA OTROKE, DIJAKE IN ODRASLE**

tel.: 01 / 721 69 13
GSM: 041 / 317 444
dude@dude.si www.dude.si

AKTUALNO

Drage bralke,
dragi bralci,

februar je mesec kulture. Tokrat je prireditev Občine Domžale ob slovenskem kulturnem prazniku potekala v kulturni dvorani Gasilskega doma Ihan, slavnostni govornik pa je bil upokojeni profesor slovenščine in primerjalne književnosti Brane Šimenc, ki je poudaril pomen negovanja ter ohranjanja slovenske kulture in slovenske besede.

Sredina februarja je v Domžalah že tradicionalno športno obarvana s slavnostno podelitvijo priznanj najboljšim domžalskim športnicam, športnikom, športnim delavcem in društvom za preteklo leto 2024. Najboljša športnica leta je postala telovadka Lucija Hribar, ki je priznanje prejela že drugič zapored. Za najboljšega športnika je bil izbran lokostrellec Žiga Ravnikar, ki je nagrado osvojil že drugič. Najekipa leta 2024 je članska košarska ekipa Kansai Helios, ki je naziv osvojila tretjič zapored. Vsem nagrajencem iskreno čestitamo.

V velikem intervjuju smo se pogovarjali z Matejo Peršolja, profesorico matematike in fizike ter strokovno vodjo BeGrejt Inštituta. V zanimivem pogovoru o pedagoškem poklicu in soustvarjanju kakovostne javne šole smo med drugim izvedeli tudi, kako se vzpostavi varno in spodbudno okolje, v katerem se razbremenijo učitelje in opolnomoči učence ter s tem sproži neizmerni potencial razvoja in napredka, h kateremu prispevajo vsi člani razreda ali skupnosti.

V letošnjem letu Domžale praznujejo 100-letnico razglasitve Domžal za trg. Dogodek izrednega pomena je bil posledica gospodarskega in demografskega napredka Domžal v tistih časih. Na straneh Slamnika vam podrobneje predstavljamo prvo veliko prelomnico v razvoju domžalske občine.

Na okoljskih straneh pa opozarjamo na nedopustne industrijske izpuste v kanalizacijo, kar povzroča onesnaževanje komunalne odpadne vode, zaradi česar je CCN Domžale - Kamnik napovedala poostren nadzor in ukrepe proti kršiteljem.

Vabljeni k branju Slamnika.

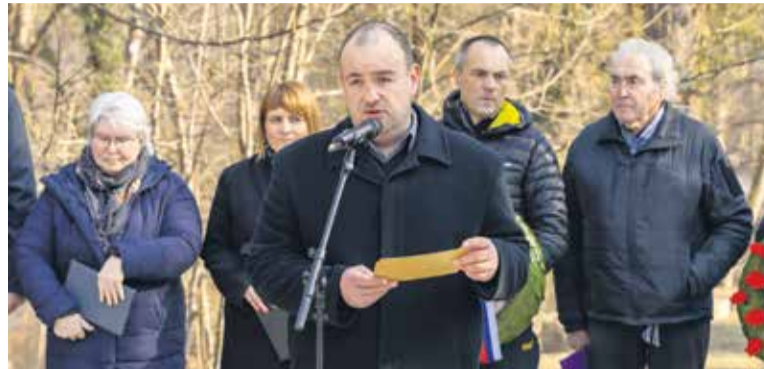
Špela Čarman,
odgovorna urednica

Spominska slovesnost padlim borcem na Oklu nad Ihanom

V soboto, 22. februarja 2025, se je v hladnem dopoldnevu ob spremstvu praporov in zastav proti Oklu nad Ihanom tiho vila kolona do spominskega obeležja padlim borcem Kamniško-zasavskega odreda.

Kamniško-zasavski odred je bil eden izmed številnih odredov, ki so se bojevali v slovenskih gozdovih in hribih, v težkih pogojih, pod stalnim nadzorom okupatorja, vendar so se borili z neomajnim pogumom in odločnostjo.

Podžupan Občine Domžale Borut Ernestl je v svojem slavnostnem nagovoru dejal: »Ti borci so pokazali izjemen pogum, ki je presegal njihova leta. Borili so se v gozdovih in gorah, ob vedno prisotnem sovražniku, ki jih je preganjal, jih izdajal in ubijal. Mnogi izmed njih niso nikoli dočakali svobode. Čeprav jih je vojna vzela v najbolj mladih letih, njihova hrabrost in zvestoba idejam o svobodi in pravičnosti še danes odmeva. Za mnoge izmed njih ni bilo nikoli več povratka, a njihove žrtve niso bile zaman. Danes stojimo na tleh, ki so jih osvajali s krvjo, in

Slavnostni govornik podžupan Borut Ernestl

ohranjamo njihov spomin. Kljub temu, da so padli v svojih najlepših letih, njihova dediščina živi dalje, v upanju na boljši svet.«

Po govoru so vence k spominske mu obeležju položili podžupan Občine Domžale Borut Ernestl, Branko Sojer, predsednik Sveta KS Ihan,

Primož Zupančič, predsednik ZB za vrednote NOB Dol - Dolsko, Barbina Skok, predsednica ZB za vrednote NOB Občine Domžale, in Ferdinand Starin, predsednik KO za vrednote NOB Ihan. V spomin padlim so se poklonili z minuto molka.

FOTO: ROK MAJHENIČ

K spomeniku padlim borcem so položili vence.

35. medobčinski
otroški
parlament
v Domžalah

V OŠ Dragomelj je v torek, 4. februarja 2025, potekal že 35. medobčinski otroški parlament.

Gostili so 11 osnovnih šol na temo Šolski sistem, kjer so učenci imeli priložnost izmenjati mnenja in predloge o izboljšavah. Mlade predstavnike in njihove mentorje so pozdravile ravnateljica OŠ Dragomelj Urška Kovač Grad, predsednica Zveze prijateljev mladine Domžale Karolina Strehar in županja mag. Renata Kosec. Slednja je pohvalila pobudo in angažma učencev, ki so izrazili svoje poglede na področje izobraževanja. Poudarila je, da je takšen dogodek odlična priložnost za spodbujanje aktivnega vključevanja mladih in družbeno dogajanje.

Otroški parlament je izobraževalni program, ki spodbuja aktivno državljanstvo ter ozaveščanje o človekovih in otrokovih pravicah. Program se izvaja že od leta 1990 z vključenimi skoraj 400 osnovnimi šolami. Razprave potekajo na različnih ravneh, od šolske do regijske, pri čemer otroci sami izberejo temo, o kateri razpravljajo vsakih dve leti. Program vključuje tudi medobčinske in občinske razprave, ki se zaključijo z nacionalnim zasedanjem v Državnem zboru.

FOTO: ZPM DOMŽALE

Tema letošnjega otroškega parlamenta je bil šolski sistem.

Skrb za negovanje slovenske besede in skupnih vrednot

V sredo, 5. februarja 2025, je v kulturni dvorani Gasilskega doma Ihan potekala prireditev Občine Domžale ob slovenskem kulturnem prazniku, ki sta se je udeležila županja mag. Renata Kosec in podžupan Borut Ernestl.

Slavnostni govornik Brane Šimenc je poudaril pomen negovanja in ohranjanja slovenske kulture in slovenske besede. V kulturnem programu se je beseda prepletala z melodijami.

Kulturna društva z ljubiteljskimi ustvarjalci so srčika kulturne produkcije v domžalski občini. Z namenom približati praznovanje slovenskega kulturnega praznika vsem občankam in občanom ter jih hkrati povabiti k predstavitvi lokalnega kulturnega utripa, prireditev ob prazniku gosti vsako leto druga krajevna skupnost. Letos je imel to čast in odgovornost Ihan, rojstni kraj velikega jezikoslovca dr. Antona Breznika. Prireditev je pripravil Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti, območna izpostava Domžale v sodelovanju s Kulturnim društvom Ihan.

Slavnostni govornik je bil Brane Šimenc, Ihanec, upokojeni profesor slovenščine in primerjalne književnosti. Šimenc je dejaven pobudnik, organizator in voditelj kulturnih dogodkov, prejemnik nagrade Občine Domžale in skrbnik Breznikove muzejske zbirke, ki je že dobri dve desetletji materialni in duhovni spomin na dr. Antona Breznika. Profesor Šimenc je prevzel čast in breme vodenja, ohranjanja in dopolnjevanja te dragocene zbirke. Z zanosom, znanjem in vizijo odpira poti do posameznikov in skupin, jim podaja vrednote, ki nas povezujejo, ter obuja in spodbuja ljubezen do materinščine. V svojem nagovoru je opomnil, kako pomembno je negovanje slovenske besede: »Živimo v nasilnem svetu, kjer velja pravica močnejšega. Mi svojo vrsto moči poznamo in smo jo zgodovinsko dokazali. Vendar smo številčno majhni in moramo skrbeti za svoje največje skupne vrednote vsaj tako dobro, kot to delajo veliki. V večjih in trdnjih po-

Pevski zbor Podružnične šole Ihan pod vodstvom Špelce Kasesnik

Slavnostni govornik Brane Šimenc

sodah nosijo svoje zaklade veliki narodi, naša posoda z dragoceno vsebino je manjša in bolj krhka. Zato moramo z njo ravnati skrbneje, da nam ta prstena posoda ne pade iz rok in da se njena vsebina ne izniči.«

Orisal je zgodovinski razvoj slovenskega jezika in pomen letega za slovenski narod ter izpostavil dr. Antona Breznika. »Breznik je stal na braniku slovenskega jezika v času, ko smo živeli v državi, ko nismo bili priznani kot narod, ampak le pleme nekega troedinega naroda, ko je bila slovenščina jezik neke banovine, ne pa državni jezik, kot je danes. Vse do svoje smrti leta 1944 se je Breznik ukvarjal z živo rabo knjižnega jezika v času, ko so se potrebe slovenščine v javni rabi zgostile in povečale zaradi nastanka nove jugoslovanske države, rabe jezika na zahtevnejših strokovnih ravneh zaradi nastanka slovenske univerze in ustanovitve SAZU ter novih časnikarskih iz-

živov. Breznikovo jezikoslovno delo je bilo podlaga za sodobno slovensko slovnico, pravopis in Slovar slovenskega knjižnega jezika. Boril se je za živ, ljudski jezik, kakršnega je uporabljal Prešeren, ki je zavračal nepotrebno tujo navlako, saj v svojih pesmih ni uporabil nobene tujke; lepota in čistost jezika sta namreč tudi njegova izrazna moč.«

Slavnostne prireditve so se poleg županje in podžupana Občine Domžale udeležili še častni občani, občinske svetnice in svetniki, predstavniki krajevnih skupnosti ter mnoge krajanke in krajani. V kulturnem programu z naslovom Lepota in moč besede smo se sprehodili med velikimi slovenske pisane besede. Domačini Jana Poljanšek, Boris Kopitar, Ana Gregorič, Mitja Gregorič, Ana Lucija Parkelj, Urška Gregorič in Brane Jerman so interpretirali dela Vodnika, Prešerna, Jurčiča, Tavčarja, Cankarja in Breznikove zapise. Program so z melodijami popestrili Betka Kralj in Peter Napret, pevski zbor Podružnične šole Ihan pod vodstvom Špelce Kasesnik in Banda Citrarska. Prireditev je povezoval Luka Štifter. Praznično vzdušje je zaokrožila razstava likovnih del Nuše Čučnik.

KLAVDIJA GREGORIN ŠTIFTER
FOTO: EVA ŽURBI

Si za akcijo? Skupaj očistimo našo občino.

OBČINA DOMŽALE

15. marec 2025 ob 9. uri

Krajevne skupnosti – zbirna mesta

KS Toma Brejca Vir – pri Sahari

KS Dragomelj - Pšata – PGD Pšata - Dragomelj in OŠ Dragomelj

KS Ihan – PGD Ihan

KS Homec - Nožice – PGD Homec

KS Dob – Krajevna skupnost Dob

KS Slavka Šlandra – pri plinski postaji ob Kamniški Bistrici in mostu pri Elektro

KS Simona Jenka – pri vagončku v Študi, parku Martina Krpana in pri pokopališču Domžale

KS Krtina – Podružnična šola Krtina

KS Radomlje – Kulturni dom Radomlje

KS Rova – PGD Rova

KS Preserje – avtobusna postaja pri Tušu

KS Vencija Perka – PGD Stob - Depala vas

KS Jarše - Rodica – PGD Jarše - Rodica

*Kontaktne osebe so predsedniki krajevnih skupnosti po območjih. Več informacij na www.domzale.si.

Za rokavice, vrečke in malico bo poskrbljeno.

Povečanje prometne varnosti v naselju Dragomelj

V Dragomlju je vzpostavljen nadzor prometa s stacionarnim merilnikom hitrosti.

Občina Domžale področju prometne varnosti posebej pozornost, še posebej na odsekih, kjer se pogosto nahajajo ranljivejši udeleženci cestnega prometa, kot so pešci in kolesarji. Na pobudo občanov, sveta Krajevne skupnosti Dragomelj - Pšata ter v sodelovanju s Svetom za varnost in vzgojo v cestnem prometu Občine Domžale in Policijsko postajo Domžale je bil v naselju Dragomelj vzpostavljen nadzor prometa s stacionarnim merilnikom hitrosti.

Predlog je bil potrjen s strani Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Domžale. Postavitve ohišja merilnika hitrosti je namreč upravičena na mestih, kjer z drugimi ukrepi ni mogoče doseči učinkovitega umirjanja prometa in spoštovanja omejitev hitrosti. Pri odločitvi o postavitvi sta bila upoštevana tudi stopnja prometne obremenitve ter analiza prometne varnosti, vključno s številom prometnih nesreč na tem odseku.

Osnovni namen postavitve ohišja stacionarnega merilnika hitrosti

Nov stacionarni merilnik hitrosti v Dragomlju

je umirjanje prometa, ne kaznovanje voznikov. Vse udeležence v prometu pozivamo k doslednemu spoštovanju cestnoprometnih predpisov in prilagoditvi vožnje razmeram na cesti. Višja hitrost povečuje tveganje za nesreče in resnost poškodb udeležencev v prometu. Vsi lahko prispevamo k večji varnosti, da bo občina Domžale ostala prostor za dovolj varnih in predvsem varnih ljudi.

FOTO: OBČINA DOMŽALE

Nova orodja za vadbo v naravi in nov ekološki otok

Občina Domžale je v letu 2024 prvič pristopila k izvedbi participativnega proračuna 2024/2025 in bila zelo uspešna.

Prvi korak je presegla, ko so občanke in občani oddali 100 projektnih predlogov. Največ izglasovanih projektov se nanaša na ureditev športnih in rekreativnih objektov ter prostorov za druženje in za varnost v cestnem prometu.

V tokratni številki Slamnika vam predstavljamo naslednja dva projekta, izglasovana na podlagi participativnega proračuna Občine Domžale. Ob rekreacijski poti Kamniške Bistrice na območju Sela pri Ihanu -

Bišče so na voljo nova orodja za vadbo v naravi. Drog z različnimi višinami, krogi, bradlja in naprave za vaje za hrbet in trebuh omogočajo kranjom in drugim obiskovalcem vadbo v naravi. Domžale pa so bogatejše še za nov ekološki otok na Podrečju, pred mostom čez Mlinščico. Kranjom bo tako olajšano ločevanje odpadkov, kjer so urejeni za bojniki za steklovino, papir in rabljena oblačila.

FOTO: KARIN BOŽIČ ZUPANČIČ

Nova orodja za vadbo v naravi na območju Sela pri Ihanu - Bišče

Nov ekološki otok na Podrečju

Pustovanje
1. marec 2025

OB 13. uri
OTROŠKO PUSTOVANJE
pustno rajanje s Trkajem, Repki in Hroščkom Simonom

OB 14. uri
KROFI in KURENTI
Češminov park Domžale

OB 14.15
POVORKA iz Češminovega parka do Športnega parka Vir

OTROŠKO PUSTNO RAJANJE
z družino Kolenc pod šotorom na Viru

www.domzale.si
www.visitdomzale.si

Ce bo slabo vreme, dogajanje v Češminovem parku in povorka odpadeta.

1. MAREC - SVETOVNI DAN CIVILNE ZAŠČITE

Hvala vsem pripadnikom Civilne zaščite Občine Domžale za dragocen doprinos in požrtvovalno delo.

mag. Renata Kosec, županja

OBČINA DOMŽALE
prejeto: 2025.03.01

IZ URADA ŽUPANJE

Drage bralke, dragi bralci,

vsak od nas se je gotovo vsaj enkrat že srečal z vprašanjem, kako poskrbeti za dovolj gibanja in v svoj vsakdan vpeljati športne aktivnosti. Nasvet bi nam zagotovo ponudila športnica leta 2024 Lucija Hribar in športnik leta 2024 Žiga Ravnikar. Tudi na Občini Domžale področju športa posvečamo posebno pozornost, saj z zagotavljanjem primerne infrastrukture in podpore mladim športnicam in športnikom izboljšujemo kvaliteto bivanja v naši občini.

V letošnjem letu je v teku dolgo pričakovana obnova domžalskega kopaljšča, ki nam bo prinesla nov olimpijski bazen, manjši bazen za učenje plavanja in otroški bazen. Spomladi načrtujemo odprtje večnamenske dvorane v Športnem parku Domžale, ki bo pod eno streho združila raznolike športe. V februarju se je začela obnova skateparka Domžale, športno udejstvovanje bo v letu 2025 omogočeno tudi posameznikom z gibalno oviranostjo na zanje prilagojenih kolesih – paralelnem tandemu in triciklu.

Poleg izboljšanja športne infrastrukture je pomembna tudi podpora mladim športnikom. V letu 2023 smo prvič poleg štipendij za deficitarne poklice razpisali tudi celoletne štipendije za dijake in študente s področja športa. To je pomemben korak k spodbujanju razvoja športnih talentov in podpori mladim pri doseganju zastavljenih ciljev.

Glasu skupnosti smo prisluhnili prek participativnega proračuna. Da je šport pomemben del naše skupnosti, dokazujejo izglasovani predlogi umestitve športnih orodij v lokalno okolje. Za projekte na področju športa je znotraj participativnega proračuna namenjena skoraj četrtina vseh sredstev. Orodja za vadbo v naravi smo umestili v Selu pri Ihanu, novo opremo pa v Športnem parku Vir, na Škrjančevem smo uredili park z orodji za ulično vadbo. V načrtu je še ureditev učne ferate Šumberk, obnova tla v utežarni, ureditev sprehajalne poti na Oljski gori in priprava projektne dokumentacije za rekreacijsko točko na Gorici pri Ihanu.

Občina Domžale z ukrepi in investicijami ustvarja okolje, kjer lahko vsak izbere tip rekreacije, ki mu najbolj ustreza, na vsakem posamezniku pa je odgovornost, da naredi prvi korak na poti k boljšemu počutju. Naj bo čas za ta korak že danes.

mag. Renata Kosce,
županja

Pojasnilo Občine Domžale v zvezi z zemljišči v Poslovni coni Želodnik

Ustavno sodišče je z odločbami U-I-218/22, U-I-265/22 in U-I-268/22 odločilo, da je v neskladju z ustavo del Odloka o občinskem prostorskem načrtu Občine Domžale. Odločitev je vzbudila veliko vprašanj, na katere bi želeli odgovoriti.

Odločbe Ustavnega sodišča se nanašajo na pobude, ki so jih vložili Mercator, d. o. o., Slovenski državni holding, d. d. (prej DUTB, d. d.) in Roltek, d. o. o. S pobudami so spodbijali spremembo namenske rabe. Po prej veljavnem prostorskem aktu je bila na tem območju dovoljena gradnja, po v letu 2018 sprejetem občinskem prostorskem načrtu pa gradnja ni več dopustna.

Občina je sprejela občinski prostorski načrt ob soglasju vseh nosilcev urejanja prostora, se pravi ministrstev in drugih organov, ki sodelujejo v postopku sprejemanja občinskega prostorskega načrta. Do spremembe je prišlo zato, ker se na območju ni nikoli začelo z gradnjo, pač pa se je celotno območje ves čas uporabljalo le kot kmetijsko in gozdno zemljišče. Pobudniki niso v vseh letih, kar je bilo to zemljišče zazidljivo, izkazali posebnega interesa za gradnjo, saj niso vložili zahteve za izdajo gradbenih dovoljenj. Takoj po spremembi namembnosti, pa so vložili ne le zahteve za oceno zakonitosti sprememb, pač pa tudi odškodninske tožbe, in sicer Mercator, d. o. o., za plačilo 4.750.000 evrov in DUTB, d. d., za plačilo 8.000.000 evrov odškodnine. O odškodninskih

zahtevkih še ni bilo odločeno, ker mora sodišče najprej ugotoviti, ali je bila sprememba namenske rabe res nezakonita.

Odlok o občinskem prostorskem načrtu je bil sprejet v letu 2018. Ustavno sodišče je dve leti kasneje, to je leta 2020, sprejelo odločitev, ki je bistveno spremenila način priprave prostorskih aktov, in sicer da morajo občine ob spremembi namembnosti opraviti tudi tehtanje javnega in zasebnega interesa. V letu 2018 ni bilo v nobenem zakonu ali podzakonskem predpisu določeno, da je treba pripraviti dokument o tehtanju javnega in zasebnega interesa, čeprav so tedaj veljavni predpisi določali številne podlage, ki morajo biti pripravljene v postopku sprejema občinskega prostorskega načrta. Občina je tako sprejela občinski prostorski načrt, ne da bi lahko pričakovala, da se bo samo pravno nadziranje glede tega čez dve leti spremenilo. Občinski prostorski načrt je bil sprejet ob vedenju in po predpisih, ki so veljali na dan sprejemanja.

S sedanjimi odločitvami Ustavno sodišče ni razveljavilo ali odpravilo občinskega prostorskega načrta, pač pa je odločilo le, da je ta neustaven, ker občina ni pripravila dokumenta

o tehtanju javnega in zasebnega interesa. Ustavno sodišče je zato naložilo občini, da mora ta, ob upoštevanju stališč iz odločb Ustavnega sodišča, zagotoviti skrbno tehtanje javnega in zasebnega interesa pri določitvi oziroma spremembi namenske rabe zemljišča, pri čemer je dolžna uporabiti ustrezne strokovne podlage ter na njihovi podlagi in ob upoštevanju konkretnih okoliščin primera presoditi, ali je s spremembo obstoječe namenske rabe zagotovljeno pravično ravnovesje med interesi skupnosti in interesi pobudnikov, varovanimi s pravico do zasebne lastnine.

Občina bo zato takoj začela s pripravo zahtevane strokovne podlage, to je dokumenta o tehtanju javnega in zasebnega interesa ter bo v nadaljevanju glede na strokovne ugotovitve tudi sprejela ustrezne ukrepe. Ali bo to pomenilo spremembo obstoječega občinskega načrta ali njegovo potrditev, bo pokazala ta strokovna presoja. Vsekakor bo občina sanirala neustavnost.

Odločitve Ustavnega sodišča pa nikakor ne pomenijo, da bi morala občina avtomatično plačati zahtevano odškodnino. Najprej bo treba s pomočjo strokovnjakov narediti tehtanje javnega in zasebnega in-

teresa, nato bo treba izvesti naslednje ukrepe, če bodo le-ti potrebni. Odškodninska obveznost pa bi lahko nastala le, če bi se ugotovilo, da je odlok nezakonit in da te nezakonitosti ni mogoče odpraviti. Kakšna bi bila v tem primeru višina odškodnine, bi določilo pristojno sodišče.

Občina je dolžna ravnati v skladu z veljavnimi prepisi, kar pomeni, da ne sme barantati glede namenske rabe in odškodnine, čeprav se morda številnim zdi, da bi se bilo bolje dogovoriti s tožniki. Lastnikov zemljišč je mnogo in interes posameznega lastnika je le eden od interesov, ki se upoštevajo v postopku sprejemanja občinskega prostorskega načrta. Kaj bo določal občinski prostorski načrt, bodo povedali stroka in pristojna ministrstva. Občina je dolžna izvesti tehtanje javnega in zasebnega interesa in varovati interese občine kot celote.

Občina bo nadaljevala z investicijami in drugimi zastavljenimi projekti. Občina namreč mora izpolnjevati svoje zakonske naloge, med katerimi je predvsem skrb za javni servis na lokalni ravni. Seveda pa bomo vložili vse napore, da s pomočjo strokovnjakov odpravimo ugotovljeno neustavnost.

Med izbranimi tudi projekt Posvoji invazivko

Projekt Posvoji invazivko, ki ga je Občina Trzin prijavila na Javni poziv za izbor projektov za uresničitev ciljev in ukrepov Strategije lokalnega razvoja LAS Za mesto in vas v letu 2024 – sklad EKSRRP (Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja) je upravni odbor LAS izbral za sofinanciranje. Partnerji na projektu so občine Domžale, Mengeš in Trzin ter Zavod Rasporo in Društvo AIA.

Uspešne projekte mora končno odobriti tudi Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja (AKTRP). Za dokončno potrditev močno držimo pesti. Pričakujemo, da bomo v maju skupaj z našimi društvi zavihali rokave in že to sezono nekateri začeli, drugi pa nadaljevali z akcijami odstranjevanja invazivnih in tujerodnih vrst.

Če bo projekt potrjen s strani AKTRP, bomo partnerji prejeli nepovratno finančno podporo v skupni vrednosti do 99.720,56 evra.

Sredstva na projektu bodo pokrila stroške priprave načrtov rastišč na območjih ohranjene narave v navodilih za njihovo odstranjevanje, koordinacijo in izvajanje akcij odstranjevanja, prekrivanje trdovratnejših rastišč dresnika, mulčenje zlate rozge na enem bolj zgoščenih rastišč v Trzinu ter številne dogodke in delavnice o uporabi invazivk. Glavni del investicije predstavlja nakup naprave za zatiranje invazivk pod električnim tokom in testno odstranjevanje. Del sredstev je namenjen obveščanju javnosti.

Projekt se bo odvijal tri aktivne sezone vse do pomladi 2028. Vabljeni, da se pridružite društvom na akcijah ali pa se udeležite katere od zanimivih delavnic o uporabi invazivk v kulinarične, zdravilne ter druge namene. O dogajanju vas bomo sproti obveščali na spletnih straneh in družbenih omrežjih partnerjev ter v občinskih in regionalnih glasilih. Spremljajte nas.

MAJA BROZOVIČ,
KOORDINATORKA AKCIJ V TRZINU IN
ANA MOVRIN, VODJA PROJEKTA

Aktualne zapore cest

Na območju občine Domžale so zaradi del vzpostavljene posamezne zapore cest in poti.

Popolna zapora bo do 31. marca 2025 vzpostavljena na cesti Želodnik zaradi izgradnje kanalizacije in vodovoda ter obnove vozišča na regionalni cesti R2 Želodnik–Domžale. Do 20. aprila 2025 bo vzpostavljena popolna zapora Preloške ceste. Delna in občasna popolna zapora lokalne ceste Zalog–Dole pod Trojico bo vzpostavljena do 5. aprila 2025, prav tako bodo do 30. aprila 2025 delne in občasne popolne zapore Sejmiške ulice, Potočnikove ulice, Gostičeve ulice in Detelove ulice. Do 17. marca 2025 poteka delna zapora cest Zalog–Dole pod Trojico, Prevoje pri Šentvidu–Studentec pri Krtini.

Zaradi predvidenih prireditev bo v nedeljo, 2. marca 2025, od 13. do 17. ure, vzpostavljena popolna zapora cest in ulic na Viru v okviru javne prireditve »Pustna povorka in pokarnevalska zabava 2025. Na cestah Vir–Količevo, Bukovčeva ulica in Papirniška cesta ter Zoisova ulica v celotni dolžini. Zaradi izvedbe kolesarske dirke 2. velika nagrada občine Domžale bo 6. aprila 2025 med 10. in 11. uro popolna zapora na cestah Ihan–Vinje (Taborska cesta), Ihan–Dol pri Ljubljani (Breznikova cesta), Emonska ulica I in Šolska ulica. Kratkotrajna popolna zapora bo 6. aprila 2025 med 10. in 18. uro zaradi mednarodne kolesarske dirke in dirke za pokal Slovenije na cestah Ihan–Vinje (Taborska cesta), Goričica pri Ihanu–Dobovlje, Dobovlje–Žeje, Žeje–Sv. Trojica–Vrhpolje, Gorjuša–Žeje, Cesta na Gorjušo, Prelog–Zaboršt in Zaboršt–Ihan (Breznikova cesta).

Občinske investicije v teku – gradimo za skupno prihodnost

Bližamo se uradnemu odprtju večnamenske športne dvorane v Športnem parku Domžale, v neposredni bližini intenzivno potekajo gradbena dela na domžalskem bazenu in skateparku, nadaljujemo pa tudi investicije v cestno-prometno infrastrukturo.

Nova večnamenska športna dvorana: V Športnem parku Domžale se zaključujejo zadnja dela pri gradnji večnamenske športne dvorane, ki bo omogočala pogoje za številne športne aktivnosti, vključno s kotalkanjem, nogometom, košarko, odbojko in badmintonom. Dvorana

je zasnovana tako, da bo mogoča sočasna vadba različnim vadbenim skupinam v dveh ločenih prostorih. Gradnjo izvaja podjetje Lesnina MG oprema, d. o. o., vrednost investicije znaša 1.579.242,13 evra (z DDV). V naslednjih mesecih sledi uradno odprtje nove športne dvorane.

Gradnja domžalskega bazena: Gradnja novega bazena v Domžalah poteka skladno s predvideno časovnico. Na lokaciji so že pripravljene plošče za vse tri bazene: veliki olimpijski bazen (50 × 25 m), otroški bazen in bazen za učenje plavanja. Spomladi bo sledila postavitev

školjke velikega bazena, zaključek gradbenih del pa je predviden do konca leta 2025. Investicijo v vrednosti 11,158 milijona evrov (z DDV) izvaja podjetje Trgograd, d. o. o. iz Litije.

Prenova skateparka: Prenova skateparka aktivno poteka in bo predvidoma zaključena do poletja. Nova zasnova temelji na strokovnih analizah in delavnicah ter vključuje elemente za street in flow disciplino. Vhod bo oblikovan kot velika ploščad s skulpturo slamnika, ki simbolizira bogato zgodovino slamniarstva v Domžalah. Območje bo opremljeno z urbano opremo, kot so klopi, rampe, koši in pitnik. Projekt v vrednosti 764.070,10 evra (z DDV) izvajata podjetji Aliansa ASE, d. o. o., in Resal, d. o. o. Gradbena dela bodo zaključena predvidoma do poletja.

Obnova zidu na pokopališču na Homcu: Na pokopališču na Homcu je bila nameščena zaščitna ograja, ki se skladno vklaplja v obstoječo ureditev. V nadaljevanju bo urejeno tudi ugreznanje nagrobnih spomenikov. Dela v vrednosti 65.448,18 evra je izvedlo podjetje R-Klopčič, d. o. o.

Gradnja premostitvenih objektov: Na rekreacijski poti ob Kamniški Bistrici je že zgrajena nova armiranobetonska brv čez razbremenilnik Pšata Jarše–Mengeš. Začenjamo z gradnjo brvi čez homško Mlinščico v Jaršah, hkrati pa se projektira nova brv čez Kamniško Bistrico pri parku Martina Krpana v Domžalah.

Obnove cest: Obnova Preloške ceste v Ihanu je v polnem teku. Po zaključku kolesarske dirke konec aprila se bo začela obnova Ihanske in Krumperške ceste. Cesta v Bišče proti Feliksovemu mlinu je pripravljena na zaključni sloj asfalta, ki bo položen takoj, ko bodo vremenske razmere to dopuščale.

FOTO: OBČINA DOMŽALE

Nova večnamenska športna dvorana

Obnova Preloške ceste v Ihanu

Rekonstrukcija ceste v Bišče

Vijolično povezujemo z epilepsijo

Mednarodni dan epilepsije 10. februarja 2025 obeležuje že več kot 140 držav po svetu.

Občina Domžale se je pridružila skupni akciji in v ta namen osvetlila občinsko stavbo v vijolično.

Epilepsija je ena najpogostejših nevroloških bolezni. V predelih sveta z razvitim zdravstvom se pojavlja pri približno enem odstotku prebivalstva. Značilni zanjo so ponavljajoči se napadi, ki so različnih oblik.

Pogosto jo spremljajo čustvene, umske in socialne posledice, s katerimi pa se vse uspešneje spopadamo. Mnoge so nepotrebne in jih preprečujemo s širjenjem znanja in vedanja o epilepsiji ter tako odpravljamo strahove, predsodke in označenost, ki povečujejo breme bolezni.

FOTO: OBČINA DOMŽALE

Desetega februarja smo obeležili Mednarodni dan epilepsije.

Javni razpisi in druge javne objave

Občanke in občane obveščamo, da je do vključno petka, 28. februarja 2025, mogoče oddati vlogo za sofinanciranje delovanja dnevnih centrov za osebe z motnjami v duševnem razvoju v letu 2025. V sredo, 5. marca, pa potече rok za prijavo na javni razpis za sofinanciranje projektov založništva v letu 2025. Vse do petka, 28. marca 2025, je mogoče oddati vlogo za sofinanciranje programov upokojenskih in podobnih društev v letu 2025. Način oddaje vloge je nov, zato lepo vabljeni na predstavitev, ki bo potekala v četrtek, 6. marca 2025, ob 17. uri v konferenčni sobi Občine Domžale.

V ponedeljek, 31. marca 2025, potече rok za oddajo vloge za sofinanciranje preventivnih socialnih programov za mlade in samopomočnih skupin za mlade v letu 2025 in za oddajo vloge za sofinanciranje programov družbeno-socialnih in socialno humanitarnih društev oziroma organizacij v letu 2025. Občina Domžale je objavila še javni razpis za sofinanciranje javnih kulturnih programov in projektov ter kulturnih festivalov v letu 2025. Rok za oddajo vloge, ki jo oddate prek spletne aplikacije DOM-a, je 1. april 2025. Več na www.domzale.si.

Vabilo k podaji mnenj in predlogov za pripravo Strategije razvoja kulture v občini Domžale 2026–2030

Občina Domžale vas vabi, da **do 12. marca 2025** na elektronski naslov kultura@domzale.si pošljete svoja mnenja in predloge za pripravo Strategije razvoja kulture v občini Domžale 2026–2030.

Že vnaprej se vam zahvaljujemo za vaš prispevek k oblikovanju ključnih ciljev in ukrepov za spodbujanje razvoja kulture, povečanje dostopnosti kulturnih dobrin in krepitev kulturne identitete občine Domžale.

Predajanje znanja in izkušenj z gosti iz občine Kungota

Obisk predstavnikov iz občine Kungota na Občini Domžale

V četrtek, 13. februarja 2025, je županja mag. Renata Kosec na Občini Domžale gostila namestnika poveljnika Civilne zaščite Občine Kungota in predstavnico Občine Kungota. Srečanju sta se pridružila tudi poveljnik Civilne zaščite Občine Domžale Marko Žagar in namestnik poveljnika Peter Gubanc.

Občina Domžale ima za ukrepanje ob naravnih in drugih nesrečah organiziran zaščitno-reševalni sistem, ki ga sestavljajo tako poklicne kot prostovoljne in dolžnostne enote. Civilna

zaščita Občine Domžale, ki jo vodi poveljnik Civilne zaščite Občine Domžale s člani štaba, se je v preteklosti srečala z najrazličnejšimi intervencijami zaradi naravnih in drugih nesreč. Svoje znanje in praktične izkušnje sta predstavnik Civilne zaščite Občine Domžale na četrtkovem srečanju delila z gostoma iz občine Kungota. Uvodnemu delu je sledil tudi obisk Centra za zaščito in reševanje Domžale, kjer je delovanje javnega zavoda predstavil direktor Andrej Jarc.

FOTO: OBČINA DOMŽALE

Obisk predstavnikov iz občine Kungota na Občini Domžale

VABILO na 1. srečanje turističnih ponudnikov

Spoštovani.

Vabimo vas na **1. srečanje turističnih ponudnikov občine Domžale**, ki bo v **torek, 11. marca 2025, ob 17. uri** v **Slamnikarskem muzeju**, Kajuhova cesta 5, Domžale.

Dnevni red:

- 17.00** Pozdravni nagovor mag. Renate Kosec, županja Občine Domžale, in Annemarie Culetto, vodje službe za turizem na Občini Domžale.
- 17.10** Motivacijska delavnica za turistične ponudnike občine Domžale na temo mreženja in vzpostavitve Teritorialne kolektivne blagovne znamke (v nadaljevanju TKBZ) po Modelu Izvorno slovensko. Aktivnost bo izvedla doc. dr. Tanja Lešnik Štuhec, predsednica Akademije Izvorno slovensko, ki je avtorica Modela Izvorno slovensko, ki v Mrežo povezuje 14 TKBZ v Sloveniji.
- 18.15** Razprava s ponudniki za preverjanje interesa za vzpostavitev mreženja v občini Domžale.
- 18.45** Predstavitev ponudbe Slamnikarskega muzeja, ogled stalne zbirke.
- 19.00** Mreženje.

Srečanje je primerno za vse ponudnike, ki delujejo na področju turizma, to so rokodelci, kmetje, ponudniki nastanitve, gostinski ponudniki, turistični vodniki, člani turističnih društev, ponudniki vodenih doživetij in drugi.

Zaradi lažje organizacije prosimo za potrditev udeležbe do petka, 7. marca 2025, na tic@domzale.si ali 031 344 916 (Annemarie).

V pričakovanju srečanja vas lepo pozdravljamo.

ANNEMARIE CULETTO
VODJA SLUŽBE ZA TURIZEM

MAG. RENATA KOSEC
ŽUPANJA OBČINE DOMŽALE

VELIKI INTERVJU

IMAMO SKUPNI CILJ: ZDRAVE IN IZPOLNJENE LJUDI

MATEJA PERŠOLJA, PROFESORICA MATEMATIKE IN FIZIKE, STROKOVNA VODJA BEGREJT INŠTITUTA

Mateja Peršolja je svoje poslanstvo našla v pedagoškem poklicu. Sprva je bila učiteljica na OŠ Preserje pri Radomljah, zadnja leta pa se posveča celostni podpori šolam.

Cveta Zalokar
Foto: Iztok Dimc

Njeno delovanje je posvečeno povezovanju učiteljev, izmenjavi izkušenj in soustvarjanju kakovostne javne šole. Aktivno deluje kot predavateljica, svetovalka in trenerka učiteljev, pogosto tudi piše eseje za različne medije. Pravi, da v učiteljskem poklicu uživa, ker naredi nekaj dobrega za drugega.

Prihajate s Primorske, konkretno iz Vrtojbe. Kakšna je bila vaša mladost?

Odraščala sem na vasi. Čez dan smo se potepali po bližnji okolici vrtojbenskih gričev in travnikov, da sta bila starša ob glas, ko sta nas klicala h kosilu. Z nami so živeli stari starši. Nono, nekdanji učitelj in ravnatelj, je meni in bratoma rad bral pravljice, medtem ko je nona kuhala kosilo. Skuhala je odlično polento in njoke. Polento je eno uro mešala v zdelani posodi še iz vojnih časov in s polentarjem, ki je bil oguljen zaradi mešanja. Veliko časa sem z družino preživela na kmetiji pri noni in nonotu po mamini strani, kjer smo čez poletje pomagali pri obiranju in prodaji breskev, jeseni pa v trgtavi. Naučili smo se delati in se ob tem tudi zabavali. Rada sem pela v zborih in že od konca osnovne šole pomagala na Planinskem društvu Nova Gorica pri vodenju. Brata sta kolesarila, zato smo vikende preživeli na dirkah po Italiji.

Na FB ste objavljali tudi zapise vašega dedka med 2 SV. Kaj nam sporočajo?

Moj nono je vpoklican v sluzenje vojaščine tik pred vojno. Poslali so ga na jug Italije, potem na Sardinijo, Korziko, nato v taborišča na jugu Francije, po koncu vojne pa je v Alpah obnavljal infrastrukturo in se šele oktobra 1945 vrnil domov. V kratkem času je doživel najprej 'običajno vojaščino', nato lakoto, po kapitulaciji Italije ameriško vojsko, z obiljem hrane, ki jo je okusil prvič v življenju in na koncu mučno čakanje slovenskih fantov, ki jih po vojni niso spustili domov. Iz njegovih dnevnikov, pisem noni in pesmi veje ljubezen do none, sina, zemlje. Bil je kmet, ki je živel od tega, kar je pridelal na zemlji. Medtem ko je raztovarjal ladje, se je čudil obilici mesa in drugih živil, ki so prihajala iz Anglije in Amerike. Ob vsakodnevni zapisih se dobro zazna rutina vsakdana, odnosi ljudi, njegovo počutje, bolečina, lakota in tudi vera, upanje. K slednjemu je prispevala skrb tudi za duhovno hrano, petje pesmi, slovensko besedo, branje, molitev in mašo. Znal je poskrbeti za druge, kar se mu je na neki način vračalo, da je preživel, npr. ko mu je zmanjkalo denarja, hrane, ko nikoli ni bil ranjen ali ko so ga do-

Ko se vzpostavi varno in spodbudno okolje, so učenci prispevek in doprinos drug drugemu, s tem se razbremeni učitelj in opolnomoči učenec. Sproži se neizmerni potencial razvoja in napredka, h kateremu prispevajo vsi člani razreda ali skupnosti.

mačini sprejeli v zavetje družinskih bunkerjev. Občudujem njegovo pretkanost in skrb, da dnevnikov nikoli niso našli in doslednost pri tem, kar je zapisal v pisem noni, ker je s tem tvegala življenje. V opisih pokrajine in ljudi je dober posnetek tedanjega časa in okolja. Zato si želim nekoč iti po njegovih opisih in ob dnevnih podoživetih trenutke. Nekeč bo nastala iz tega vsaj knjiga.

Zelo aktivni ste bili tudi v planinski zvezi, med drugim ste tudi vodnica Planinske zveze Slovenije. Kakšne izkušnje ste pridobili pri delu z mladimi?

Hribov in moje aktivnosti v Mladinskem odseku PD Nova Gorica, Domžale in na Mladinski komisiji PZ Slovenije so prispevali velik del k temu,

kar danes sem. V tej organizaciji je bila moja šola za življenje in poklic. Naučila sem se voditi skupine, organizirati izlete, tekmovanja, voditi sestanke, prenoviti programov, pravilnikov, spoznala sem delovanje organizacije, predvsem pa nabrala 'kilometrino' za delo z mladimi. Ne nazadnje sem prav temu prostovoljnemu udejstvovanju hvaležna, da sem odkrila, kaj me veseli. Še vedno grem rada v gore, ki so moj vir navdiha in pomirjenosti. Največ idej se porodi prav ob hoji.

Zakaj ste se odločili za učiteljsko poslanstvo?

Malo imam 'učiteljske' krvi, saj sem odraščala ob učiteljih: mami, nonotu, teti, stricu. Kljub uporništvu v srednji šoli, da ne bom učiteljica, so bili hribov in delo na društvu 'krivi', da sem izbrala to pot. Uživala sem pri organizaciji aktivnosti za otroke. Hvaležna sem vodnikom in staršem otrok, ki so mi večkrat rekli, da imam smisel za to.

Pred 25 leti ste se preselili v Domžale. Kaj je bil povod?

Racionalni premislek o službi, predvsem za mojega moža, takrat raziskovalca na ZRC SAZU. V Novi Gorici ni imel možnosti dobiti službe, ki si jo je želel opravljati. Priznam, da pogrešam primorsko klimo, burjo in način življenja, bližino meje, kjer se vedno nekaj dogaja, in povezanost z vaščani. Bila sem vpeta v lokalno okolje že od malih nog z nastopi, predsedovanjem

pionirski organizaciji na osnovni šoli, kot pevka, vodja mladinskega odseka, organizatorica dogodkov. Ob selitvi v Domžale sem pogrešala vse naštetto. Ne glede na to se v Domžalah dobro počutim.

Najdlje, kar 18 let ste poučevali na OŠ Preserje pri Radomljah. Zakaj ste se odločili za spremembo?

V času poučevanja sem imela na seminarjih za učitelje stik z mnogimi šolami in 'moja šola' je bila daleč najboljša. Okolje s kolegi in Ano Nušo Kern kot vodjo mi je omogočilo, da poletim. Jasna vizija šole, podpora, ki je bila zagotovljena novemu učitelju in vodenje ravnateljice so bili ključni pri osebnem razvoju in klimi na šoli. Res sem hvaležna, da sem imela priložnost več kot 10 let delati v podpornem in inovativnem okolju. Ker vem, kako izpolnjuječe je, ga privoščim vsakemu in k temu prispevam. Ustanovitev BeGrejt Inštituta je logično nadaljevanje te poti. Že nekaj let pred odhodom sem dobivala ponudbe za vodenje šol, a je bila že tedaj moja vizija in izziv več kot ena šola.

Sodelovali ste tudi v inovacijskih in v razvojno aplikativnem projektu Razvoj didaktike ocenjevanja znanja (Zavod za šolstvo). Takrat ste razvili model poučevanja in spremljanja učenčevega napredka ter ga več kot 10 let uspešno deseminirali v okviru seminarjev Formativno

spremljanje znanja. Kaj so njegove značilnosti?

Sodelovanje v omenjenih projektih, mentorstvo vodje projekta na OŠ Vencija Perka, mag. Maše Mlinarič, svetovalke Zavoda za šolstvo, dr. Natalije Komljanec so veliko prispevali k mojemu strokovnemu razvoju in viziji, ki jo imam. Za moto sem si ob začetku kariere vzela stavek: »Uči se hitreje, kot se uči organizacija.« iz knjige Kdo se še boji volkov?, 15 let pozneje pa »Ko učenci ne vidijo smisla v učenju vsebin, jih uči večščin.« Jamesa Nottinghama. Matematika je bila vsebina, na kateri smo se z učenci učili postavljanja ciljev, načrtovanja poti in evalvacije. Moj cilj so bili učenci, ki so samostojni, znajo voditi sami sebe, ne glede na okoliščine. Učila sem jih loviti ribe, namesto da sem jim nosila ribe na pladnju. Ob vključujočem vodenju so učenci postali samostojni in odgovorni posamezniki. Danes gradim take samoregulojoče skupnosti na šolah. Ko se vzpostavi varno in spodbudno okolje, so učenci prispevek in doprinos drug drugemu, s tem se razbremeni učitelj in opolnomoči učenec. Sproži se neizmerni potencial razvoja in napredka, h kateremu prispevajo vsi člani razreda ali skupnosti. Lahko si predstavljam, kakšen napredek bo, ko bomo odprli vrata učilnic in šol ter bodo vsi člani skupnosti povezani v sooblikovanju skupne prihodnosti, polne priložnosti in upanja. To je moja vizija.

TEMA MESECA

POSLOVNA CONA ŽELODNIK – ‘STARA’ RANA, KI SE JE PONOVRNO ODPRLA

Konec januarja je odjeknila vest, da je Ustavno sodišče RS odločilo, da je v neskladju z ustavo del Odloka o občinskem prostorskem načrtu (OPN) Občine Domžale, kar je v javnosti sprožilo marsikatera vprašanja.

Miha Ulčar
Foto: Primož Hieng in Mojca Korelc

Odločba ustavnega sodišča se namreč nanaša na primer spremembe namembnosti zemljišč na območju Poslovne cone (PC) Želodnik v občini Domžale, kjer je bila pred tem več kot 20 let dovoljena gradnja poslovnih prostorov. Občina je tik pred zadnjimi lokalnimi volitvami leta 2018 zemljišča spremenila iz stavbnih v kmetijska in gozdna, s čimer je lastnikom povzročila za več milijonov evrov škode. Ustavno sodišče je zdaj presodilo, da je bila sprememba nezakonita, saj občina ni opravila tehtanja javnega in zasebnega interesa.

Odločbe Ustavnega sodišča se nanašajo na pobude, ki so jih vložili Mercator, d. o. o., Slovenski državni holding, d. d. (prej DUTB, d. d.) in Roltek, d. o. o. S pobudami so spodbijali spremembo namenske rabe. Po prej veljavnem prostorskem aktu je bila na tem območju dovoljenja gradnja, po v letu 2018 sprejetem občinskem prostorskem načrtu pa gradnja ni več dopustna.

Poslovna cona Želodnik – ideja, ki je ostala samo na papirju

Poslovna cona (PC) Želodnik je bila kot razvojno območje za gospodarske dejavnosti opredeljena v planskih aktih domžalske občine. V obdobju priprave prostorskega izvedbenega akta za gradnjo avtoceste na odseku Blagovica–Šentjakob je bila dopolnjena zasnova prometne infrastrukture in v prostorske planne umeščena glavna cesta Želodnik–Vodice kot prometna povezava Štajerske in Gorenjske (glavna cesta). Prostorska umestitev glavne ceste kot ključnega infrastrukturnega objekta tudi za razvoj PC Želodnik je spodbudila pripravo prostorske dokumentacije za izvedbo te cone.

Tako Uredba o glavni cesti kot tudi odlok o občinskem lokacijskem načrtu (OLN) sta bila uveljavljena v letu 2006. V istem letu je bil za opremljanje PC Želodnik sprejet Odlok o komunalnem opremljanju poslovne cone. Za gradnjo glavne ceste so bila z odkupom in tudi razlastitvijo zagotovljena vsa potrebna zemljišča. Za stanovanjske stavbe na trasi glavne ceste je občina v okviru predpisanih postopkov zagotovila stavbna zemljišča in zgrajene so bile nadomestne stanovanjske stavbe.

Lastniki zemljišč niso izkazali interesa po gradnji

20 let po uveljavitvi uredbe glavna cesta ni zgrajena. Na Občini Domžale ob tem poudarjajo, da gradnje niso izvedli niti lastniki zemljišč, čeprav bi lahko zaprosili za skleni-

tev pogodbe o opremljanju in sami namesto plačila komunalnega prispevka zgradili komunalno infrastrukturo: »Ker je gradnja objektov dopustna na komunalno opremljenih stavbnih zemljiščih, komunalna oprema za PC Želodnik pa ni bila zagotovljena, se PC Želodnik ni razvila, kot je bilo načrtovano z OLN.«

Proti gradnji poslovne cone tudi civilna iniciativa s peticijo

Poleg tega je projekt PC Želodnik že takoj na začetku naletel tudi na močno nasprotovanje nekaterih lokalnih naravovarstvenih skupin. Nova pobuda proti poslovni coni na tem območju se je rodila jeseni 2023, ko je Civilna iniciativa za ohranitev Želodnika začela zbirati podpise – peticija proti gradnji poslovne cone in povezovalne ceste Želodnik–Vodice, saj so menili, da bi to uničilo mokrišča in prekinilo selitvene poti dvoživk. Civilna iniciativa je zbrala 842 podpisov. Peticija pa je bila nato na svetovni dan mokrišč 2. februarja lani predana županji mag. Renati Kosec.

Predstavnica pobudnikov – Civilne iniciative za ohranitev Želodnika Špela Kaplja iz Društva Terra Anima nam je povedala, da so s peticijo začeli, ker je bilo območje Želodnika skupaj s celotnim gozdom Češeniške in Prevojske gmajne prepoznano kot ekološko pomembno območje, vendar zaradi načrtovanih gradenj poslovne cone in cestne povezave Štajerska–Gorenjska ni bilo

vklučeno v Natura 2000 območje in krajinski park. »Razglasitev krajinskega parka Češeniške in Prevojske gmajne je pomemben dosežek, h kateremu so prispevali lokalni prebivalci, Zavod za varstvo narave, Civilna iniciativa za zaščito območja, ustanovljena s strani društva Terra Anima, Občina Domžale ter Ministrstvo za naravne vire in prostor,« je pojasnila.

Na račun poslovne cone se lahko uniči naravni ekosistem, da je temu tako, govori izkušnja s Prevoj

Špela Kaplja nam je v nadaljevanju povedala, da se tako z ustanovitvijo civilne iniciative kot s peticijo za ohranitev Želodnika prizadevajo, da se na tem območju ne zgradi poslovna cona, saj bi uničila mokrišča in s tem ekosistem. Da pri tem ne pomaga, če poslovno cono gradiš po principu 'Zelene cone', na način, da poleg zgradiš nadomestne bajeje, nam je ponazorila s primerom poslovne cone na Prevojah: »Dvoživke in ostale živali imajo svojo naravno pot, nič ne pomaga, če jim narediš nadomestno pot. Da je temu tako, so jim vrsto let poročali tamkajšnji prebivalci. Poleg tega pa se je treba zavedati, da so mokrišča zelo dragocena, saj so veliki zbiralniki pitne vode. Z izgubo mokrišč izgublamo pitno vodo, številne živali in rastline ter številne funkcije, ki jih mokrišča opravljajo. Vse to pa imamo v krajinskem parku in na Želodniku,« je poudarila Kaplja.

Evropska unija strmi k zaščiti mokrišč. Slej ko prej bomo morali temu slediti tudi pri nas

Občina po njenih besedah sicer želi zaščititi mokrišča, vendar v tej smeri na konkretnem primeru Želodnika ni bilo storjenega še nič. Zato se sprašuje, kaj zdaj to pomeni. »Želimo si, da se naredi ponovna presoja vplivov na okolje,« je poudarila in dodala, da »se je v zadnjem obdobju na splošno spremenilo tudi zavedanje, kako pomembna so mokrišča in da se že pojavljajo navodila, da se na mokriščih ne gradi.«

Še več. Tudi smernice Evropske unije (EU) strmi k temu, da bi do leta 2030 velik odstotek mokrišč obnovili nazaj ali naredilo na novo. V številnih evropskih državah so se začeli zavedati, kaj pomeni, če nimamo mokrišč. Po besedah Kaplje je to eno svetlo upanje, da se bo vendarle nekaj premaknilo na tem. Ker je Slovenija članica EU, bo seveda morala slediti tudi tem smernicam in direktivam.

Ker je nekje drugje zmanjkalo zazidljivih zemljišč, so jih z OPN vzeli v PC Želodnik

O tem, kakšni so bili razlogi, da je Občina Domžale leta 2018 sprejela odlok o OPN, ki je spremenil rabo zemljišč na območju PC Želodnik, so nam na občini odgovorili, da lokalna skupnost v okviru priprave prostorskih aktov, ki določajo namensko rabo zemljišč, preverja tudi bilanco zemljišč: »Dolžna je bila zago-

toviti, da se obseg zemljišč na celotnem območju ne spremeni. Dolgotrajno nepozidana stavbna zemljišča bremenijo bilance in preprečujejo razvoj dejavnosti na drugih lokacijah, kjer obstaja razvojni interes.«

Odvetnica Cukrov: »Posledice OPN-ja so bile za naše stranke katastrofalne«

Odvetnica Veronika Cukrov iz Odvetniške družbe Cukrov, ki je leta 2022 v imenu lastnikov zemljišč sprožila ustavni spor, nam je povedala, da so tega sprožili, ko je postalo jasno, da je OPN Domžale sprejet na povsem arbitrarni in nestrokovni način, brez kakršnih koli strokovnih podlag: »To pomeni, da so bile našim strankam kršene osnovne ustavne pravice, saj so se lastniki nepremičnin, ki so bila prej zazidljiva, znašli v situaciji, ko so jim bila odvzeta zakonita pričakovanja in pridobljene pravice. Takšno ravnanje je v nasprotju z ustavnimi načeli pravne varnosti, predvidljivosti pravnih norm in varstva lastnine. Posledice so bile za naše stranke katastrofalne – zemljišča so izgubila vrednost, lastniki pa so bili postavljeni pred nezasiščano pravno negotovost.«

Odločitev ustavnega sodišča je po njenih besedah popolnoma upravičena in pričakovana. »Od prvega dne smo opozarjali, da gre pri sprejetem OPN Domžale za grobo kršitev ustavnih načel, zlasti načela varstva zasebne lastnine, ki ga zagotavlja 33. člen ustave. Dejstvo, da so občinske oblasti enostransko spremenile na-

membnost zemljišč brez ustreznih strokovnih podlag in brez tehtnega pravnega temelja, pomeni protipravno in protiustavno ravnanje. Ta odločitev je ključna, saj jasno sporoča, da se oblasti ne morejo več igrati s pravicami lastnikov nepremičnin in da morajo vse odločitve temeljiti na zakonitosti in strokovnosti. Zasebni lastniki niso in ne morejo biti talci samovoljnih odločitev občinske uprave,« je pojasnila odvetnica.

Takšnih primerov, kot so v Domžalah je po Sloveniji veliko

Je pa po navedbah odvetnice Veronike Cukrov podobnih primerov, kot je PC Želodnik, po Sloveniji veliko, saj so se v preteklosti v mnogih občinah prostorski načrti sprejemali na podoben, nestrokovno in samovoljen način: »Menimo, da je odločitev ustavnega sodišča pomemben precedens, ki bo zaustavil podobne nezakonite prakse. To pomeni, da bodo občine od zdaj naprej primorane delovati v skladu z zakonitimi načeli in upoštevati strokovne podlage. Primer poslovne cone Želodnik je zgolj eden izmed mnogih, a upamo, da bo ta odločitev pripomogla k boljšemu varstvu lastnikov zemljišč po vsej Sloveniji.«

Proti Občini Domžale vloženi odškodninski zahtevki v višini skoraj 15 milijonov evrov

V zvezi z odločitvami ustavnega sodišča so na domžalski občini povedali, da je občina sprejela OPN ob soglasju vseh nosilcev urejanja prostora, se pravi ministrstev in drugih organov, ki sodelujejo v postopku sprejemanja občinskega prostorskega načrta. O razlogih, da je do spremembe OPN prišlo, pa so navedli, da zaradi tega, ker se na tem območju ni nikoli začelo z gradnjo, pač pa se je celotno območje ves čas uporabljalo kot kmetijsko in gozdno zemljišče. »Pobudniki niso v vseh letih, kar je bilo to zemljišče zazidljivo, izkazali posebnega interesa za gradnjo, saj niso vložili zahteve za izdajo gradbenih dovoljenj. Takoj po spremembi namembnosti pa so vlo-

žili ne le zahteve za oceno zakonitosti sprememb, pač pa tudi odškodninske tožbe, in sicer Mercator, d. o. o., za plačilo 4.750.000 evrov, DUTB, d. d., za plačilo 8.000.000 evrov in družbe Rovanova, d. o. o. za plačilo 1.981.420 evrov. Zahtevki so bili vloženi, še preden je Ustavno sodišče sprejelo obravnavane odločitve. O odškodninskih zahtevkih še ni bilo odločeno, ker mora sodišče najprej ugotoviti, ali je bila sprememba namenske rabe res nezakonita,« so poudarili na občini.

S spremembo namembnosti zemljišč občina posegla v ustavno varovano pravico do lastnine

Da so odškodninske tožbe vložene, nam je potrdila tudi odvetnica lastnikov zemljišč: »Našim strankam je bila povzročena izjemna premoženjska škoda, saj so izgubile dostop do zakonite uporabe svojih zemljišč in do njihove ekonomske vrednosti. Zaradi protipravnega ravnanja Občine Domžale bomo vztrajali pri tem, da se oškodovanim lastnikom prizna celotna nastala škoda in da se odgovorni soočijo s posledicami svojih ravnanj. Več podrobnosti glede konkretnih postopkov zaradi zaupnosti ne moremo razkriti.«

Trditve Občine Domžale, da je bila sprememba namembnosti sprejeta zato, ker se na zemljiščih ni gradilo, pa so po besedah Cukrove popolnoma zgrešene in zavajajoče: »Dejstvo, da določena zemljišča niso bila pozidana, ni nikakršen argument za protiustavno spremembo namembnosti. Lastniki so kupili zemljišča v dobri veri, da bodo lahko gradili, vendar so jih občinske oblasti postavile pred dejstvo, da njihova zemljišča čez noč niso več zazidljiva. To je neposreden poseg v ustavno varovano pravico do lastnine.«

Na naše vprašanje, če so bili lastniki o spremembi namembnosti zemljišč obveščeni, smo zvedeli, da so bili o spremembi sicer obveščeni, vendar njihova stališča niso bila ustrezno upoštevana. »Gre za klasičen primer samovoljne oblasti, ki se izogiba odgovornosti,« je dodala.

OPN sprejet preden se je spremenilo pravno nadziranje

Na občini so poudarili, da je bil OPN Domžale sprejet v letu 2018. Ustavno sodišče pa leta 2020, torej dve leti pozneje, sprejelo odločitev, ki je bistveno spremenila način priprave prostorskih aktov, ki nalaga občinam ob spremembi namembnosti opraviti tudi tehtanje javnega in zasebnega interesa. Ta odločitev ustavnega sodišča leta 2020 pa je bila po navedbah občine sprejeta na podlagi vložene pobude, ki se je nanašala na Občino Bled.

»V letu 2018 ni bilo v nobenem zakonu ali podzakonskem predpisu določeno, da je treba pripraviti dokument o tehtanju javnega in zasebnega interesa, čeprav so tedaj veljavni predpisi določali številne podlage, ki morajo biti pripravljene v postopku sprejema občinskega prostorskega načrta. Občina je tako sprejela občinski prostorski načrt, ne da bi lahko pričakovala, da se bo samo pravno nadziranje glede tega čez dve leti spremenilo. Občinski prostorski načrt je bil sprejet ob vedenju in po predpisih, ki so veljali na dan sprejemanja,« so poudarili na občini.

Ob tem so dodali, da s sedanji odločitvami ustavno sodišče ni razveljavilo ali odpravilo občinskega prostorskega načrta, pač pa je odločilo le, da je ta neustaven, ker občina ni pripravila dokumenta o tehtanju javnega in zasebnega interesa: »Ustavno sodišče je zato naložilo občini, da mora ta, ob upoštevanju stališč iz odločb ustavnega sodišča, zagotoviti skrbno tehtanje javnega in zasebnega interesa pri določitvi ozroma spremembi namenske rabe zemljišča, pri čemer je dolžna uporabiti ustrezne strokovne podlage ter na njihovi podlagi in ob upoštevanju konkretnih okoliščin primera presoditi, ali je s spremembo obstoječe namenske rabe zagotovljeno pravično ravnovesje med interesi skupnosti in interesi pobudnikov varovani s pravico do zasebne lastnine.«

Kaj bo z obstoječim OPN bo presodila strokovna presoja

V nadaljevanju so navedli, da bo občina takoj začela s pripravo zahte-

vane strokovne podlage, to je dokumenta o tehtanju javnega in zasebnega interesa ter bo v nadaljevanju, glede na strokovne ugotovitve, tudi sprejela ustrezne ukrepe. Ali bo to pomenilo spremembo obstoječega občinskega načrta ali njegovo potrditev, bo pokazala ta strokovna presoja. Vsekakor bo občina sanirala neustavnost.

Občina trdi, da odločitev ustavnega sodišča ne pomenijo, da bi morala plačati zahtevano odškodnino

Na občini so tudi poudarili, da odločitev ustavnega sodišča nikakor ne pomenijo, da bi morala občina avtomatično plačati zahtevano odškodnino. »Najprej bo treba s pomočjo strokovnjakov narediti tehtanje javnega in zasebnega interesa, nato bo treba izvesti naslednje ukrepe, če bodo le-ti potrebni. Odškodninska obveznost bi lahko nastala le, če bi se ugotovilo, da je odlok nezakonit in da te nezakonitosti ni mogoče odpraviti. Kakšna bi bila v tem primeru višina odškodnine, bi določilo pristojno sodišče,« so pojasnili in dodali, da bo občina spoštovala sprejete odločitve pristojnih organov.

»Občina je dolžna ravnati v skladu z veljavnimi predpisi, kar pomeni, da ne sme barantati glede namenske rabe in odškodnine, čeprav se morda številnim zdi, da bi se bilo boljše dogovoriti s tožniki. Lastnikov zemljišč je mnogo in interes posameznega lastnika je le eden od interesov, ki se upoštevajo v postopku sprejemanja občinskega prostorskega načrta. Kaj bo določal občinski prostorski načrt, bodo povedali stroka in pristojna ministrstva. Občina je dolžna izvesti tehtanje javnega in zasebnega interesa in varovati interese občine kot celote, so še navedli na občini.

Odvetniška družba bo vztrajala pri popolni odškodnini za vse oškodovane stranke

S temi navedbami občine se ne strinja odvetnica Cukrova, saj je to po njenem mnenju povsem neuteme-

ljena izjava. »Ustava Republike Slovenije v 26. členu jasno določa, da ima vsakdo pravico do povračila škode, ki mu jo povzroči protipravno ravnanje državnega organa ali lokalne oblasti. Ustavno sodišče je odločilo, da je OPN Domžale v tem delu nezakonit in protiustaven, kar pomeni, da je občina ravnala protipravno. Posledično ni vprašanje, ali bo treba plačati odškodnino, temveč le, koliko bo ta odškodnina znašala. Dejstvo, da občina šele zdaj govori o tehtanju javnega in zasebnega interesa, je absurdno, saj bi morala to narediti že pred leti, v postopku sprejemanja OPN. Lastniki so zaradi samovoljnih in nezakonitih dejanj občinskih oblasti utrpeli ogromno škodo, zato bomo vztrajali pri popolni odškodnini za vse oškodovane stranke,« je poudarila.

Bo morala občina odgovarjati za svoje nezakonite odločitve?

Ob tem je še dodala, da bodo pristojna sodišča v nadaljnjih postopkih ocenila dejansko nastalo škodo, »vendar je jasno, da bo občina odgovarjala za svoje nezakonite odločitve. Lastniki zemljišč ne bodo tiho prenašali posledic protiustavnega delovanja občinskih oblasti. Občina Domžale bo morala prevzeti polno odgovornost za povzročeno škodo, kar bo vključevalo visoke odškodnine in pravno odgovornost odgovornih oseb.«

Koliko je lastnikov zemljišč v PC Želodnik ve samo Zemljiška knjiga

Glede na to, da območje PC Želodnik obsega približno 34 hektarov zemljišč, smo občino povprašali, koliko je lastnikov zemljišč na tistem območju, ki jim je bila leta 2018 spremenjena namenska raba zemljišč in če so bili še podani morda še kakšni zahtevki glede odškodnine. Na občini so nam odgovorili, da podatke o lastnikih zemljišč vodi Zemljiška knjiga, o samih zahtevah pa niso seznanjeni. Občina je seznanjena s tremi odškodninskimi zahtevki. □

Ribnik Želodnik

18. redna seja Občinskega sveta Občine Domžale

Občinski svet Občine Domžale se je v četrtek, 20. februarja, sestal na prvi letošnji redni seji.

Miha Ulčar
Foto: Rok Majhenič

Med ključnimi točkami dnevnega reda, ki so jih svetniki obravnavali in sprejeli so bili sprejem Odloka o podelitvi koncesije za zavetišče za zapuščene živali, Pravilnika o spodbujanju razvoja kmetijstva in podeželja, letnega programa kulture in športa ter seznanitev s potekom državnega prostorskega načrtovanja za nadgradnjo železniške proge Ljubljana Šiška–Kamnik Graben. Sejo je vodila županja mag. Renata Kosec.

Imenovanje novega predsednika Nadzornega odbora Občine Domžale

Ker je dosedanji predsednik Nadzornega odbora Občine Domžale Borut Kurmanšek podal pisno izjavo o odstopu, je Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja pozvala svetniške skupine, naj do 11. decembra 2024 predlagajo kandidate za njegovo zamenjavo. Edini predlog je podala svetniška skupina SDS, ki je za predsednika predlagala Martina Grašiča. Komisija je v nadaljevanju občinskemu svetu predlagala, da za novega predsednika nadzornega odbora imenuje Martina Grašiča do izteka mandatne dobe. Občinski svet je na seji potrdil

Martina Grašiča za novega predsednika nadzornega odbora.

Prva obravnava Odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za enoto urejanja prostora JS-06

Občinski svet Občine Domžale je na prvi obravnavi obravnaval in sprejel predlog Odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu (OPPN) za enoto urejanja prostora JS-06. Cilj načrta je podrobneje opredeliti prostorske ureditve na tem območju, določiti pogoje za gradnjo ter zagotoviti usklajen razvoj prostora v skladu z občinskimi strateškimi cilji.

Območje OPPN zajema nepozidana stavbna zemljišča med naseljem Spodnje in Srednje Jarše. Na severu in vzhodu meji na obstoječo pozidavo in lokalno cesto Domžale–

Spodnje Jarše, na zahodu in jugu pa na kmetijska zemljišča ob državni cesti Domžale–Duplica.

V prvi obravnavi so svetniki razpravljali o ključnih vidikih načrta, kot so namembnost zemljišč, prometna ureditev, komunalna infrastruktura in vplivi na okolje. Po razpravi so predlagali morebitne dopolnitve in spremembe, ki bodo vključene v drugo obravnavo. Odlok bo v nadaljevanju podlaga za prostorski razvoj enote urejanja prostora JS-06.

Posodobitev odloka o kategorizaciji občinskih cest in kolesarskih poti v Občini Domžale

Občinski svet Občine Domžale je v skrajšanem postopku obravnaval predlog sprememb in dopolnitev

odloka o kategorizaciji občinskih cest in kolesarskih poti. Cilj sprememb je uskladitev kategorizacije z dejanskim stanjem infrastrukture ter vključitev novih odsekov cest in kolesarskih poti v uradno evidenco občinskih prometnih površin. Predlagane spremembe zajemajo posodobitev obstoječega seznama občinskih cest, morebitne prekatégorizacije določenih odsekov ter vključitev novih kolesarskih poti, s čimer se izboljšuje prometna varnost in urejenost cestnega omrežja. Odlok bo po potrditvi podlaga za nadaljnje načrtovanje in vzdrževanje prometne infrastrukture v občini.

Koncesija za zavetišče za zapuščene živali

Svetniki so v drugi obravnavi sprejeli odlok, ki določa podelitev koncesije za opravljanje gospodarske javne službe zavetišča za zapuščene živali. Koncesija bo podeljena za obdobje desetih let, z okvirno vrednostjo 300.000 evrov. Izbrani koncesionar bo moral zagotavljati veterinarsko oskrbo zapuščenih živali, izvajanje ulova, prevoza, namestitve in oskrbe v zavetišču, označevanje in registracijo zapuščenih živali ter izvajanje nalog v skladu z zakonodajo.

Podpora razvoju kmetijstva in podeželja

Svetniki so po hitrem postopku obravnavali in sprejeli Pravilnik o ohranjanju in spodbujanju razvoja kmetijstva in podeželja, na podlagi katerega bo Občina Domžale razde-

lila 30.000 evrov proračunskih sredstev kmetijskim gospodarstvom in društvom, ki delujejo na področju spodbujanja kmetijstva. Občina bo sofinancirala stroške gradnje in obnove hlevov ter gospodarskih poslopij, nakup kmetijske mehanizacije in rastlinjakov, zaščitne mreže proti vremenskim vplivom, opreme za pašnike in napajališča, programska oprema in licenčne pravice ... Del sredstev bo namenjen tudi društvom za pokrivanje obratovalnih stroškov, promocijo in organizacijo netrznih razstav ter izobraževanj.

Nadgradnja železniške proge Ljubljana Šiška–Kamnik Graben

Občinski svet Občine Domžale se je seznanil s postopkom državnega prostorskega načrtovanja za nadgradnjo železniške proge št. 21 Ljubljana Šiška–Kamnik Graben. Cilj nadgradnje je izboljšanje železniške infrastrukture, povečanje zmogljivosti proge ter izboljšanje potniškega in tovornega prometa.

Na seji so bili predstavljeni ključni koraki postopka, vključno s sprejetimi stališči, pripombami in splošnimi smernicami Občine Domžale. Nadaljnji potek načrtovanja bo vključeval usklajevanje z lokalnimi skupnostmi ter pripravo podrobnih prostorskih rešitev.

Svetniki so obravnavali in sprejeli tudi letni izvedbeni program kulture in športa Občine Domžale za leto 2025. □

Pridruži se Novartis – kjer rastemo skupaj!

Nudimo konkurenčen plačni paket, letni bonus, pokojninsko shemo, shemo nagrajevanja in prepoznavanja dosežkov, razširjeni program promocije zdravja na področju telesnega, duševnega in družbenega počutja (Polni življenja) ter neomejene priložnosti za učenje in razvoj.

Priložnost je namenjena vsem, ne glede na to, ali šele začinjate svojo karierno pot ali pa morda iščete nove izzive. Oddajte prijavo že danes.

Operater v proizvodnji farmacevtskih učinkovin (m/ž/d)

Odgovorni boste za samostojno izvajanje proizvodnih faz v procesu in za realizacijo proizvodnje.

Prijave z življenjepisom lahko oddate preko spletne strani

Laboratorijski analitik (m/ž/d)

Odgovorni boste za kakovostno in pravočasno izvajanje enostavnih analiz z namenom zagotavljanja nemotenega servisiranja kupcev.

Prijave z življenjepisom lahko oddate preko spletne strani

Za dodatne informacije nas kontaktirajte na e-mail: zaposlitev.si@novartis.com.

OBČINSKE SVETNICE IN SVETNIKI SE PREDSTAVIJO

Sonja Orešek

Prav je, da občanke in občani bolje spoznamo tiste, ki smo jim zaupali, da nas zastopajo v občinskem svetu in s svojim delom in odločitvami skrbijo za čim bolj učinkovito in razvojno naravnano delovanje naše občine. Seveda so njihove vloge in odgovornosti različne, saj so nekateri del vladajoče skupine, ki trenutno vodi in usmerja delovanje v občini Domžale, drugi pa v položaju opozicije, ki ima manj možnosti neposrednega vplivanja.

Sonja Orešek je bila na Listi Renate Kosec – LRK leta 2022 izvoljena za občinsko svetnico. Je čisto prava Domžalčanka in že vse svoje življenje živi v Depali vasi. Od malega je prostovoljna gasilka in ponosna članica PGD Domžale - mesto, kjer se skupaj trudijo, da občanom priskočijo na pomoč, če jo potrebujejo. Njena zadnja večja intervencija so bile poletne poplave leta 2023, ko je bila z dobro ekipo na terenu več dni, na kar je ponosna. Po poklicu je diplomirana vzgojiteljica predšolskih otrok in že vrsto let zaposlena v Vrtcu Domžale, kjer je skozi službeno leta spoznala delo v skoraj vseh enotah zavoda. Ker so otroci iskreni in ravno prav nagajivi, jo delo z njimi še vedno sprošča in veseli, velikokrat pa se ob njihovih izjavah do solz nasmehi. Dolgčas ji ni nikoli, saj se sprošča s kvačkanjem, zelo rada prebere dober roman, se odpravi v hribe, druži z družino ali pa gre preprosto na kavo s svojo najboljšo dolgoletno prijateljico. Rada raziskuje, preizkuša kaj novega in tako je jeseni tudi prvič oblekla narodno nošo in v tem zelo uživala.

Zakaj ste se odločili za vstop v lokalno politiko?

V lokalno politiko sem se vključila na povabilo in tako stopila tudi v tečevlje ter postala vpeta v delo lokalne politike. Verjamem, da s podpisanim zastavljenih projektov lahko doprinesem k razvoju lokalne skupnosti in povezanosti občanov.

Katerim področjem pri svojem delu dajete posebno pozornost?

Poklicno delujem v vzgoji in izobraževanju, zato je to zame zelo pomembno področje, seveda pa so pri meni v ospredju tudi ranljive skupine, na katere opozarjamo v odboru za zdravstvo in socialno varnost, v katerega sem bila kot svetnica LRK tudi imenovana. Trudim se, da uspešno in predvsem odgovorno opravljam svoje delo.

Kako vidite Občino Domžale nekoč, danes in v prihodnosti?

Naša občina je bila nekoč zelo velika, saj je geografsko obsegala veliko več kot danes. A tudi zdaj, ko je nekoliko manjša, mi je všeč. Žalosti me, da so ugasnili vso pomembno industrijo, tovarne ter tako po kapljicah ustavljali nekoč najbogatjšo občino. In posledično ravno zaradi tega mnogi zdaj za Domžale pravijo, da so spalno naselje. Veliko se je gradilo, sploh šol in vrtcev, razvijale pa so se tudi stanovanjske soseske. Skozi leta se skupaj trudimo razviti nekaj novega, spogledujemo se z novitetami in počasi nam to uspeva. V današnjem času smo priča kar nekaj spremembam, ki bodo občanom prinesle višjo kvaliteto življenja. Odpira se kar nekaj možnosti za gospodarski razvoj, podpreti je treba lokalne obrtnike. Občina Domžale bo tudi v prihodnosti skušala ostati napredna, ob-

čanom prijazna in predvsem prepletana z naravo.

Ali so občani primerno obveščeni o delovanju občinskega sveta?

Zagotovo so informacije dostopne, res pa je, da je velikokrat lažje kritizirati, kot pa zavrteti telefon in se pozanimati o zelenih informacijah. Seje občinskega sveta so z direktnim prenosom na voljo na spletu, vse informacije o našem delovanju so zapisane na občinski spletni strani in v glasilu Slamnik. Kot svetnica z veseljem tudi sama posredujem informacije do občanov in občank, če se name obrnejo z vprašanji.

Kakšna je vloga občinskega svetnika in kakšne so možnosti njegovega vplivanja?

Predvsem bi občinski svetniki morali delovati v dobrobit vseh občanov, saj so nam prav oni dali svoj glas na zadnjih volitvah, a se v odnosu vseh svetnikov to ne odraža. Naše dolžnosti in pravice so lepo zapisane tudi v statutu in poslovniku, ki jih vsaj približno poznamo vsi. Kot občinska svetnica zastopam interese vseh naših občanov in mislim, da je najpomembnejše, da jim prisluhnimo, saj vendar delamo za skupno dobro.

Delujete kot svetnica stranke, ki ima v OS večino in izvoljeno županjo. Kako ocenjujete delo koalicije in sodelovanje z opozicijo?

Kot svetnica stranke, ki ima večino v občinskem svetu in izvoljeno županjo, sem z delom zadovoljna. Če se ozremo nazaj, lahko opazimo, da se je v tem mandatu naredilo že kar veliko. Med seboj se pred sejami občinskega sveta pogovarjamo, dogovarjamo – komuniciramo, kar je za uspešno delo občinskega sveta pomembno. Delo je dobro, včasih se pojavijo manjše težave, saj nekateri še vedno preveč pogrevajo 'neuspele' projekte prejšnjih mandatov, ki pa so žal del lokalne politike. Seveda pa bi se zagotovo dalo na kakšni posamezni točki še bolj uskladiti, stopiti res skupaj in narediti dobro v korist vseh naših občanov.

Kateri so največji problemi in izzivi v občini ter kako se jih po vašem mnenju loteva aktualna oblast?

Kot največji izziv vidim promet – potrebujemo še kakšen rondo, povezovalke in zavijalce za varnejše dnevne migracije občanov ter seveda sanacijo mostu po poplavah, kjer ima glavno vlogo država. Postopno se urejajo kolesarske steze, kolesa so se med občani zelo dobro prijela, prihaja kavalirček za prevoz starejših in ranljivih skupin, zelena os je lepo urejena. Veselim se tudi nove pridobitve, prilagojenih koles za ranljive skupine, za katere je Občina Domžale pridobila sredstva preko projekta Spodbudi srce in (p)ostani sr(e)čen.

Kakšen bi bil lahko vaš osebni prispevek k razvoju občine

Zagotovo bi se lahko moj glas še bolj slišal in bi se vsi skupaj lahko še malo posvetili naši najbolj zahodni vasi v občini, Depali vasi, kot tudi vsem obrobim krajem, manjšim vasem okoli naše občine, saj tam živi veliko ljudi, ki si zaslužijo udobje dobre občine. Pomembno pa je, da aktivno sodelujem pri razvoju in realizaciji zastavljenih projektov.

Katere načrtovane projekte in investicije podpirate, kateri pa se vam ne zdijo smiselni?

Seveda podpiram vse projekte in predloge ki smo si jih zastavili, posebej pa je pomembna izgradnja prizidka k zdravstvenemu domu, čeprav bi bila bolj ustrezna izgradnja novega doma; reševanje prostorske stiske v OŠ Roje; odprtje/ureditev dnevnega centra za starostnike; nujno potrebno kopaljšče se lepo prenavlja. Plujemo v pravi smeri, a za vse je potrebno veliko časa. Morda bi bilo treba narediti še kaj za našo mladino, da bi imeli nek svoj prostor za druženje.

Kako naj se v občini Domžale lotimo največjih problemov v prometu?

Problem je, da nimamo obvoznice, s katero bi razbremenili center mesta. V izdelanih prometnih študijah se dobro vidi, kako potekajo prometni tokovi. Seveda bi se nekaj dalo rešiti z vpadnicami v občino in zagotovo, če lahko pogledam malo ožje, bi nam, prebivalcem Depale vasi, dnevni stres zelo rešil levi zavijalec v vas, a se zavedam, da je to že na državnih ravni.

Katera področja so v Občini Domžale primerno financirana, katera pa morda zanemarjamo?

Zdi se mi, da je financiranje dobro razporejeno, saj se z rebalansi razporejajo sredstva za razvoj naše občine. Skrbi se za zagotavljanje sredstev za šolstvo, šport, kulturo. Velik poudarek se daje tudi zagotavljanju sredstev za zaščito in reševanje. Zagotovo bi za svoj projekt, društvo, želeli čim več sredstev, ki pa

se porazdelijo velikokrat malo drugače, kakor pa so naše želje. Nihče pa zagotovo ne ostane popolnoma brez sredstev.

Kako bi se nam predstavili v 'nepolitični' podobi?

Rada delam z otroki, saj sem vzgojiteljica. Otroška iskrenost ter preprostost me vedno znova presenečata. Sem preprosta, dolgoletna prostovoljna gasilka in na ta način močno vpeta v življenje med občani

ni in za občane. Zelo rada kvačkam, se družim s prijatelji, preberem dobro knjigo, pojem, plešem ter sem in tja zaidem v gore po nove moči in energijo.

Vaše sporočilo občankam in občanom:

Zelo pomembno je, da se med seboj spoštujemo, pogovarjamo, smo iskreni in skupaj ohranjamo našo občino še naprej prijazno vsem nam.

CVETA ZALOKAR

SLAMICA!!!

Fotografija s kritičnim pridihom

Sprehajalka ob reki se sprašuje, kaj in če sploh kaj razmišlja nekdo, ki naredi nekaj takega ...

NOVICE

Likovno-literarni natečaj Želim si ...

Center za mlade Domžale razpisuje likovno-literarni natečaj, ki letos nosi naslov Želim si ... K sodelovanju so vabljeni otroci, mladi in mladi po srcu. Rok za oddajo del je 9. april 2025.

Natečaj tokrat odpira razmislje o naših željah, ki so lahko male in osebne ali velike in osredotočene na svet. Lahko naše želje segajo tudi onkraj našega sveta in so brezmejne. Želje, ki nas razveselijo, ki nam dajejo zagon in upanje. Želje, za katere upamo, da se nam, drugim ali nam vsem uresničijo.

K sodelovanju vabljeni vsi, otroci, mladi in mladi po srcu, ki radi ustvarjate likovna ali literarna dela. Vabljeni tudi vrtčevske in šolske

skupine. Dela lahko oddate v različnih likovnih tehnikah in literarnih žanrih, pri ustvarjanju se prepustite navdihu. Posameznik ali skupina lahko sodeluje v obeh kategorijah, likovni in literarni, a z največ enim delom v vsaki.

Sodelovanje na natečaju je brezplačno. Rok za oddajo del je 9. april 2025. Pred oddajo del si natančno preberite razpis in navodila za pošiljanje del. Več informacij in razpis najdete na spletni strani Centra za mlade Domžale.

Vsa dela bo strokovno ocenila žirija in izbrala najboljše. Odprtje razstave nagrajenih del in podelitev priznanj bo 8. maja 2025.

CENTER ZA MLADE DOMŽALE

Program Svit – nacionalni preventivni program zgodnjega odkrivanja predrakavih in rakavih sprememb na debelem črevesju in danki

V Sloveniji imamo veliko srečo, da se lahko pohvalimo z dobro preventivo na področju raka in rakavih obolenj. Eden izmed načinov ozaveščanja in zgodnjega odkrivanja raka so nacionalni presejalni testi. Svit je presejalni program za odkrivanje rakavih in predrakavih sprememb na debelem črevesju in danki. Gre za brezplačno testiranje moških in žensk v starosti med 50. in 74. letom. V program so posamezniki vabljeni na vsake dve leti.

V Sloveniji je sicer breme raka na debelem črevesju in danki zelo izpostavljeno, saj gre za enega izmed najpogostejših rakov pri nas. V sklopu programa Svit bi ob 70-odstotni udeležbi ali več rešili 200 življenj letno. Dober podatek je tudi ta, da se 65 do 70 % rakov, odkritih s programom Svit, ne zdravi onkološko, saj so odkriti dovolj zgodaj.

Vsako leto v program vključijo prek 600.000 posameznikov. Glede na statistiko in podatke za pretekla štiri leta pa je razvidno, da se na program bolje odzivajo predstavnice ženskega spola.

Glede na podatke, pridobljene v prejšnjem letu (2024), se je občina Domžale po odzivnosti in sodelovanju v programu Svit uvrstila na tretje mesto, kljub temu pa številke ne dosegajo 70-odstotne udeležbe. Predvsem zaskrbljujoče je dejstvo, da se je pri moškem spolu odzvalo kar 10 % manj posameznikov kot pri ženskah. V primerjavi s prejšnjimi leti v Domžalah udeležba pada. Pomembno je, da se zavedamo, kakšne posledice lahko prinese rakavo obolenje in kaj so prednosti zgodnjega odkrivanja rakavih in predrakavih sprememb. Prej ko ukrepamo, več imamo možnosti za uspešno zdravljenje.

Ekipa Centra za krepitev zdravja Domžale vas še enkrat nagovarja k aktivni udeležbi v program Svit in prav tako tudi v ostale preventivne programe, ki se izvajajo v Sloveniji na področju preprečevanja raka in rakavih obolenj (Dora, Zora). Če imate glede programa kakršno koli vprašanje, se lahko obrnete na Center za krepitev zdravja Domžale: 01 724 51 76 ali direktno kontaktirate podporni center SVIT: 01 620 45 21.

Odpuščanje in sprava

Evropska civilizacija in kultura temeljita na grško-rimski in judovsko-krščanski tradiciji. Ideja odpuščanja in sprave sta globoko zakoreninjena v naši kulturi in se nista bistveno spreminjali, kljub spremembam družbenega sistema in sekularizacije družbe.

V judovski tradiciji so poznali dve vrsti svetih let, ko so se odpuščali dolgovi v ozko materialnem smislu in končevale zamere in spori med posamezniki, posameznikom in skupnostjo in med skupnostmi. Atenski državnik in reformator Solon je že v 6. stoletju p. n. št. uvedel zakon o odpuščanju dolgov in preprečevanju zaslužjenja zaradi dolgov. V obeh primerih gre za materialne odnose med ljudmi, ki so le blede odsev kompleksnosti odnosov med posamezniki v vsaki družbi prek celotne zgodovine. Odnosi med ljudmi se vedno lahko zapletejo do sporov, ki lahko v najhujši stopnji pripeljejo do vojne na osebni ali nivoju raz-

ličnih skupnosti. Tega so se zavedale stare, zgoraj omenjene kulture, in zato razvile mehanizme, ki so poskušali preprečiti najhujše oblike sporov.

V daljni in novejši zgodovini so prevečkrat odpovedali vsi mehanizmi in prihajalo je in še prihaja do nesrečnih sporov in vojn. To velja za posameznike, skupnosti ali države. Po končanem sporu, prepiru ali vojni moramo doseči mir, spravo in odpuščanje. Vsi procesi se začnejo na osebni ravni. Vsak posameznik mora pri sebi doseči mir, odpustiti napako sam sebi, s seboj doseči spravo. Za osebno rast in telesno in duševno zdravje so ti postopki nujni in jih morajo starši privzgojiti svojim otrokom. V idealnih razmerah bi se moralo to dogajati iz generacije v generacijo, iz roda v rod.

Krščanska tradicija je uvedla sveta leta na 50 oziroma 25 let ravno z mislijo na spravo in odpuščanje med ljudmi. Na ta način se na simbolni ravni omogoča in pospešuje

osebna in medsebojna sprava, ki je tako nujna za zdravje posameznika in širše skupnosti. Leto 2025 je razglašeno za Sveto leto in nas spodbuja k spravi in odpuščanju ne glede na versko pripadnost ali ne pripadnost. Podobno kot v času posta celotna Slovenija podpira akcijo 40 dni brez alkohola, bi morala v Svetem letu 2025 podpirati in spodbujati procese sprave in odpuščanja. Prizadevajmo si za povsem konkretne pomiritve družinskih in med sosedskih sporov, ki razjedajo posameznike in družine. Na ta način bomo postali bolj zreli in prijetnejša družba, okolje v katerem bodo mladi ljudje želeli živeti in si ustvarjati družino.

Narodna sprava in pomiritev temelji na zgoraj opisanih korakih. Simbolno spravo znotraj slovenskega naroda pa morajo v letošnjem svetem letu in 80 let po koncu zadnje svetovne vojne spodbujati naši voditelji vseh barv in prepričani.

MAG. PETER KECELJ, DR. MED.

Nadarjenost prihodnjih generacij in premagovanje izzivov zaposlovanja

Januarski dogodek Dober večer, znanost je v ospredje postavil nadarjenost in zaposlovanje v digitalni dobi odrasajočih generacij. Ta generacija predstavlja eno najbolj analiziranih generacij, odkar se je prvič pojavila na trgu dela. Podobno kot vsaka prejšnja generacija je tudi ta na svet prinesla drugačne vrednote, način obnašanja in tudi pričakovanja. Z gosti smo sistematično orisali njihovo pot, predvsem pa smo opolnomočili posameznike za delo z njimi.

Razlog za omenjeno se skriva v tem, da ne gre za neko homogeno skupino, ampak se nadarjenost kaže v različnih oblikah in obsegih. Raziskave kažejo, da imajo nadarjeni učenci nekatere osebne lastnosti, ki jih ne najdemo pri drugih učencih, ali pa so pri nadarjenih bolj izrazite. Osebne karakteristike, ki so bile zaznane v skupini nadarjenih se nanašajo na različna področja – ta so: miselno-spoznavno, učno-storilnostno, motivacijsko in socialno-ču-

Krajnovič se je dotaknila tudi projekta Inženirke in inženirji bomo, pri katerem poteka promocija inženirskih, tehnoloških in naravoslovnih poklicev ter inovativnosti med dijaki slovenskih gimnazij. Spodbujanje razvoja talentov in navduševanje mladih za ustvarjalnost in inovativnost v tehniških poklicih bosta skupaj z ostalimi znanji vodila k dvigovanju dodane vrednosti in konkurenčnosti kompetenc v sodobni družbi. Del omenjenega projekta je tudi izbor

Omizje (z leve): Rok Matek, igralec, mag. Edita Krajnovič, ekonomistka, Marko Jeran, vodja projekta in moderator dogodkov, prof. dr. Mojca Jurišević, psihologinja, in Andrej Hauptman, slovenski kolesar

Dinamično in povezovalno omizje so sestavljali: prof. dr. Mojca Jurišević, psihologinja, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta, predstojnica Centra za raziskovanje in spodbujanje nadarjenosti, mag. Edita Krajnovič, ekonomistka; direktorica družbe Mediade, soustanoviteljica projekta Inženirke in inženirji bomo, ki mlade navdušuje za študije STEM ter izbora Inženirka leta; Andrej Hauptman, vrhunski slovenski kolesar v mednarodnem in olimpijskem merilu ter športni direktor pri Združenih Arabskih emiratih – UAE Team Emirates, in Rok Matek, igralec, Gledališče Koper, človek mnogih talentov ter izjemnih gledaliških in filmskih vlog, mentor dramskih skupin in iskalec talentov mladih umetnikov.

Zavedamo se, da je naše največje bogastvo tisto, ki ga imamo v ljudeh. Tako v strokovni literaturi kot s strani izobraževanja pogosto slišimo besedo nadarjen/nadarjeni. Pravzaprav ne poznamo enotne definicije nadar-

stveno. Skozi pogovor smo ugotovili, da je odkrivanje nadarjenih strokovno zahteven postopek. V samem postopku sodelujejo predmetni učitelji, šolska svetovalna služba, starši in po potrebi zunanji strokovnjaki. Vsak izmed njih prispeva pomembne informacije pri odkrivanju in izoblikovanju mlade osebe. Osnova za odkrivanje ter vzgojno-izobraževalno delo z nadarjenimi otroci v vrtcu, osnovni in srednji šoli sta Koncept odkrivanja in vzgojno-izobraževalnega dela z nadarjenimi učenci v devetletni osnovni šoli iz leta 1999 ter Koncept vzgojno-izobraževalnega dela z nadarjenimi dijaki srednjih šol iz leta 2007.

Po podanih temeljnih konceptih nadarjenosti in pogleda v šolstvo, ki jih je izpostavila prof. dr. Mojca Jurišević, sta Andrej Hauptman in Rok Matek skozi osnovne koncepte nadarjenosti orisala njuno pot. Podala sta tudi svoje izkušnje in izzive pri iskanju mladih talentiranih posameznikov in dela z njimi. Mag. Edita

Inženirke leta, ki od leta 2012 mlade navdušuje za inženirstvo, tehniko, naravoslovje in inovativnost.

Učitelji, mentorji in različni strokovnjaki se med svojo poklicno potjo srečajo z različnimi posamezniki, med katerimi so tudi nadarjeni. Njihova naloga, da vsem omogočijo dobre pogoje za rast in razvoj talentov, ki jih plemenitijo in nosijo v sebi. Na tak način bodo tako prejeli mnoga znanja in izkušnje, s katerimi bodo lahko svoj doprinos vnašali v širšo družbo.

Iz knjige Malcolma Gladwella o Prebojnikih: »Najvišji hrast v gozdu ni najvišji, ker raste iz najboljšega želoda, temveč, ker mu druga drevesa niso zastrla svetlobe; zaradi rodovitne zemlje, v katero se vrašča; zaradi sreče, da zajci niso zgrizli lubja mladike in ga drvar ni posekal, preden je dozrel.«

MARKO JERAN, INSTITUT
»JOŽEF STEFAN«, LJUBLJANA
VODJA PROJEKTA IN MODERATOR
DOGODKOV

Od blizu z Jožetom Skokom

V okviru pogovornega večera Od blizu sta se v Knjižnici Domžale ob prisotnosti številnih obiskovalcev, med njimi kar nekaj junakov zgodb iz knjig Jožeta Skoka: Prepletanja v zabavni glasbi, Zabavni ansambli na Domžalskem ter Po poteh zabavne glasbe, v katerih piše o tem področju od konca petdesetih do začet-

ka devetdesetih let v nekdanji občini Domžale in njeni okolici, pogovarjala voditeljica večera Cveta Zalokar in njen gost Jože Skok. Svoj prispevek k zanimivemu večeru sta pridala tudi glasbena junaka tega obdobja, Andreja Zupančič in Brane Strehar.

Voditeljica je Jožeta Skoka, dolgoletnega radijskega novinarja, dopisnika občinskega glasila Slamnik in uspešnega ljubiteljskega šahist, najprej povprašala, kako so potekali njegovo brskanje in pogovori o glasbeni dediščini, kako ni mogel ven, ko je enkrat padel notri. Obiskovalci so medtem lahko gledali fotografije nekdanjih glasbenih junakov ter poslušali o njihovih življenjskih poteh, s katerih je v treh knjigah več sto fotografij. Nekateri od njih je avtor knjige posebej komentiral ter predstavil pogovore z glasbeniki in njihov velik glasbeni prispevek, še posebej pa uspehe Edija Semeja, Mira Sršena, enega najboljših aktivnih domžalskih glasbenikov, Tonija Abseca, Andreje Zupančič, popularne pevke, Matjaža Juvana Jukija, Braneta Streharja in druge, ki so našli mesto v eni od knjig. Slišati je bilo veliko zanimivih informacij o področjih, ki so tedaj spremljala zabavno glasbo. Zanj je značilno veliko število zabavnih in narodnozabavnih ansamblov, dobro obiskani koncerti, na katerih se

je veliko plesalo. Med zanimivi pripovedmi so bile zgodbe o glasbenikih, ki so se učili drug od drugega, igrali po več instrumentov, predvsem pa so bili vsi navdušenci nad glasbo, kateri so namenjali veliko časa, večina ob službah. Z glasbo so se ukvarjale cele družine, v njihovih okvirih generacije in nenazadnje se je večkrat zgodilo, da

je v kakšnem ansamblu igralo več družinskih članov. Po prijetnem pogovoru voditeljice še z Andrejo Zupančič in Branetom Streharjem o njuni življenjski poti, povezani z glasbo, se je so-govornica zahvalila Jožetu Skoku za njegovo delo in ohranitev dediščine s tega področja za prihodnje rodove.

Avtor knjige se zahvaljuje podpornikom pri njeni izdaji. To so: Občina Domžale, Kulturni dom Franca Bernika Domžale, ASIT, d.o.o., Ljubljana, Transportno hlajenje Avtotehnika Domžale, Megaskop, d.o.o., Domžale, Fotokopirnica Jcopy Domžale in Nova Lastra, Glasbeni butik, d.o.o., Domžale ter spletnemu portalu domzalec.si za pokrivanje dogodka.

Če želite zanimive knjige z zgodovino zabavne glasbe kupiti, še podatki o prodaji: spletna stran Glasbila in oprema, d.o.o. (www.glasbila-storitve.com), Nova Lastra, Glasbeni butik, Ljubljanska 71 ter ogled s podatki o prodaji Fotokopirnica Jcopy Karantanska 22, oboje v Domžalah, ter Bar pri Vodnjaku v Radomljah. Nakup je možen tudi pri avtorju knjige – tel.: 051 308 622, e-naslov: joze.skok9@gmail.com. Bar pri Vodnjaku, Gregorčičeva 2 a, Radomlje, Založba Sanje – Hiša sanjajočih knjig, Trubarjeva cesta 29, Ljubljana.

VERA VOJSKA
FOTO MIRO PIVAR

Kašelj

Kašelj je refleksni mehanizem našega telesa, s katerim telo čisti dihalne poti. S sunkovitim izdihom zraka nam omogoča odstranitev odvečne sluzi in drugih dražecih snovi, ki zaidejo v dihalne poti. Pogost vzrok kroničnega kašlja je kajenje. Za zdravljenje akutnega kašlja so v lekarnah na voljo različna zdravila, prehranska dopolnila in zeliščni pripravki brez recepta v obliki sirupov, pastil, tablet, pršil in čajev.

Z zadostno hidracijo s toplimi napitki si lahko pomagamo sami in omogočimo, da se izsušena in vnetna sluznica navlaži. Tako zmanjšamo draženje, gosta sluz se razredči in s tem olajšamo izkašljevanje. Poskrbimo za zadostno vlago v bivalnih prostorih.

Če je kašelj suh, dražeč, neproduktiven in moteč za bolnika, ga blažimo z zdravilnimi pripravki, ki z neposrednim delovanjem na sluznico žrela zmanjšajo draženje in suhost. Druga možnost je zdravljenje z antitusiki, ki zavirajo refleks kašlja.

Pri mokrem, produktivnem kašlju, kjer zaradi okužbe nastaja več sluzi, uporabljamo zdravilne pripravke in zdravila, ki redčijo sluz ter spodbujajo

in olajšajo izkašljevanje. Pomembno je, da redno čistimo in izpiramo nos s fiziološko raztopino, saj zatekanje sluzi iz nosu v spodnja dihalna dodatno draži sluznico in nas sili na kašelj.

Bolniki z refluxom želodčne kisline naj se zvečer izogibajo pitju čaja z limono in medom ter sladkim sirupom, saj le-ti povečajo izločanje želodčne kisline, kar težave zaradi refluksne bolezni še poslabša.

Obisk pri zdravniku je potreben, kadar v več kot enem tednu ne pride do izboljšanja, če je kašelj močan in se poslabšuje. Obisk zdravnika je nujen, kadar so prisotni splošna oslabelost, visoka telesna temperatura, bolečine v ušesih in žrelu, težave s požiranjem, hropenje ali piskanje ob dihanju, če izkašljujemo močno obarvano sluz ali kri, imamo bolečine v prsnem košu, težko dihamo in ob vsakem kašlju, ki traja več kot tri tedne in se ne izboljšuje. Posebna previdnost je potrebna pri mlajših otrocih, nosečnicah, doječih mamicah, starostnikih in kadilcih.

Po ustrezen strokoven nasvet se obrnite na farmacevte v lekarnah.

KLAVDIJA GRUM, MAG. FARM.

Tehnični pregledi v Domžalah

Domžale so bogatejše za pomembno storitev, ki bo v veselje voznikom in, upajmo, pripomogla k večji varnosti na cestah. Lep, nov, prostoren objekt je januarja odprl vrata na Krumperški cesti v Domžalah.

Uspešno grosupeljsko podjetje Logo, pod upravo lastnika Jožeta Kiklja in direktorice Neže Kikelj, je razširilo lokacijo opravljanja svojih storitev tehničnih pregledov, homologacij, zavarovanj in pregled tahografov. Drugače je Logo upravljalec bencinskih servisov v Grosuplju, Sodražici, na Brezovici, v Veliki Pirešici, Škofji Loki, Tupaličah in na Jesenicah ter v Sežani. V Grosuplju, kjer se nahaja upravna stavba vodstva ter oddelka prodaje naftnih derivatov, pa opravljajo tudi tehnične preglede. Domžale so njihova druga, nova lokacija z enako storitvijo ter z dodatnim barom v sklopu tehničnih pregledov.

Na dan odprtja so se zbrali častni gostje, županja Domžal mag. Renata Kosec in direktor občinske uprave Domžale Janez Ziherl, župan Občine Grosuplje Peter Verlič, podžupan občine Grosuplje Janez Pintar, župan občine Žužemberk in direk-

tor občinske uprave Žužemberk Tomaž Hrustar, župan Mirne Peči Andrej Kastelic in direktorica občinske uprave Sonja Klemenc. Vtisi vseh obiskovalcev pa so bili pozitivni in veselja polni zaradi nove pridobitve.

Izid nove knjige z dogodkom: Ko črke zaplešejo

So otroci, ki radi berejo, in so otroci, ki jim branje predstavlja velik izziv. Marsikateri med njimi ima disleksijo, stanje, ko mu črke plešejo, včasih celo spolzijo iz knjige, njegovi mali možgančki pa jih težko ujamejo in povežejo v celoto. Za marsikaterega otroka niti ni treba, da ima disleksijo, pa mu branje povzroča nelagodje in težko povezuje črke v besede in besede v povedi. Enako bi lahko rekli za odrasle. Zato je nastala knjiga Ko črke zaplešejo s 25 zgodbicami za otroke, ki jih branje (še) ne zabava, avtorice Mateje A. Kegel. Knjiga na izviren način, skozi otroške oči, osvetljuje izzive in posebnosti disleksije ter ponuja globlji vpogled v svet posameznikov, ki živijo s to značilnostjo. Več o knjigi si lahko preberete na spletni strani zgodba.net.

»Kot mama deklice, ki ima učne izzive, vedno znova iščem rešitve, kako ji omogočiti, da bo lažje računala, da bo lažje razumela snov, da bo lažje dohitela sošolce in sošolke, da bo znanje zajemala z veliko žlico in predvsem z veseljem, in seveda, da bo lažje in z večjim veseljem brala. Eden od izzivov je tudi disleksija, za katero danes obstajajo orodja, ki otrokom pomagajo, da se lažje soočajo z izzivom. A pri vsem tem sem sama pogrešala rešitev, da bi naši otroci z veseljem v roke prijeli knjige, ki bi jih lažje brali. Zato sem začela sama pisati zgodbe za

mojo deklico. Zgodbe so morale biti dovolj kratke, preproste in zabavne, da je ohranjala pozornost in se je deklica vsak dan z veseljem lotila vsaj ene,« o razlogu za nastanek knjige pove avtorica Mateja A. Kegel.

Knjiga je luč sveta ugledala v mesecu februarju, 3. marca ob 19. uri pa bo predstavitev v Knjižnici Domžale. Na dogodku, ki ga bo spremljala okrogla miza za odrasle in delavnica za otroke, bodo gostovali:

- zaslužna prof. dr. Ana Kranjc, psihologinja in andragoginja, zaslužna profesorica Univerze v Ljubljani, prejemnica državnega priznanja Red za zasluge Republike Slovenije in največjega mednarodnega priznanja na Ohio University – sprejem v Dvorano slavnih s področja izobraževanja odraslih. Je soustanoviteljica in predsednica Univerze za tretje življenjsko

obdobje in Inštituta za disleksijo. Gojmir Lešnjak Gojc, priznani slovenski igralec, režiser, glasbenik in pedagog. Njegova igralska kariera obsega številne prepoznavne vloge v slovenskih filmih, serijah in gledaliških predstavah. Poleg igranja je tudi mentor mladim igralcem in dislektiki, ki aktivno ozavešča javnost in se zavzema za boljše razumevanje izzivov, s katerimi se srečujejo dislektiki.

- Mateja A. Kegel, avtorica 22 knjig za otroke, mladino in odrasle. Skozi svojo kariero je delovala in deluje kot novinarka, urednica, vodja projektov, organizatorica dogodkov, trenerka, moderatorica ter voditeljica delavnic, marketing specialistka z dolgoletnimi izkušnjami na področju dela z mladimi in odraslimi, ki skozi življenje plujejo z različnimi izzivi. Je avtorica knjige Ko črke zaplešejo.

Pogovor bo moderiral Marko Jeran, raziskovalec Inštituta »Jožef Stefan«, Ljubljana.

Starši boste v miru lahko prisluhnili idejam, kako pomagati otrokom, medtem ko bo naša animatorica poskrbela, da se bodo otroci ob tem poučno zabavali v družbi animatorke, s katero bodo prebirali novo knjigo in tematsko ustvarjali z novimi knjižnimi junaki.

ŠPELA ČARMAN

MESTNE LEKARNE
Z zaupanjem

Jemljete več zdravil istočasno?
Potrebujete dodatne informacije o uporabi zdravil?

Naročite izdelavo osebne kartice zdravil.
Osebna kartica zdravil vsebuje informacije o odmerjanju in namenu uporabe zdravila ter dodatna opozorila na katera morate biti pozorni. Za več informacij vprašajte farmacevta Mestnih lekarn.

Lekarna Domžale · Lekarna Kamnik
· Lekarna Duplica · Lekarna Mengeš
· Lekarna Novi trg (v ZD Kamnik)
· Lekarna Radomlje · Lekarna Litija
· Lekarna Litija nova (v ZD Litija)
· Lekarniška podružnica Moravče

Sledite nam na: [mestnelekarne1](https://www.mestnelekarne1.si)
www.mestnelekarne.si

NOVICE

Rdeči križ vas vabi k sodelovanju Ne domišljaj si! – zgodba, polna optimizma in pozitivne naravnosti

Rdeči križ Slovenije je samostojna, nevladna, humanitarna in nepridobitna organizacija, ki pomaga pri preprečevanju in lažšanju trpljenja ljudi, zaščiti življenja in zdravja, krepitev gibanja za zdravo življenje ter zagotavljanju spoštovanja človekovih pravic. Vse tovrstne naloge opravlja tudi Območno združenje Rdečega križa Domžale, ki ob pregledu dela, opravljenega v preteklem letu, ugotavlja, da se je delo tako v občinskih kot krajevnih organizacijah opravljal dobro, k čemur so največ prispevali pridni prostovoljci in prostovoljke, ki dobro poznajo svoja območja in probleme, ki jih imajo tako družine kot posamezniki.

Prav to dobro poznavanje razmer na posameznih območjih veliko pripomore, da so pomoči deležni vsi, ki jo resnično potrebujejo. In teh je, tako ugotavlja vodstvo naše organizacije RK Brane Kosmač, predsednik, in Majda Mernik, sekretarka združenja, vsako leto več. Domžal-

vsem več moških, ki nimajo možnosti kuhanja toplih obrokov. So prejemniki denarne socialne pomoči, živijo v njihovih bivalnikih oziroma nekaterih skupnih sobah v bližini in hodi-jo k RK na topli obrok. Tudi bivalniki so vseskozi polno zasedeni. Gre za dolgotrajne namestitve, ker zanje ni drugih možnosti, da bi živeli samostojno in so tudi težje zaposljivi.

V letu 2024 so prek razpisa MDD-SZ na Program ESS+ za odpravljanje materialne prikrajšanosti v Sloveniji (POMP) pridobili v dveh dobavah: 14.601 litrov mleka, 4470 kg špagetov, 2343 kg polžkov, 4625 kg moke, 5947 litrov olja, 4500 kg riža, 7344 kosov pločevink rjavega fižola, 4687 kosov pločevink pelatov in 1004 kosov marmelade. Hrane je bilo dosti za socialno ogrožene družine in posameznike, ki so v trenutni stiski ali že v dolgotrajnih in poglobljenih stiskah. »Se vedno se srečujemo z revščino, ki lahko pomeni različno za različne ljudi: lahko pomeni, da ne

V teh dneh prejema RK nove dobave hrane iz POMP.

ski Rdeči križ se tako vse leto trudi pomagati po svojih močeh vsem pomoči potrebnim, hkrati pa opravljati še druge naloge, ki jih nikoli ne zmanjka. Tako kar precej skrbi namenjanje organiziranju krvodajalskih akcij in se ob tej priložnosti zahvaljujejo vsem zvestim krvodajalcem, besede zahvale pa namenjajo tudi ekipam Prve pomoči, ki s svojo strokovnostjo in srčnostjo skupaj s krvodajalci rešuje človeška življenja.

Pogled aktivnosti Območnega združenja Rdečega križa Domžale, o kateri boste lahko več prebrali v eni od naslednjih števil, pokaže, da je bilo glede na leto 2023 na posameznih področjih opravljenega več dela kot v preteklem letu. Tako so imeli v letu 2024 povečano število obiskov v javni kuhinji - razdeljevalnici toplih obrokov. Pri tem ugotavljajo, da je med prosilci po toplem obroku pred-

morejo plačati najemnine, kredita ali položnic. Lahko pomeni, da nimajo primerne prehrane, ogrevanja ali oblačil. Lahko pomeni tudi, da živijo v neprimernih bivanjskih razmerah ali da sploh nimajo prebivališča, »pove Majda Mernik, sekretarka domžalskega Rdečega križa, in nadaljuje: »Tudi ljudje, ki so zaposleni, so lahko izpostavljeni tveganju za revščino. Plača ni nujno vedno dovolj za zagotavljanje dostojnega življenja. Na Območnem združenju RK oskrbujemo 1450 uporabnikov, se pa iz leta v leto povečuje število uporabnikov, predvsem iz občine Lukovica.«

Območno združenje Rdečega križa Domžale se vsem darovalcem zahvaljuje za pomoč, hkrati pa vas vabi, da tudi v prihodnje pomagate pri blažitvi stisk občanov in občank.

VERA VOJSKA

FOTO: OZRK DOMŽALE

Akcije Luč miru iz Betlehema 2024

V sredo, 19. Februarja 2025, smo skavti na novinarski konferenci s ponosom podelili sredstva, zbrana v dobrodelnih akcijah Luč miru iz Betlehema 2024, in predali rekordno donacijo v višini 34.500 evrov. Sredstva smo letos namenili trem organizacijam, ki s svojim delom prispevajo k boljši in pravičnejši družbi.

Luč miru iz Betlehema je mnogo več kot simbol miru – je poziv k solidarnosti, odgovornosti in dejavni pomoči. Vsaka izmed izbranih organizacij nagovarja specifično področje, kjer lahko s svojo podporo krojimo družbo, prispevamo k vzgoji za mir ter izboljšujemo življenje otrok in mladih. Združenje za Moč, ki mladim, ki so preživeli nasilje, nudi brezplačno psihosocialno pomoč in podporo pri okrevanju. Poljska skavtska organizacija ZHP, ki je aktivno sodelovala pri reševanju in obnovi po uničujočih poletnih poplavih in se še vedno sooča z izzivi obnove. Društvo Tačke Pomagačke in njihov program Beremo s tačkami – R.E.A.D., ki otrokom s pomočjo terapevtskih psov pomaga razvijati bralne veščine in ljubezen do

knjig. Poleg donacije smo tudi letos del sredstev namenili v Sklad sv. Lucije, ki je namenjen pomoči ob zdravstvenih težavah in socialnih stiskah naših članov.

Na novinarski konferenci so sodelovali Nejc Kurbus, načelnik ZSKSS, Neja Flogie in Tilen Miklavič, odgovorna voditeljica projekta Luč miru iz Betlehema v Sloveniji, Jerneja Munc, predsednica Združenja za Moč, in Sanja Repše, vodja ljubljanske podružnice Slovenskega društva za terapijo s pomočjo psov Tačke pomagačke. Vse skupaj je povezovala Martina Sosic, članica Slovenske zavmejske skavtske organizacije.

Hvala vsem, ki ste nas v sklopu akcije podpirali, nam kakorkoli pomagali in darovali sredstva za dober namen. Čeprav je plamen Luč miru iz Betlehema že marsikje ugasnil, naj njegovo poslanstvo še naprej greje naša srca. Naj nas spominja, da mora biti vedno vsak zase tisti, ki naredi prvi korak proti luči, svetlobi, novi priložnosti.

Več o akciji si lahko preberete na spletni strani: lmb.skavt.net.

Pisalo se je leto 2008, ko se je 28-letnemu Igorju Plohlju življenje povsem spremenilo. Padec z lestve ga je zaznamoval za vse življenje. Na vrhuncu svojih moči je pristal na invalidskem vozičku. Postal je paraplegik, vendar ni obupal. Po dolgotrajni rehabilitaciji in kljub invalidnosti je s pomočjo prijateljev, sodelavcev in sorodnikov znova samostojno začel in se zaposlil. Potoval je na safari v Afriko. Izdal je vrsto knjig v Sloveniji in v tujini. V knjigi z naslovom Ne domišljaj si! je ubesedil pot, ki ga je vodila do točke, kjer je danes.

O soočanju z invalidnostjo in iskanju nove poti bo iskreno in optimistično spregovoril v petek, 21. marca 2025, ob 18.30 v veliki dvorani Kulturnega doma Radomlje.

KPD Drouz, sekcija Srčne srečnice, s podporo Občine Domžale in KS Radomlje, smo se odločili, da v letošnjem letu večjo pozornost namenimo sprejemanju in povezovanju ljudi. Da predstavimo življenjski zgodbi dveh oseb, ki jih je življenje zaznamovalo s telesno omejitvijo. V sekciji srčno verjamemo, da smo v življenju medsebojno intenzivno povezani in da so tabuji med zdravimi ljudmi in ljudmi z omejitvami preveliki. Te bariere želimo z organiziranimi predavanjema vsaj nekoliko omiliti.

Na prvi pomladni dan, v petek, 21. marca 2025, bomo tako gostili Igorja Plohla, ki navkljub telesnim oviram živi polno življenje. O sebi pravi, da je učitelj, pisatelj in paraplegik. Je tudi motivator in rekreativni kolesar, ki kolesari s kolesom na ročni pogon. Lansko leto je po Sloveniji in tujini prekolesaril več kot 2200 km. S konkretnimi dejanji, zgledom, zanosom in pozitivno naravnostjo skrbi ne le zase, ampak je navdih tudi mnogim drugim – ljudem, ki jih srečuje in tistim, ki ga spremljajo, saj jih spodbuja k polnejšemu življenju. Širom po Sloveniji je opravil že več kot 300 predstavitev svoje življenjske zgodbe in knjig, saj veliko energije posveča osveščanju otrok in mlado-

stnikov o posledicah poškodbe hrbtenjače in invalidnosti.

Če bi Igor Plohl lahko, bi sebi, kakršnemu je bil nekoč, danes dejal, »da v življenju nič ni samoumevno in da se lahko slabe stvari zgodijo tudi dobrim ljudem. Poleg tega bi mu rad povedal, da se nima smisla obremenjevati z malenkostmi. V resnici so veliko bolj pomembne druge stvari: prijatelji, zdravje, solidarnost, medsebojno spoštovanje, kvaliteto preživljanje prostega časa ipd.«

Igor Plohl je avtor avtobiografskega romana, mladinskega pustolovskega romana in številnih slikanic. Najbolj prepoznaven je po slikanicah o levu Rogiju. Rogi je palindrom besede Igor. Njegove knjige so prevedene v angleški, nemški, ukrajinski in celo vietnamski jezik.

V slikanicah o levu Rogiju in avtobiografskem romanu Ne domišljaj si! s pomočjo skrbno izbranih besed iskreno in senzitivno opisuje izkušnjo telesne oviranosti. »Večina paraplegike vidi predvsem kot nezmožne hoditi, v resnici pa poškodba hrbtenjače pusti tudi mnoge druge posledice, ki so na prvi pogled ne-

vidne,« so besede, s katerimi opisuje dogajanje v svetu oseb s telesno oviranostjo, ki je in ostaja pogosto spregledano.

Lepo vabljeni v petek, 21. marca 2025, ob 18.30 v veliko dvorano Kulturnega doma Radomlje na interaktivno srečanje z Igorjem Plohlom, v katerem bo iskreno spregovoril o svoji poti s telesno oviranostjo in bo na voljo za morebitna vprašanja. Priprani smo, da bo v srcu mnogih zagotovo pustil lepe sledi. Multimedijško predstavitev, ki jo bo popestril z mnogimi fotografijami ter zanimivimi in poučnimi videoposnetki (potovanje na safari v Afriko, kolesarjenje s kolesom na ročni pogon, presedanje v avto ipd.), so obiskovalci njegovih predstavitev opisali kot ganljivo, optimistično in navdihujočo.

KPD Drouz, sekcije Srčne srečnice verjamemo, da bomo tudi v Radomljah skupaj preživeli prekrasen večer.

Lepo vabljeni, da se nam pridružite tudi vi.

EMA SMODIŠ,

KPD DROUZ, SRČNE SREČNICE

V letu 2024 rekordni obisk s skoraj 350.000 vstopi

V Arboretumu Volčji Potok se vedno dogaja kaj novega. Obiskovalcem poleg izobraževalnih vsebin nudijo tudi možnost aktivnega in ustvarjalnega preživljanja prostega časa. V parku preko celega leta prirejajo različne prireditve, ki so namenjene obiskovalcem vseh starostnih skupin. Še posebno veseli so, če jih obiščejo mlade družine, ki želijo v parku preživeti prosti čas in se učiti novih stvari. S svojimi prizadevanji vsako leto privabijo več obiskovalcev in letos jim je treba še posebej čestitati, saj je Arboretum Volčji Potok v letu 2024 obiskalo skoraj 350.000 obiskovalcev.

Dogajanje v Arboretumu je pestro! Potekajo razstave, letna dogajanja, otroške delavnice, počitniška varstva, delavnice za odrasle, rekreacija, strokovne predstavitve, strokovna predavanja in strokovna vodenja pa še marsikaj drugega.

In vsi vemo, da so vsi letni časi v parku najlepši, je vendarle dobro vedeti, kaj je v posameznem letnem času najbolj zanimivo. Poglejmo torej pomlad:

Sezonske vstopnice za Domžalčane po znižani ceni. Lani so Domžalčani kupili nekaj nad 2000 odraslih letnih vstopnic in 600 otroških.

Cvetoči nepozebniki in pet hektarjev kronic v domžalskem delu parka.

V naslednjih dneh bo posajen nov pušpan v francoskem parku. Nova sorta je odporna na bolezn, posledično manj škropljenja in bolj prijazno za obiskovalce.

Polja narcis, zato da bo cvetenje poljan narcis daljše, so jih dosadili tudi letos.

Tulipani so posajeni v bolj senčne grede, da bodo cveteli dlje. Raz-

stava cvetočih tulipanov bo v aprilu in začetku maja.

Ob skrbi za park pa ne pozablja na energetska sanacija stavb, sanacija galerije se že končuje, potem je na vrsti pristava, poleti pa vrtni center.

Dobrodošli torej, vaše najljubše rastline in drevesa vas pričakujejo! Na vas čaka 4800 dreves, izbirali pa boste lahko tudi med 1200 sortami vrtnic, na katere pa bo treba še malo počakati.

VERA VOJSKA

FOTO: ARBORETUM VOLČJI POTOK

ŠTUDIJSKO-RAZISKOVALNI CENTER ZA DRUŽINO DOMŽALE

vabi na brezplačne delavnice

Pravljične urice s terapevtskim učinkom (za otroke 6–9 let)

Pravljice otrokom pomagajo ubesediti njihovo počutje in jih opolnomočijo za soočanje z izzivi. Vsaka zgodba skriva rešitev, ki otroku omogoča, da najde pot naprej.

Termin: vsak ponedeljek od 15.00 do 16.00 (8 srečanj)

Izvajalka: Lili Kodelja, zakonska in družinska psihoterapevtka

Prijava: lili.kodelja@srcdljubljana.com, 040 218 284

Delavnica za mame najstnic: Kako podpreti najstnico na poti odrasčanja?

Na delavnici bodo mame spoznale, kako njihova lastna izkušnja vpliva na odnos z najstnico, ter razvijale nove načine povezovanja. Pokrili bomo teme učinkovite komunikacije, postavljanja meja, vpliva vrstnikov in digitalnega sveta.

Termin: vsak torek ob 16.00 (8 srečanj)

Izvajalka: Ana Trček, zakonska in družinska terapevtka

Prijava: ana.trcek@srcdljubljana.com

Terapevtska skupina za najstnice (13–15 in 16–19 let)

Cilj srečanj je razvoj čustvene inteligence, izboljšanje samopodobe in krepitev sposobnosti soočanja z vsakodnevnimi izzivi v varnem in podpornem okolju.

Termin: vsak torek ob 17.00 (začetek marca/aprila 2025)

Izvajalka: Veronika Savnik, zakonska in družinska terapevtka

Prijava: veronika.savnik@srcdljubljana.com

Termin: vsak torek ob 15.00 (8 srečanj, stare 16–19 let)

Izvajalka: Ana Trček, zakonska in družinska terapevtka

Prijava: ana.trcek@srcdljubljana.com

Delavnice so za obiskovalce brezplačne, ker projekt podpira Občina Domžale. Izvajale se bodo v prostorih Študijsko-raziskovalnega centra za družino Domžale, Ljubljanska cesta 64.

Nova knjiga domžalske avtorice – Ana Vrtovec Beno: Od ljudskega gledališča do uprizarjanja dediščine

Ana Vrtovec Beno je naša soobčanka, sicer pa doktorica znanosti, po poklicu etnologinja in kulturna antropologinja, kustosinja. Po nekajletnem delu na Glasbenonarodopisnem inštitutu ZRC SAZU se je pred kratkim zaposlila v Gorenjskem muzeju v Kranju. Kot kustosinja etnologinja je tudi avtorica več začasnih in stalnih razstav ter postavitev zasebnih zbirk. S Kulturnim domom Franca Bernika Domžale je že sodelovala pri delu študijskega krožka ob nastajanju Slamnikarskega muzeja ter pri knjigi o življenju in delu Franca Bernika. Leta 2023 je izšlo njeno monografsko delo, posvečeno kompleksnemu vprašanju sodobnega ljudskega gledališča na Slovenskem, njegovega preoblikovanja in raznolikosti. Z njim se je z raziskovalnim in predvsem obsežnim terenskim delom lotila ljudskega gledališča, sicer strokovno precej zapostavljenega področja naše dediščine. Knjigo je pred kratkim predstavila tudi v pogovoru s Cveto Zalokar na tradicionalnem Srečanju pod slamniku v Slamnikarskem muzeju.

Gledališče je posebna magija, ima številne značilnosti, kot so posebno dramsko besedilo, kostumi, scena in seveda igralci ter dolgo zgodovino. To kaže na veliko človekovo željo po uprizarjanju in igri, svoj

izvor pa ima v pradavnih ritualih in obredih. V svojem delu, katerega osnova je razširjena doktorska disertacija, je avtorica najprej opredelila pojem ljudskega gledališča in ga razmejila od številnih drugih, povezanih z gledališčem. Tako je treba najprej ločiti profesionalno in ljubiteljsko oziroma amatersko gledališče. Sama pa se je lotila raziskovanja doslej precej neraziskanega področja prav posebne vrste – ljudskega gledališča, ki ga ponazarjajo tudi pojmi, kot so ljudski oder, folklorni prikazi ali živi muzej. Pri tem gre za uprizarjanje kulturne dediščine, ki se ohranja ob različnih običajih (npr. poroke, rojstva, krajevne zgodbe iz preteklosti) in praznikih (koledniki, pust, velika noč, miklavževanje). Pomembno je, da ljudje to počnejo prostovoljno, večinoma v okviru ljubiteljskega delovanja neke skupine. Avtorji besedil so večinoma kar sami člani skupine, lahko pa gre tudi za tradicionalna in že utečena besedila, ki se prenašajo iz roda v rod. Uprizarjajo se večinoma na prostem, na improviziranih prizoriščih, mnogokrat so tudi strogo vezani na točno določen prostor, pomembno pa je, da si jih prihajajo ogledat sovaščani in ljudje, ki jih zanima dediščina. Namenjeno je množicam in te pri uprizoritvah tudi aktivno sodelujejo.

Ana Beno Vrtovec je pri svojem večletnem raziskovalnem delu obiskala številne slovenske kraje in spoznala, kako izjemno bogastvo se skriva v ljudskem gledališču. Pri tem je iskala in tudi dobila odgovor na preprosto vprašanje: Zakaj uprizarjati dediščino? Z obsežnim izborom primerov nam je ponazorila vso pestrost sodobnih oblik ljudskega gledališča. Hkrati pa nam je orisala tudi različne pristope in načine uprizarjanja kulturne dediščine. Tako poznamo krščansko-nabožne igre, ki so povezane z božičnim, velikonočnim, binkoštnim ter svetopi-semskim časom, kjer se uprizarjajo igre in dogodki ter zajemajo dogajanje okoli teh praznikov. Avtorica v monografiji obdela tudi bogato predkrščansko obredno dediščino, ki je povezana z dogodki okoli novoletnega zimskega kroga, miklavževanja, Svete Lucije, tepežkanja, pa nadaljevala s pustnim pomladnim krogom, pustnim obhodom maškar, usmrtnivijo pusta, Borovega gostüvanja, Jurjevanja, Kresovanja, pa uprizarjanja kmečkega dela, stanovskih snovnih krogov (kamor bi lahko spadalo tudi uprizarjanje slamnikarske dediščine), ženitovanjskega področja ter ple-

snega kroga. Na predstavitvi v Slamnikarskem muzeju je tudi pokazala in komentirala številne fotografije ljudskega gledališča, med drugim Škofjeloški pasijon, igre pri Krvavi peči, koledovanje, pranje perila ob rekah in druge oblike gledališkega izražanja dediščine. Vsako od njih zahteva temeljito pripravo – od scenarija, iskanja in zbiranja tematike in izbire govora, ki je večinoma v narečju, do priprave scenografije in kostumografije, iskanja rekvizitov in na koncu sodelovanja znotraj skupnosti, kar zahteva veliko truda, da jo igralci zatem izvedejo pred občinstvom. Ana Beno Vrtovec nam je z iskrenim navdušenjem in ne zgolj znanstveno razlago, pričarala pomen in dragocenost takšnega delovanja. V obliki intervjujev se je tudi pogovarjala s številnimi akterji ljudskega gledališča, ki so vsi po vrsti poudarjali svoje veselje in zadovoljstvo, ki jim ga dajeta druženje, ohranjanje spomina na svoje prednike ali tudi družinsko dediščino, povezovanja in pomena skupnosti. Ali kot so ji tako radi povedali: »To je naše in to želimo prenesti in ohraniti za naše potomce in skupnost.« To pa so vrednote, ki danes izginjajo in jih sodobni človek vse bolj pogreša. Raziskovalka se je lahko močno poglobila v njihovo dušo, saj ima tudi sama izkušnjo igranja v ljubiteljskem gledališču.

Dejavnosti ljudskega gledališča je tudi v sodobni Sloveniji veliko, in zadnjih letih pa se število uprizoritev in tovrstnih dogodkov še povečuje. Nastajajo pa tudi novi dogodki, ki so pomembno povezani tudi z razvijanjem turistične dejavnosti. Na pogovoru smo se spomnili tudi nekaterih primerov ljubiteljskega in ljudskega gledališča v naši okolici. Med njimi je potrebno omeniti delovanje amaterskih gledaliških skupin v okviru Poletnega gledališča na Studencu oziroma delo Kulturnega društva Miran Jarc Škocjan s svojimi vsakoletnimi predstavami, Gledališko skupino Groblje in delovanje Kulturnega društva Mlin iz Radomelj. Ljudskemu gledališču pa so se približali tudi v Turističnem društvu Jarše - Rodica, ki oživlja dediščino s prikazi pranja perila na Mlinščici, postavitevjo butare velikanke, jesenskimi kmečkimi opravili, Turističnemu društvu Rača, ki je najbolj znano po spuščanju gregorčkov po Mlinščici, v preteklosti pa še posebej s predstavami o Adamu Ravbarju na gradu Krumperk, ki je nekoč privabljala številne obiskovalce in ki jih Aleš Stražar skuša ponovno obuditi.

MARSSEN
VSE ZA ZDRAVO SPANJE NA ENEM MESTU.

25% POPUST NA VZMETNICE IN LEŽIŠČA

100% naravni lateks
Piramidna ležalna površina

VZMETNICE • LATEX LEŽIŠČA
LETVENE PODLOGE • POSTELJE • VZGLAVNIKI

Marko Peterka s.p., prodaja in proizvodnja kakovostnih izdelkov za zdravo in udobno spanje
Salon Ihan: Breznikova 78, 1230 Domžale, T: 041 925 625, E: info@marsen.si
Salon Ljubljana: Peričeva ulica 21, 1000 Ljubljana, T: 041 282 878, E: salon.lji@marsen.si

www.marsen.si

Center zdravih stopal

Uspešno se ukvarjamo z sanacijo in reševanjem: glivičnih obolenj, vraščenih nohtov, bradavic, otiščancev, regad-raspokanih pet, kurjih oces.

051 776 699

Cesta talcev 10 - MGC, Domžale

tamarastramsak@gmail.com

Medicinska pedikura Tamara
Center zdravih stopal

Kronika domžalskih poklicnih gasilcev

Med 24. januarjem in 20. februarjem

Za nami je trideset intervencij. Kar tretjino jih beležimo med 14. in 17. uro. Nekoliko nenavadno je, da smo že v prvi uri po polnoči intervenirali kar štirikrat.

Dim se je pojavil izpod pokrovov dveh osebnih vozil – v Radomljah in Jaršah – ter iz viličarja v industrijskem obratu na Količevem. V vseh treh primerih so s hitrim ukrepanjem začetni požar uspeli pogasiti prisotni, mi pa smo s termovizijsko kamero preverili, da v vozilih ni ostalo skritih žarišč. Prav tako smo pogasili gorečo elektro omarico na Tovarniški cesti v Preserjah in se odzvali na požarni alarm iz stanovanjskega bloka v istem kraju. K sreči se je izkazalo, da je šlo zgolj za napako na sistemu obveščanja.

Požari v Ihanu, Radomljah in Jaršah pa so bili še kako resnični. V prvih dveh primerih sta zagoreli vrtni hiši, medtem ko je v Jaršah ogenj zajel celotno ostrejšje stanovanjske hiše. Nastala škoda, zlasti pri slednjih, je izjemno velika. Pri vseh požarih smo odlično sodelovali z gasilci prostovoljnih gasilskih društev.

Pomoč smo nudili pri sedmih prometnih nesrečah. Na avtocestnem počivališču Lukovica sta trčili dve osebni vozili, dvakrat pa smo posredovali v predoru Trojane. Prvič je prišlo do naleta treh tovornih vozil, drugič pa istočasno, v razmiku zgolj sto metrov, do dveh naletov osebnih vozil.

Izjemno srečo je imela voznica osebnega vozila, ki je na via-dukto Jelka (AC Trojane – Blagovica) trčila v zaščitno ograjo. Njeno vozilo je nekaj metrov drselo po ograji, a se k sreči ni prevrnilo preko nje in zgrmelo v globino. Voznica je utrpela le lažje poškodbe. Do trkov dveh osebnih vozil je prišlo tudi na Viru, Prevojah in v Jaršah. V vseh omenjenih nesrečah so štiri osebe potrebovale zdravniško pomoč.

Trikrat smo posredovali zaradi nevarnih snovi: pri puščajoči jeklenki plina, manjšem razliti goriva ter v Domžalah, kjer je voznik z osebnim vozilom zapeljal v gradbeno jamo in pri tem poškodoval plinsko napeljavo.

Omogočili smo vstop v pet stanovanj ter reševalcem NMP pomagali pri prenosu obolelih oseb. Dvakrat smo sodelovali pri reanimaciji nenadno obolelih, žal enkrat neuspešno. Na prošnjo policistov smo iz Kamniške Bistrice prinesli registrsko tablico in dve kolesarski lučki, ki sta ponoči neprepoznavno rdeče svetili na dnu reke.

Najbolj pa si bomo iz tega obdobja zapomnili reševanje občanke, ki je na Viru padla v opuščeni jašek vodnjaka v drvarnici – več kot šest metrov globoko. Nanjo so se pri tem vsula še drva. S pomočjo vrhne tehnike smo jo varno dvignili iz jaška ter jo, lažje poškodovano, predali v zdravstveno oskrbo.

Pesnik je doma tudi v Dobu

V lanskem letu v Dobu začeta posebna slovesnost ob slovenskem kulturnem dnevu se je letos nadaljevala s prireditvijo prav na 8. februar 2025 v organizaciji Društva upokojencev Naš dom Dob in Krajevne skupnosti Dob.

DRUŠTVO UPOKOJENCEV NAŠ DOM DOB IN KRAJEVNA SKUPNOST DOB Udeleženci so napolnili osrednjo dvorano in po Zdravljici prisluhnili podpredsednici mag. Nataši Dovič Krašovec, ki je z izbranimi besedami spomnila na delovna društva in kulturni praznik ter pohvalila društva v Dobu, ki nikoli ne pozabljajo praznika, ki nas spominja na neprecenljivo vrednost umetnosti, jezika, tradicije in ustvarjalnosti v našem vsakdanjem življenju.

»To je dan, ko se zavedamo, da kultura ni le nekaj, kar je zapisano v knjigah ali naslikano na platnih, ampak je živ del nas vseh, del naše skupnosti, ki nas povezuje in oblikuje,« je poudarila podpredsednica Sveta KS in izrazila ponos, da kultura živi in se razvija, ob tem pa se dediščina ohranja in nastajajo nove zgodbe. Poudarila je pomoč krajevne skupnosti, ki bo tudi v prihodnje sofinancirala kulturo, hkrati pa je povabila vse, da se k njenemu bogastvu pridružijo bodisi kot ustvarjalci ali kot ponosni podporniki. Ob koncu se je zahvalila vsem, ki skrbijo za kulturno in naravovarstveno podobo našega kraja ter vsem zaželela lep kulturni praznik.

Prireditve je vodila Vera Vojska, ki je spomnila na Prešernov moto: Sem dolgo upal in se bal ... in vsem zaželela tudi v prihodnje veliko srčnosti, prijateljstva in upanja. Maks Jeran je zbrane presenetil z na pamet povedanim Povodnim možem dr. France-

Podpredsednica Sveta KS Dob mag. Nataša Dovič Krašovec: »Praznik nas spominja na neprecenljivo vrednost umetnosti, jezika, tradicije in ustvarjalnosti v našem vsakdanjem življenju.«

ta Prešerna, Majda Knehtel pa z Gregorčičevo Soči, pozneje pa še z dvema recitacijama Janeza Medveška in Ferija Lainščka. Vmes smo prisluhnili ubranim pesmi Pevskega zbora Turistično rekreativnega društva Turnše Češenik pod vodstvom zborovodkinje Barbare Pezdirc, glasnega aplavza pa so bili deležni tudi mladi glasbeniki: flavtistka Monika Hribar, Maja Hribar na saksofonu, in pianistka Veronika Strmljan, ki je mladi glasbenici tudi spremljala, predstavila pa se je tudi sama. Prisotni so prisluhnili tudi Črtomirjevim besedam iz uvoda v Krstu pri Savici: Manj strašna noč je v črne zemlje krili, kot so pod svetlim soncem sužni dnovi. Predsednik društva

Feliks Lampret se je zahvalil vsem nastopajočim, vse pa povabil na prijetno druženje in jim zaželel še naprej prijeten kulturni dan, ki so ga z dobrotami popestrile tudi članice društva. Ob skupnem petju Slakove V dolini tihi, ki počasi postaja dobska himna, smo ob Pavčkovi pesmi Na svetu si zato, da gledaš sonce, na svetu si zato, da greš za soncem ... sklenili, da bomo na svetu sami sonce in bomo s sveta odganjali sence.

Res prijetno kulturno dopoldne v Dobu, ki bi ga bil naš največji pesnik dr. France Prešeren zelo vesel in bi morda celo sam povedal kakšno svojo pesem.

VERA VOJSKA
FOTO: JANEZ STRMŠEK

Pred 80 leti smo se vrnili v domovino

V letošnjem letu mineva 80 let, od kar so se izgnanci vrnili v domovino.

KRAJEVNA ORGANIZACIJA DRUŠTVA IZGNANCEV DOMŽALE Kako nevarna in težka je bila pot vrnitve v domovino, je popisano v knjigi prof. Ivica Žnidaršič, dolgoletne predsednice Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 z naslovom: O vračanju Slovencev iz izgnanstva pred 75 leti. V njej podrobno opisuje težko izgnanstvo in še težje poti domov.

teri so se odločili, da domov odidejo kar peš, in znane so pripovedi o težavah pri tovrstnih vrnitvah domov. Iz tega obdobja je zelo znan izraz vlaki brez voznega reda, s katerimi so se vozili izgnanci domov. Po registraciji v kateri od repatriacijskih baz v Sloveniji – nam najbližji sta bili Domžale in Kamnik, so odhajali domov – velikokrat na porušene, požgane, iz-

Skupaj srčno tudi v letu 2025

Ko smo ob koncu preteklega leta našim članom in članicam zaželeli predvsem srečno in zdravo 2025 ter se zahvalili obema krajevnima skupnostma Dob in Krtina ter našim donatorjem za sofinanciranje naše dejavnosti, smo si želeli, da bi enako uspešno delali tudi v letošnjem letu: skupaj živeli vrednote narodnoosvobodilnega boja, se družili, in če je potrebno, tudi pomagali drug drugemu.

KRAJEVNA ORGANIZACIJA BORCEV ZA VREDNOTE NOB DOB, KRTINA Iz leta 2024 pa omenimo še, da smo se spomnili vseh naših članov in članic, ki so praznovali okrog jubileje, obiskali pa smo tudi vse naše starejše ter jim s skromnim darilom zaželeli vse dobro v letu 2025.

V začetku leta 2025 smo se udeležili spominske slovesnosti na Rudniku, kjer je bil med praporščaki tudi naš Jože, manjkali pa nismo niti na večernem srečanju z Milanom Kučanom, našim prvim pred-

bruarja 2025, ki bo osnova za naše delo v letošnjem letu.

Tako zanesljivo ne bomo manjkali na spominskih in drugih prireditvah na območju občine Domžale in drugih bližnjih krajih, načrtujemo obiske zanimivosti in znamenitosti, povezanih tudi z NOB, v Zasavju in na območju Primorske, razmišljamo pa tudi o obisku koncentracijskega taborišča Mauthausen ob 80-letnici njegove osvoboditve, ko bo 11. maja 2025 tudi slovenska slovesnost. Tudi v letu 2025 bomo ob prazniku KS Dob pripravili spominsko slovesnost na Hrastovcu, vse leto bomo skrbeli za spominska obeležja v obeh krajevnih skupnostih in pripravili tudi komemoracijo ob dnevu spomina na mrtve. Potrudili se bomo, da bomo v okviru možnosti sodelovali z obema krajevnima skupnostma, še posebej pa z Združenjem borcev za vrednote NOB Domžale.

Ne bomo pozabili na rojstne dneve naših članov in članic, ki bodo tudi letos ob rojstnih dnevih prejeli čestitke z najboljšimi željami, posebej pozorni pa bomo na jubilate, s katerimi načrtujemo prijeto druženje. Vse naše članice in članice vabimo, da se nam čim večkrat pridružijo in skupaj z nami krepijo vrednote NOB.

VERA VOJSKA

Urejen spomenik na Sveti Trojici

sednikom. Prav tako ne na avtobusu na spominsko slovesnost v Dražgoše, ki ga je organiziralo Združenje za vrednote NOB Domžale, niti na spominski slovesnosti v Prilesanju, nato pa je bil že čas za prvi sestanek vodstva naše organizacije. Namenjen je bil pregledu našega dela v letu 2024, ki smo ga opravili v celoti, predvsem pa pripravam na občni zbor sredi fe-

V gradu Zaprice v Kamniku, ki ga je Društvo izgnancev Domžale obiskalo v letu 2024, je bila ena izmed repatriacijskih baz.

Pri tem posebej poudarja pomen sodelovanja držav, kar 44 jih je bilo, ki so se že med drugo svetovno vojno zavedale težav pri zagotavljanju vrnitve izgnancev in drugih žrtev druge svetovne vojne v njihove domovine. Tako so že 9. novembra 1943 ustanovile centralno mednarodno telo UNRRA (United Nations Relief and Rehabilitation Administration) za koordiniranje repatriacije v Evropi. Pozneje je bilo sprejetih še več dogovorov med državami, vse pa naj bi omogočile organizirano in hitro vrnitev izgnancev, za katere so uporabljali izraz izseljene osebe, kar je pomenilo ljudi, ki so bili zaradi vojnih dogodkov prisiljeni bivati zunaj svojih držav in so se želeli vrniti domov. Vsem izgancem so poskrbeli začasna zatočišča in zbirne baze, v katerih so čakali na odhod domov. Neka-

ropane domove. Ni bilo lahko – ampak bili smo doma, se spominjajo.

Ob 80-letnici vrnitve v domovino Društvo izgnancev Slovenije Domžale junija pripravlja srečanje slovenskih izgnancev v Brestanici, kjer je na gradu Rajhenburg Muzej slovenskih izgnancev. Obisk srečanja bo pripravila tudi Krajevna organizacija DIS Domžale. Že zdaj vabi članice in članice, da se nam na srečanju pridružite v čim večjem številu.

Pa še obvestilo: Prvi ponedeljek v marcu so uradne ure med 9. in 10. uro v prostorih domžalskih krajevnih skupnosti, ki se jim najlepše zahvaljujemo za odstop prostorov. Hkrati vse obveščamo, da bo 11. maja 2025 organiziran obisk koncentracijskega taborišča Mauthausen z obiskom slovenske in mednarodne spominske slovesnosti.

VERA VOJSKA

Pomagali bomo tudi pri dolgotrajni oskrbi

V teh dneh imajo v Društvu upokojencev Domžale kar precej dela, saj pripravljajo poročila za občni zbor, ki ga načrtujejo v marcu.

DRUŠTVO UPOKOJENCEV DOMŽALE Splošni pogled nad dejavnostjo pokaže, da so uresničili večino nalog, ki so si jih zastavili pred dobrim letom, da so uspešno opravili tudi večje naloge, kot je srečanje vseh upokojencev, sodelovali z drugimi društvi, ena njihovih pomembnejših nalog pa je tudi skupaj z Občino Domžale zagotoviti brezplačni prevoz vsem, ki ga potrebujejo in izpolnjujejo njegove pogoje. Ob tej priložnosti pa se, tako kot vedno, ne pozabijo zahvaliti vsem prostovoljcem in prostovoljcem ob pomoči katerih delo društva poteka nemoteno.

Ob vsakodnevnih nalogah pa v društvu spremljajo tudi aktualnosti, povezane s spremembami zakonodaje, z novostmi na področju skrbi za starejše, poskrbijo za izobraževanje svojih članov ter vseh, ki si ga želijo, hkrati pa prav vsem skušajo pomagati, če je le v njihovi moči. Tako posebno skrb namenjajo tudi prihajajočemu uresničevanju zakonodaje s področja dolgotrajne oskrbe, kjer menijo, da so predvsem starejši premalo seznanjeni z vsem, kar novi zakon s tega področja prinaša, ki so ji do zdaj v okviru projekta Starejši za starejše do neke mere skrb namenjali tudi sami. Ob tem so skoraj prepričani, da je velika večina seznanjena le s prispevkom, ki ga začnemo plačevati 1. julija 2025, manj pa vedo, kako in

na kakšen način bo ta oskrba pomagala. Zakon o dolgotrajni oskrbi, ki v središče obravnave postavlja posameznika in posameznico, cilja predvsem na ohranjanje njihove samostojnosti in zagotavlja oskrbo po meri. Jedro vizije dolgotrajne oskrbe je krepiti mrežo storitev v skupnosti, ki bo vsem, ki potrebujejo dolgotrajno oskrbo, omogočila, da čim dlje ostanejo v domačem okolju. Hkrati pa je cilj reforme tistim, ki institucionalno varstvo potrebujejo, zagotoviti, da bo zanje to tudi bolj finančno dostopno in dosegljivo.

Dolgotrajna oskrba namreč predstavlja sistem ukrepov, storitev in aktivnosti, namenjenih osebam, ki so

zaradi posledic bolezni, starostne oslabelosti, poškodb, invalidnosti, pomanjkanja ali izgube intelektualnih sposobnosti dlje časa ali trajno odvisne od pomoči drugih oseb pri opravljanju osnovnih in podpornih dnevnih opravil. Vloge za uveljavljanje pravic iz dolgotrajne oskrbe se začnejo sprejemati en mesec pred začetkom izvajanja vsake od pravic, kar pomeni, da se vloga za oskrbovalca družinskega člana lahko pri pristojnem centru za socialno delo, v našem primeru v Domžalah, lahko oddaja že od 1. decembra 2023 naprej, za vse ostale pravice pa postopoma po 1. juniju 2025.

Športno društvo Preserje letos praznuje 25 let delovanja

Vsa leta je mesto predsednika društva uspešno in z močno podporo razširjenega odbora vodil Viktor Marinšek.

ŠD PRESERJE Z vizijo, da mora društvo delovati v prid celotni krajevni skupnosti in ne samo športnim posameznikom, je bilo v času njegovega vodenja izpeljanih veliko dogodkov, ki so krajane Preserij še bolj povežale. Naj spomnim na pred več leti silvestrovanje na prostem, pustni kres, vsakoletno smučanje za krajane, tradicionalno razstavo buč in peko kostanja.

Na občnem zboru 24. januarja 2025 pa je dosedanje dolgoletno vodstvo na njihovo željo bilo razrešeno. Prišel je čas, da vodstvo društva prevzame mlajša ekipa. Enoglasno je bil za novega predsednika izglasovan Janez Šuštar. Funkcijo tajnice je prevzela Teja Primc, funkcijo blagajničarke Maja Vidic.

V ta namen je bil v nedeljo 26. januarja organiziran tudi slavnostni dogodek v prostorih OŠ Preserje pri Radomljah. Dogodek je potekal v duhu športa, druženja in dobre

hrane. V veliki telovadnici sta se pomerili odbojkarški ekipi mlajših in starejših članov. V desni telovadnici je ves čas potekala diaproyekcija več kot tisoč posnetkov, na katerih so ujeli spomini na pretekla leta delovanja. V levi telovadnici pa so potekale različne igre z žogo in drugimi pripomočki za najmlajše. Na dogodek so bili povabljeni tudi nekdanji člani športnega društva. Ob zaključku prireditve je bil razrez torte in slavnostno slovo starega vodstva. Predsednik Viktor Marinšek se je vidno ganjen zahvalil za dolgoletno zaupanje. S simbolično zahvalo smo se člani društva zahvalili njemu, tajnici Sabini Zupan in blagajničarki Emi Šuštar.

Novi predsednik Janez Šuštar je poudaril, da si bo prizadeval ohraniti zagon in energijo, ki je društvo vodila vsa ta leta. Želimo mu uspešno vodenje.

BARBARA PETERLIN

Društvo invalidov Domžale je doniralo Porodnišnici Kranj

Medobčinsko društvo invalidov Domžale ima skupino članic, ki vsako sredo na sedežu društva pridno ustvarjajo.

MEDOBČINSKO DRUŠTVO INVALIDOV DOMŽALE Izpod njihovih ustvarjalni rok nastajajo prave umetnine, ki jih tudi razstavljajo ob različnih dogodkih. Letos pa je članica skupine ročnih del Ida Pevec predlagala, da bi bili dobrodelnici. Vodstvo društva je bilo nad tem zelo navdušeno in je stopilo v stik s Porodnišnico Kranj, ki smo ji podarili 100 parov copatk in 30 parov rokavičkov za novorojenčke. Seveda za tako veliko število izdelkov so morale članice društva biti pridne tudi doma. V društvu vedno poudarjamo solidarnost, povezanost in sočutje do soljudi. S to donacijo smo dokazali prav to. V prazničnih mesecih, kot december in januar vsekakor sta, se nam rojevajo takšne prijetne ideje. Ko pa se urednišči, nas to osreči in obogati.

V porodnišnici sta nas prijazno sprejeli glavna sestra porodnišnice in tajnica, direktorica pa je bila službeno zadržana. Nad izdelki sta bili več kot navdušeni. Povedali sta, da

vsak novorojenček ob odhodu domov dobi copatke ter da so mamiče zelo navdušene in vesele. Mi pa smo ponosni, da bomo del veselja prispevali tudi mi z našo donacijo.

Poleg tega pa so prostovoljci Medobčinskega društva invalidov Domžale v tem času spet obiskali svoje člane in jih razveselili s paketi, v katerih so poleg prehranskih izdelkov in kakšnih sladkarij tudi higienski pripomočki. Običajno so jih delili okrog novega leta, letos pa so člane obiskali sredi januarja. Večina članov je mislila, da jih letos ne bo, zato so se paketov še toliko bolj razveselili. Vodstvo društva se je zelo trudilo za to, da so omogočili te pakete. Ko vidiš iskricke v očeh in nasmehe na obrazih najbolj ranljivih članov našega društva, je ves trud poplačan. Še naprej se bomo močno trudili za njih, saj se zavedamo, da se življenjski stroški večajo in spravljajo naše člane v hude stiske.

JANA JENC

Nismo in ne bomo vas pozabili

Spominska slovesnost ob bunkerju v Prileslju

ZDRUŽENJ BORCEV ZA VREDNOTE NOB DOMŽALE V soboto, 18. januarja 2025, so vse poti vodile v Prileslje nad Blagovico, kjer je bila v organizaciji združenj borcev za vrednote NOB Lukovica in Domžale spominska slovesnost ob odkritju spominske plošče ob 80-letnici smrti treh borcev NOB v bunkerju v tem kraju. V njem so umrli: Jože Kavčič - Jernač, rojen 18. aprila 1907, iz Škofje Loke, prvoborec, član Okrožnega komiteja KPS Kamnik ter sekretar Pokrajinskega komiteja KPS Kamnik; Tone Hauptman - Kranjc, rojen 26. maja 1907 iz Zaboršta, sekretar Okrajnega komiteja KPS, ter Anton Bregar - Aleks (Ukanovi), rojen 1908. doma iz Zajelš pri Dolu, kurir. Dolgoletna prizadevanja sorodnikov padlih borcev, posebej družine Kavčič, družine Burkeljca, posebej Janeza in Mateja ter organizacij borcev za vrednote NOB so tako

rodila spominsko ploščo, ob kateri bomo lahko obujali spomine na vse tri hrabre borce, katerih življenja so vgrajena v našo svobodo.

Ob tem je treba omeniti velika prizadevanja Francija Gerbca, ki je bil rdeča nit tako odločitve za spominsko ploščo in njeno odkritje kot tudi za izdajo bogato ilustrirane knjižice. Ob spominski plošči je bila namreč izdana tudi knjižica, prejeli so jo vsi udeleženci, v kateri je Franci Gerbec kot urednik povzel tragične dogodke v Prileslju, ob pomoči svojcev, predvsem Kavčičevih in Hauptmanovih, pa je v knjižici opisal tudi življenjske in delovne poti vseh treh borcev. Pri pripravi knjižice so sodelovali tudi drugi sogovorniki, med njimi tudi Burkeljčevi.

Na slovesnosti so bili številni praporščaki in častna straža častnikov OZŠ Domžale, v kulturnem programu so sodelovali: Moški pevski zbor Janko Kersnik Lukovica, recitator Slobodan Stevanovič in harmonikar Uroš Križman. Ob petju Zdravljice so položili vence, prvi govornik Marjan Križman, predsednik Občinske organizacije za vrednote NOB občine Lukovica, je poudaril, da se s slovesnostjo in spominskim obeležjem izpolnjuje zgodovinski dolg obeležitve spomina na tri padle borce, katerih žrtev je vgrajena v temelje naše svobode, mi pa moramo skrbeti, spoštovati in se boriti za ohranitev teh vrednot. Županja Občine Lukovica mag. Olga Vrankar je poudarila, da junaki nikoli ne umrejo, saj jih ne pozabimo. Borili so se za našo svobodo in mir, mi pa moramo ohraniti spomin na trpljenje, s katerim smo pisali zgodovino Slovenije. Alenka Kavčič Pokorn, hči Jožeta Kavčiča, se je sprehodila po življenjski poti očeta,

ki ga niso nikoli pozabili in so se tudi z obiski ostanka bunkerja spominjali očeta, pripravljali družinske slovesnosti in pomirjeni odhajali v dolino s spoznanjem, da se je njihov oče boril za svobodo in demokracijo. Janez Burkeljca, ki je skupaj z bratom Matejem iz rok Marjana Križmana, predsednika borčevske organizacije Lukovica, prejel zahvalo, je na kratko obnovil spomin na dni, ko so Nemci napadli bunker, se spomnil odnosa in pomoči staršev v vojni ter predstavil tudi prizadevanja za ureditev okolice bunkerja in spominske plošče. Spomine na ureditev spominske plošče je obudil tudi Franci Gerbec ter poudaril, da je vse naše - dobro in slabo, na kar smo ponosni in poudaril potrebo po borbi za mir. V urednikovem uvodu knjižice pa je kot urednik zapisal: »Izpolnili smo svoj dolg, da ohranimo zgodovinski spomin na padle borce ter vse njihove soborce in soborke, pa tudi Burkeljčeve in številne neštete Slovence in Slovenke, ki so pomagali preživeti partizanom, številnim ranjencem in ilegalcem v boju za obrambo slovenskega naroda

»Če mi ne storimo tega, kdo pa bo to še storil,« pravi Janez Burkeljca.

VERA VOJSKA

MEDICINSKA PEDIKURA
Pančur d.o.o.

031/353 347

IZKUŠENE MEDICINSKE SESTRE
SKRBIJO ZA ZDRAVJE VAŠIH STOPAL.

Slamnikarska 3B, Domžale
nasproti Sanolaborja

DRUŠTVA

Bi z veseljem igrali na glasbeni instrument in peli?

Glasba spada med bolj zaželeno predmete na Društvu Lipa, saj poleg njenih osnov in spoznavanja posameznega instrumenta prinaša možnosti in priložnosti za nastope, ki jih v okviru Društva Lipa ne manjka.

Če smo doslej govorili predvsem o citrah in kitarah, so v veselje slušateljev v Lipi našli mesto tudi pouk klavirja in petja. Kot je napisala ena od mentoric Irena Kokalj, za učenje instrumenta ni nikoli prepozno. Marsikdo si je v mladosti vedno želel igrati kitaro ali kak drug instrument – pa nikoli ni bilo prave priložnosti ali pa jih je življenje vodilo na druga področja ustvarjanja ali udeleževanja. Prav ta – v mladosti neizpolnjena želja – v sedanjosti botruje izredni vztrajnosti pri učenju in s tem tudi presenetljivo hitrejšemu napredku pri učenju.

Poglejmo najprej poučevanje klavirja: O programu poučevanja klavirja je spregovorila Ana Gregorič in povedala, da je zasnovan z namenom, da slušateljem omogoči spoznavanje in učenje klavirja v sproščenem okolju. Slušatelji spoznavajo osnove glasbene teorije, tehnike igranja in različne glasbene sloge. Program omogoča prilagoditev glede na predhodno znanje, saj so tečaji primerni za začetnike in tiste z osnovnim znanjem klavirja. Klavir se uporablja kot sredstvo za izražanje, kreativnost in izboljšanje kognitivnih sposobnosti, udeleženci pa se učijo tudi o pomembnosti glasbe za mentalno zdravje in dobro počutje.

Spodbujajo medsebojno sodelovanje, udeleženci skupaj igrajo, delijo izkušnje in napredek in se učijo igranja klasičnih skladb, ljudskih in umetnih pesmi, iz različnimi glasbenimi obdobji in žanri. Imajo celo možnost za štiriročno igranje, kar spodbuja timsko delo in socialno interakcijo. Razvijanje fine motorike in spomina ima pozitiven vpliv na mentalne sposobnosti. Udeleženci razvijajo nove spretnosti, počutijo se spoštovane in podprte v svojem učenju, raste osebna rast in izpolnitev.

Bi igrali na kitaro? Učenje klasične kitare vodi mentorica Irena Kokalj, sicer tudi članica Orkestra citrark in kitaristov Društva Lipa. Hkrati pa je mentorica kitarskih skupin Tempo in Tesere v skupini citrark in kitaristov; najdemo pa jo tudi kot mentorico za poučevanje kitaristov začetnikov tako skupinsko kot individualno. Po seznanitvi z glasbenimi osnovami pouk kitare poteka v skupini s poudarkom na pravilni držbi instrumenta

Povedala je, da se tečajniki najprej seznanijo z glasbenimi osnovami – od spoznavanja instrumenta do igranja prvih kitarskih akordov ter melodije. Ne gre niti brez učenje osnov glasbene teorije, s katero dopolnjujejo svoje prve glasbene kora-

ke in se pozneje lažje vključijo v skupino, lahko pa igrajo posamezno.

Velika večina udeležencev programa si ob vpisu želi, da bi ob igranju kitare tudi peli. Tako pojejo in se učijo pravilne intonacije. Sama občuduje izredno vztrajnost pri učenju in s tem tudi presenetljivo hiter napredek.

Radi vas poslušamo – citrarske in kitarske skupine: Kot s posebnim žarom v očeh pripoveduje Damjana Praprotnik, so se prvič srečali jeseni leta 2013 in začeli tkati vezi glasbe, spoznavanja not in instrumentov, predvsem pa prijateljev in družin. Od prvotnih 16 je danes 44 glasbenic, sedem jih vztraja od prvega srečanja, nastopile so

že 250-krat. Ker se je število slušateljev večalo, danes pri učenju ceter pomaga citrarka Klara Levec, skupine kitar pa je v celoti prevzela Irena Kokalj. Program sestavljajo ljudske skladbe, z veseljem pa zaigrajo in zapojejo tudi zimzelene in popularne melodije, se posvečajo večglasnemu petju in igranju s svojimi domačimi, ki radi nastopajo na njihovih koncertih – tudi z drugimi instrumenti. Načrtujejo skladbe klasičnega obdobja ter rock melodije.

Radi tudi pojemo: Mlada pevsko družina pevskega zbora U3ŽO Društvo Lipa je z delovanjem začela v preteklem letu. Negujejo bogato zakladnico slovenskih ljudskih

pesmi, hkrati pa z veseljem posegajo tudi po zabavnem repertoarju. Z vsako skladbo, ki jo zapojejo, pripovedujemo edinstveno zgodbo, pravi Jasna Medved, mentorica, in poudarja, da v vsak nastop vložijo srce. Utečena skupina vas vabi, da se jim pridružite. Vaje potekajo vsak ponedeljek od 18.00 do 19.45. Če radi prepevate in si želite družinjo ob glasbi, ste več kot dobrodošli med njimi!

Dobrodošli, v svetu glasbe v Društvu Lipa, kjer vas bodo zelo veseli!

VERA VOJSKA

FOTO: LIPA DOMŽALE

Društvo Šola zdravja: nova sezona brezplačnih vadb Dihamo z naravo

Z marcem, ko se narava tudi koledarsko prebuja v pomlad, se v Društvu Šola zdravja veselimo začetka nove, že 5. sezone brezplačne vadbe Dihamo z naravo.

Poleg celoletne jutranje telovadbe 1000 gibov bo po zimskem premoru tako ponovno potekala tudi tedenska popoldanska vadba, letos na 32 lokacijah po Sloveniji. Usposobljeni vadiitelji vas bodo v približno 60 minutah popeljali skozi dihalne tehnike, vaje za razgibanje hrbtenice ter metode sproščanja živčnega sistema in uma. Vadba se običajno začne s sprehodom do mirnega kotička v naravi, lokacije vadbe, kar pripomore k lažjemu umirjanju po hitrem vsakda-

nu. Vsaka vadba poteka po enakem zaporedju, kar udeležencem omogoči postopno usvajanje tehnik in lažje prepoznavanje razlike med sproščenim in napetim stanjem telesa.

»Ljudem želimo omogočiti brezplačno vadbo, s katero bi jim približali metodo čuječnosti oziroma preprostih načinov sproščanja,« pravi Andraž Purger, vodja projekta, ki je aktivnost zasnoval skupaj z Maurom Lukanom, in dodaja: »Z redno vadbo lahko izboljšamo zdrav-

je, počutje in okrepimo imunski sistem. Na fizični ravni se lahko izboljšata prožnost in drža hrbtenice, pa tudi splošna gibljivost telesa.«

Vadba je namenjena vsem, ki si želite sprostitve in boljšega psihofizičnega počutja. Tudi letošnja sezona bo potekala od marca do konca oktobra, z vmesnim poletnim premorom julija in avgusta. Projekt podpira Ministrstvo za zdravje, ki z delnim sofinanciranjem omogoča, da je vadba brezplačno dostopna lokalnim skupnostim.

Vadba bo potekala tudi v Domžalah. Od 3. marca dalje se lahko pridružite skupini Tisa, ki bo vadila v Parku Martina Krpana, vsak ponedeljek ob 17.30. Za udeležbo na vadbi potrebujete le udobna oblačila. V primeru mokrega vremena vadba odpade.

Izkoristite ta čas za prve obiske vadbe v svežini pomladne narave za bistrejše misli in sproščeno telo.

Več informacij o projektu, lokacijah in terminih: <https://solazdravja.com/projekti/dihamo-z-naravo/>. Vodja projekta Dihamo z naravo, Andraž Purger: andraz@solazdravja.si.

ANA PIRIH IN ANDRAŽ PURGER

Dan kulture – ali dan, ko smo ponosni na naš jezik, da je še vedno živ

Veterani vojne za Slovenijo iz Domžal smo se na slovenski kulturni praznik odpravili na pohod iz Radovljice v Prešernovo Vrbo, ki ga organizirajo naši stanovski gorenjski prijatelji.

Med potjo smo se na kratkem počitku ustavili na Bledu, kjer smo se udeležili proslave ob prvem spomeniku našemu velikemu poetu. Slavnostni govornik je bil obrambni minister RS Borut Sajovic, ki je predvsem poudaril pomen kulture pri ohranjanju slovenskega jezika. Pot smo nadaljevali skozi gozd in prečkali reko Savo. Že po poldrugi ure hoje so se pred nami zarisale s soncem obsijane mogočne Karavanke s širokim hrbtom Stola, pod katerim se stiska najbolj opevana slovenska vasica Vrba. Tokrat je rojstna hiša in gospodarsko poslopje veliko gradbišče, a že v letošnjem letu bo naložba dokončana in nas bo v prihodnje sprejela v vsem svojem sijaju.

»Slovenija je država, kjer nas je vera v našo skupno kulturo in ustvarjalnost v ključnih trenutkih vedno

povezala in nam pomagala stopati v prihodnost. Zato je temelj vsega, kar imamo temelj naše državnosti,« je povedal državni sekretar Matevž Čelik Vidmar na osrednji prireditvi v Vrbi v čast kulturnega praznika. S svojo mladostno interpretacijo Prešernovih mojstrov in pa nas je navdušil igralec Domen Valič iz tretje generacije družine Aleksandra Valiča.

Večina se nas je strinjala, da brez kulture, brez slovenskega jezika in brez srčnih ljudi, ki nas k temu vzpodbujajo ne bi bilo naše države Slovenije. Še posebno dobro se tega zavedamo vsi mi, ki smo imeli privilegij biti zraven, ko se je slovenski narod, z nastankom države Slovenije, prelevil v nacijo. Prav zato z velikim zanosom in ponosom častimo dan kulture.

Utrinek s proslave v Vrbi

DRUŠTVO KRAJANOV LIMBARSKA GORA

Vabilo

na tradicionalni 36. Pohod po nagelj na Limbarsko goro,

v nedeljo, 23. marca 2025.

Vsaka predstavica ženskega spola bo na vrhu prejela nagelj kot čestitko ob obeh praznikih, dnevu žena in materinskem dnevu in skromno zahvalo za ves njihov trud in pomembno vlogo.

Za najbolj zgodnje bo ob 9. uri maša v cerkvi sv. Valentina, sledil bo kulturni program ob 11. uri, nato pa glasba, zabava in druženje z Ansambлом Jureta Zajca.

Na prvo pomladno nedeljo vsi vabljeni na Limbarsko goro po nagelj!

SLAMNIK

GLASILO OBČINE DOMŽALE

Obisk naj hleva Černivčevih

Društvo podeželskih žena Domžale je s prvim januarjem 2025 vstopilo v jubilejno petdeseto leto svojih aktivnosti.

DRUŠTVO PODEŽELSKIH ŽENA DOMŽALE V vseh letih je bilo veliko srečanj, izmenjave izkušenj, praznovanja jubilejev, sodelovanja s sosednjimi društvi, prijetnih kuharskih tečajev, ekskurzij in izletov, predstavitev dobrot naših kmetij, sodelovanja na različnih izobraževalnih oblikah, tudi dolgoletnega sodelovanja pri izboru kmetic in prizadevanj za kvaliteto kmetijstvo tudi v naši občini. Marsikaj bi še našli, ne drugim tudi spomin na prvo predsednico Društva podeželskih žena Narciso Kuhar, na dolgoletno predsednico Julko Černivec, pa tudi prizadene članice skozi desetletja, ki jih ob zlatem jubileju vodi Sergija Šuštar.

V njihovih aktivnostih je tudi veliko obiskov kmetij, kmetij odprtih vrat in kmečkih turizmov, kjer so si pridobile izkušnje, ki jim še kako koristijo pri vsakdanjih opravilih, katerih jim na domačijah nikoli ne zmanjka. Obiskom mlekarne v Žalcu in Ljubljani je jeseni leta 2024 sledil obisk najhleva pri Černivčevih iz Zgornjih Jarš, ki so jih Ljubljanske mlekar-

ne med osmimi kmetijami izbrale za Najhlev 2024. Društvo sicer kmetijo dobro pozna, saj so njene članice ob slovesnem odprtju novega sodobnega hleva Čevičevih za 200 krav, ki

so jo združili z organizacijo regijske razstave goveda, številnim obiskovalcem predstavljale dobrote s svojih domačij. Najhlev zagotavlja govedo več udobja, domačim, gospodarju Toma-

žu, ženi Heleni, njegovemu zetu Jerneju in njegovi ženi Petri ter hčerka Špela in Tjaša, ki občasno pomagajo na kmetiji, sicer še študira. Pomagajo pa tudi najmlajši. Tako Neža vse molznice zamudnice nažene k robotu, da jih pomolze. Nika očisti vse ležalne bokse, Nuša nakrmi teličke, medtem ko najmlajši Jaka iz vozička rado vedno ogleduje živali.

Med ogledom kmetije, kjer redijo kar 331 govedi in skupaj na leto oddajo kar 1,8 milijona kilogramov mleka, so jih posebej zanimali trije roboti, ki domačim lajšajo delo. Poleg robota za mleko, na računalniku ali na mobilnem telefonu se zbira podatki o številu molž, mlečnosti, vsebnosti maščob in beljakovin

ter številu somatskih celic v mleku, o pojatvah krav in drugih podatkih, ki jih je treba stalno spremljati in analizirati. Imajo še robota za čiščenje rešetk in robota, ki poriva krmo bližje kravam v jasli, prav kmalu pa pričakujejo še četrtega robota.

Hkrati pa je bil obisk članic društva namenjen tudi druženju ob jubileju, tridesetletnici Petre, ki kljub mladosti že leta dela v društvu. Jubilantka je pripravila prijetno srečanje z odlično pogostitvijo, ki so ga dekleta izkoristila tudi za vprašanja o značilnostih in dobrobiti novega hleva, ni pa manjkalo tudi izmenjave izkušenj iz življenja na posamezni domačiji.

VERA VOJSKA

FOTO: ARHIV ČERNIVČEVIH

Optika Škofic že od 1975

Ljubljanska 87, Domžale,
T: 01 721 40 06

Delovni čas:

pon. – pet.: 8⁰⁰ – 12⁰⁰, 15⁰⁰ – 18⁰⁰
sobota: 9⁰⁰ – 12⁰⁰

PISMA BRALCEV

Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov, v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Izjema so odgovori in popravki objavljenih informacij, ki bi lahko prizadeli posameznikovo pravico ali interes, kot to določa zakon. Prispevki za rubriko Pisma bralcev morajo biti opremljeni s polnim imenom in naslovom odgovorne fizične osebe (tudi v primeru institucij, organizacij, strank, društev ipd.) ter kontakt, na katerem je mogoče preveriti avtentičnost avtorja.

Razmislek ob kulturnem prazniku

Današnja družba je polna, prepolna delitev in ločevanj. Na vsakem koraku nas v to silijo vseprisotna družbena omrežja, da bi nas še bolj navlekla nase, na ločevanjih temeljijo strategije mnogih političnih strank, ki gradijo na nizkih človekovih nagnjenjih in čustvih. Na videz nepremostljive ovire naj bi bile med nami zaradi pogleda na sodobni svet, odnosa do naše preteklosti, podnebnih sprememb, vpliva religij, celo prehranjevalnih navad ... Vedno znova iščemo razlike, se spopadamo za svoj prav, utemeljujemo in hodimo vse bolj narazen.

In zdaj naj bi ponovno dušebrižniško delili in razdvajali tudi kulturo. Ločevanje kulture na elitno in ljudsko ima svoje korenine v že zdavnaj preživeti doktrini nekega obdobja, ki se je poslovilo. Ko je oblast iskala sovražnike v razmišljujočih in razgledanih osebnostih širokega duha. Ko se je takšne ljudi presojal na zaprtih sejah, posledično pa izoliral ter sem in tja tudi poslalo v zapor. Spomnimo se samo nekaterih usod, na primer Kocbeka, Pahorja, Jančarja, gledališnikov Gleja in Pekarne, intelektualcev okoli revije Perspektiva, poznejše Nove revije, Tina in Spomenke Hribar ... Ker pač oblast ni uspela ukloniti in utišati tistih, ki so morda vedeli več in pogledali tudi v širni svet. In se jih označilo kot premalo ljudske, saj naj bi izgubili stik s širokimi množicami. Ne nazadnje je bilo tako tudi v Prešer-

novih časih, saj so tudi največjemu slovenskemu pesniku in mislecu tistega časa očitali, da je njegovo delo premalo ljudsko, preveč intelektualistično in svetovljansko. Bodimo iskreni, dolgo je bil nerazumljen, zaničevan, iskalo se je njegove napake in očitalo nekatere osebne okoliščine. Zato so raje častili in priporočali v branje Koseskega in podobne. Za razumevanje Prešerna in njegovih del sta bila pač potrebna tudi napor in poglobljenost.

Tako se je globoko ukoreninila miselnost, da je ljudstvu treba ponuditi lahkotnejše vsebine, saj za zahtevnejše ni zrelo in doraslo. Ker se ljudstvo želi predvsem zabavati in je 'visoka umetnost' zanje pretežka in nedosegljiva. Vse do današnjih dni, ko se ustvarja vtis, da so največji umetniki pač neki posebnosti, ki živijo v svojem svetu, da so družbeni paraziti in izkoriščevalci, ki zgolj trošijo naš denar. In naj bi celo dobili nek dodatek k penzijam. Ker so pač elita, seveda ne tista, ki ima v resnici moč, denar in oblast, pač pa 'elita' duha, iskanja novega, širokega spektra in različnosti. Na trenutke tudi nevarna ... Saj oblastniki nikoli niso marali in sprejemali izobraženih, razgledanih, svobodomiselnih, svetovljanskih ...

Kakorkoli že, kulture in umetnosti ni mogoče ločevati in razdvajati. Vsega spoštovanja in občudovanja so vredni tako ljubiteljski entuziasti, ki svoj prosti čas, veselje in ustvarjalnost usmerjajo v ukvarjanje s kulturo, ki z žarom prepevajo, igrajo, slikajo, plešejo ... Se ob tem družijo ter spoznavajo moč in strast ustvarjalnosti. Ker se s tako s svojim 'ljubiteljstvom' tudi približujejo in po-

glablajo v umetnost, jo skušajo še bolj razumeti in doživeti. A zato in prav zaradi tega ni nič manjša vrednost poklicnih umetnikov, ki so svoje znanje, ustvarjalnost, energijo in življenje v celoti, tudi preživetveno usmerili v literaturo, slikarstvo, glasbo, teater, film, ples ... In mnogokrat segli s svojimi deli nekam dlje in naprej, v iskateljstvo nečesa novega, drugačnega, avantgardnega. Saj brez njih ne bi napredovali in se razvijali. Ker brez njih, brez Gadžijeva, Grafenauerjeve in Bekavca, Jančarja in Lainščka, Mušiča in impresionistov, Cvitkoviča, Prosenčeva in Bička, Jakšeta, Eriča in Bratuše, Sotlerjeve in Lile Prap, Janežiča in Koležnikove, Šilčeve in Cluga, Kumarja, Goloba in Šenkove, Zupančičeve in Mandiča, brez Laibacha in Irwinov ter številnih drugih, ne bi bili tako prepoznavni tudi v svetu. Številni med njimi so se po zaslugi Kulturnega doma Franca Bernika Domžale predstavili tudi domžalski publiki. Zato morata ljubiteljsko in profesionalno živeti skupaj, drug ob drugem in drug z drugim. Ne potrebujeta zunanjih ločevalcev in ocenjevalcev, ki bi sodili, kaj je primerno za ljudstvo in kaj ne, kaj je zanje dovolj razumljivo. Prepričana sem, da zna večina ljudi sama videti in presoditi zlasti to, kaj je kvalitetno in vrhunsko. In zakaj potrebujejo tudi nekaj več. Da sicer radi prisluhnejo lokalnemu ljubiteljskemu zboru in godbi, a cenijo in potrebujejo ter si želijo tudi gostovanja predstave nacionalnega gledališča, nastopa vrhunskih glasbenikov, ki na primer izvajajo delo sodobnega slovenskega skladatelja in si ogledajo razstavo iščočega kipa mlajše generacije.

Zato so najbolj bogate in kulturne tiste lokalne skupnosti, ki ob množici ljubiteljskih skupin in društev razvijajo in podpirajo tudi profesionalne institucije. Zavode s področja kulture, ki prinašajo in prinašajo v prostor tudi ustvarjalnost nacionalnega in mednarodnega pomena, ki ljudem dajejo možnost videti in doživeti vrhunsko ustvarjalnost in najboljše, kar nastaja na področju umetnosti. Ki se ne zapirajo in ne ustvarjajo zapečkarske klime, ki so odprte in omogočajo dostopnost. Vsakomur, ki je pripra-

vljen odpreti svojo srce in dušo, se potruditi, da bi razmišljal in spoznaval tudi nekaj več.

Zato smo letos pogrešali osrednjo občinsko prireditev ob kulturnem prazniku, ki jo je v preteklosti pripravljala Kulturni dom Franca Bernika Domžale in je letos po volji odločevalcev ni bilo v tem osrednjem kulturnem hramu. Ker resnici na ljubo ni bila nič manj blizu ljudem in 'ljudska', kot se je zapisalo in poočitalo. Saj je bilo zanjo zanimanje in pričakovanje ljubiteljev kulture in umetnosti veliko, saj je vedno znova zmanjkalo prostora v premajhni Tomčevi dvorani za vse, ki bi radi prisluhnili vrhunskim slovenskim ustvarjalcem in poustvarjalcem, med njimi številnim dobitnikom Prešernovih in drugih nagrad ter priznanj, ob tem pa spoznavanju in doživljanju najboljšega in najbolj zlahnega ...

CVETA ZALOKAR

Ali smo pomislili, kako zelo hitrostne ovire omejujejo vozila na nujni vožnji?

Desetega februarja okoli 14. ure sem se vozila od trgovskega centra Arkadija proti Radomljam. Iz Centra za zaščito in reševanje (gasilska postaja na Količevem) sta v isto smer ravno takrat izpeljali dve vozili z vključenimi modrimi lučmi.

Se je zgodila huda prometna nesreča? Je otrok padel v Kamniško Bistrico? Je izbruhnil požar? Karkoli se že zgodi, je uspešnost intervencije odvisna od minut in sekund, ki gasilce loči do prihoda na kraj nesreče.

Pričakovala sem, da mi bosta vozila na urgentni vožnji kmalu izginila izpred oči, vendar temu ni bilo tako. Zaradi številnih hitrostnih ovir na cesti so gasilci kljub nujni vozili tistih edino mogočih 40 km na uro. Prav tako hitro smo vse do Radomelj vozili tudi vsi vozniki za njimi. Opisana intervencija se je sicer konča-

la srečno, toda kako bo prihodnjič?

Ali smo pomislili, da je cesta od Vira do Radomelj ne samo cesta, za katero krajani ne želijo, da bi po njej vozili prehitro in so zato uveljavili vse te hitrostne ovire, pač pa tudi cesta, po kateri morajo voziti vozila na urgentni vožnji? Veliko bolj primerno bi bilo nadomestiti hitrostne ovire z drugim načinom omejevanja hitrosti in omogočiti hitro vožnjo vozilom na nujni vožnji.

P. S.: Napisano je le moje laično mnenje, vendar vredno razmisleka javnosti in stroke.

ELENA SKOK

Spoštovana gospa županja!

Živimo v Ihanu na Breznikovi cesti 95 za vrtnarijo Tratnik in že nekaj let prosimo za ureditev kanalizacije pri nas. Glede na to, da naj bi se občina Domžale uvrščala med najbolj urejene občine v Sloveniji, pravzaprav ne moremo verjeti, da kanalizacija v Ihanu še vedno ni v celoti urejena.

Pred leti se je gradnja kanalizacije končala z ene strani od Preloga do nekdanje Farme Ihan, z druge strani pa nekako do nekdanje gmlina Flerin oz. Ložarja v Selu. Vmesni stanovanjci pa smo ostali brez kanalizacije, kot osamljeni na otoku. Nikakor ne moremo razumeti, zakaj se je gradnja kanalizacije kar naenkrat končala sredi projekta.

Že z vašim predhodnikom, županom Dragarjem smo se veliko ukvarjali s to problematiko in bili prepričani, da je gradnja kanalizacije v tem delu Ihana že zelo blizu. Zdaj pa je, vsaj po naših informacijah, vse zastalo in že več let ni nobenega glasu o nadaljevanju gradnje kanalizacije v tem delu Ihana.

Ker bi si radi uredili dvorišče in asfaltirali cesto do nas, prosimo za odgovor, kdaj je predvidena gradnja kanalizacije od Farme Ihan do Sela. Hvala za odgovor.

DUŠAN DROBNIČ

IZ NAŠIH VRTCEV IN ŠOL

Študijski obisk Danske: Novi vpogledi v mladinsko delo

V zadnjem tednu januarja se je skupina mladinskih delavcev Centra za mlade Domžale (CZM), predstavnikov Občine Domžale in mladih, ki sodelujejo pri mednarodnih projektih CZMja, podala na študijski obisk na Dansko.

Obisk, podprt s strani Erasmus+ programa, je bil prava priložnost za spoznavanje danskega sistema mladinskega dela in izmenjavo izkušenj z našimi danskimi kolegi.

Obisk je bil posvečen ogledom različnih mladinskih centrov, kjer so se naši udeleženci spoznali z inovativnimi praksami, ki jih uporabljajo pri delu z mladimi. Skozi številne predstavitve in pogovore so udeleženci spoznavali, kako vključiti mlade v skupnost, jih podpreti ob prehodu v odraslost in jim zagotoviti pomoč, ko le-to potrebujejo. Zanimivo je bilo tudi poklepetati z mladimi, ki so predstavili svoj pogled na življenje v Danskem, pozitivne vidike in tudi izzive. Vzdušje je bilo navdihujoče, saj je Danska že vrsto let zgled, kako ustvariti dobro podporno okolje za mlade. Udeleženci so imeli priložnost spoznati primer dobre prakse s področja zagotavljanja dostopnih namestitvev za mlade in študente, ki jim hkrati omogoča tudi podporo pri poklicni poti in pridobivanju prvih delovnih izkušenj. Del študijskega obiska je bil namenjen tudi predstavitvi delovanja CZM in aktivnosti Občine Domžale na področju mladih, ki se je nadaljeval z izmenjavo izkušenj in razvijanjem idej za nadaljnje mednarodno sodelovanje.

Za zaključek z vami delimo mislih dveh udeleženk obiska:

»Navdušila me je stavba, ki jo vodijo mladi študenti, kjer vse organizirajo sami – od kuhanja obrokov, menije, pripravo in izvedbo kulturnih dogodkov ... Mladinski centri so tehnično dobro opremljeni in ima-

jo veliko prostora za kreativno izražanje mladih. Očitno je trenutno med dansko mladino zelo popularno snemanje podcastov, saj ima skoraj vsak mladinski center opremo in prostor za snemanje. Opazna je tudi močna povezava med ljudmi in odsotnost egoizma. Ljudje se kličejo po imenih, podpirajo drug drugega in skrbijo, da imajo vsi čim bolj enake možnosti za doseganje svojih ciljev. Hvaležna sem za to izkušnjo in jo priporočam vsakemu.«

»Zelo mi je v spominu ostala organiziranost danske družbe, mirnost in sprejemanje posameznika. Predvsem sem opazila občutek odgovornosti, da bolj poskrbijo za tiste, ki imajo manj, ali se znajdejo v težji situaciji. Na primer šolski sistem omogoča dodaten 10. razred osnovne šole, kjer lahko ostanejo mladi, ki v tistem trenutku še niso pripravljeni na srednjo šolo ali pa še točno ne vedo, kaj jih dejansko zanima. V tem dodatnem letu se in-

tenzivno dela na pripravi na srednjo šolo in iskanja svoje poklicne poti. Podoben primer je tudi študentski dom, kjer lahko eno leto bivajo mladi (18+), ki še iščejo svojo poklicno pot. Z delom na področjih kulturnega ustvarjanja in kulinarike si pridobivajo praktične izkušnje, hkrati imajo zagotovljeno bivanje in tedensko okrepljeno mentorstvo za raziskovanje, kaj si želijo v prihodnosti. Torej to, da mladi pri 15 ali 20 letih še ne vedo čisto točno, kaj si želijo v življenju, ne obsoja, ampak jih podprejo pri iskanju možnosti.«

FOTO: UNGDOMSSKOLEN ALLEROED KOMUNE

Kemijski poskusi v Vrvcu Dominik Savio

V torek, 11. februarja, se je igralnica skupine Lučke spremenila v pravi mali kemijski laboratorij.

VRTEC DOMINIK SAVIO Obiskala sta nas očka Sandi, ki je doktor kemije in asistent na Fakulteti za kemijo in kemijsko tehnologijo (FKKT), ter njegov sodelavec gospod Aleš s katedre za anorgansko kemijo na FKKT, ki je pripravil in izvajal poskuse. S seboj sta prinesla nekaj zanimivih stvari, ki jih še nismo poznali, npr. tekoči dušik, suhi led, jod ter veliko stvari, ki jih zelo dobro poznamo: balone, olje, kis, milnico, vodo, svečke in jih uporabljamo tudi v vrvcu. Otroci so bili opazovalci, strokovnjaka - znanstvenika pa sta izvajala poskuse in nam na preprost način razložila, kakšne kemijske reakcije se dogajajo med snovmi. Ogledali smo si, kako

suhi led zaradi taljenja sam lahko napihne balon, kako svečka, ki plava na vodi in jo pokrijemo s posodo, ugasne in napolni prostor brez kisika z vodo, da suhi led med taljenjem oddaja plin, ki lahko ugasne svečke, naredila sta ogromno 'pasta za slone', ki je iz treh snovi zrasla (reagirala) pred našimi očmi, naredila sta mali vrčiček, ki je sam rasel, na koncu pa smo opazovali vulkan iz vode, olja in šumeče tablete.

Otroci so bili nad predstavitvijo navdušeni, vsako kemijsko reakcijo so spremljali s čudenjem in zanimanjem. Upamo, da tudi take dejavnosti otroke spodbujajo k raziskovanju in zanimanju za znanost.

Zahvala

Spoštovani krajanji in krajanke!

V soboto, 15. februarja 2025, smo skupaj z društvom Vesela novica izpeljali že 4. menjalnico oblačil, obutve in igrač. Ta menjalnica je bila res nekaj posebnega, prišlo je veliko ljudi in imeli smo ogromno izbiri oblačil in obutve. Skupaj smo poklepetali, si zamenjali garderobo in naše življenjske zgodbe. Hvala vsem in vsakemu izmed vas, ki je pripomogel v lepšem in boljsemu svetu.

Naslednjo menjalnico z društvom Vesela novica načrtujemo v maju. Vljudno vabljeni!

URŠKA JANČAR, UČITELJICA NA OŠ VENČLJA PERKA

V CENTRU ZA MLADE MARGA DOGAJA

ŠPANŠČINA - NOVI TEČAJI V MARGU

- **ZAČETNA ŠPANŠČINA A1.2.:** četrtki, 16.30-18.00, prvo srečanje 6. 3. 2025
- **NADALJEVALNA ŠPANŠČINA A2.1.:** srede, 16.00-17.30, prvo srečanje bo 5. 3. 2025
- **NADALJEVALNA ŠPANŠČINA B1.1.:** točki, 18.00-19.30, prvo srečanje bo 4. 3. 2025. Tečaj poteka preko spleta (Zoom).

Vse tečaje španskega jezika vodi Maya Choghari, mag. hispanistike in prof. pedagogike in andragogike

KNJIŽNI KLUB | SREDA, 19. 3., 18.00

V letu 2025 nadaljujemo s knjižnim klubom. Srečanja potekajo pod vodstvom izkušene moderatorke mag. Katarine Peterc, s katero boste odkrivali različne perspektive prebranih knjig. Na srečanju v marcu bomo govorili o knjigi **Samotnost praštevil** avtorja Paola Giordana. Knjižni klub je namenjen mladim med 18. in 30. letom starosti.

VADBA ZA MLADE - TUDI MARGA

Pridruži se nam na vadbi za mlade, jogi, pilatesu ali pa kar oboje! Vadba je namenjena mladim 15 do 29 let. Cena posamezne vadbe je 10 € na mesec (za 4 srečanja).

JOGA - PONEDELJKI, 16.30-17.30

Prvo srečanje v marcu bo 3. 3. 2025.

Vodi Sara Smrkoj, vaditeljica hatha joge.

PILATES - PONEDELJKI 17.30-18.30 IN 19.00-20.00

Pilates poteka v dveh skupinah, ob ponedeljkih 17.30-18.30, vodi Maša Saksida, učiteljica pilatesa, in 19.00-20.00, vodi Maja Kržišnik, vaditeljica pilatesa. Prvo srečanje v marcu bo 3. 3. 2025.

DELAVNICA ZA MLADE: IZDELAVA RASTLINSKEGA TERARIJA | 13. 3. 2025, 17.00-20.00

Ste že kdaj sanjali o ustvarjanju lastnega majhnega gozda v stekleni posodi? Na delavnici boste spoznali, kaj so rastlinski terariji, kako so sestavljeni in kako delujejo. Izvedeli boste katere rastline so primerne zanje, kako jih zalivamo ... Po kratkem teoretičnem delu bo sledil tudi praktični del - izdelava rastlinskega terarija. Delavnica je namenjena mladim med 15. in 29. letom in je brezplačna.

MEDGENERACIJSKA DELAVNICA: VITRAŽ 20. 3. 2025, 17.00-20.00

Pridružite se nam na ustvarjalni delavnici, kjer bomo ustvarili čudovit in unikaten lovilec sonca iz vitražnega stekla v obliki lista monstere. Na delavnici boste spoznali tradicionalno Tiffany tehniko. Naučili se boste osnovnih principov oblikovanja vitražnega stekla s pomočjo bakrene folije in spajkanja ter ustvarili svoj unikaten lovilec sonca.

Cena: odrasli 10 €, mladi 5 €

Vodi: Nataša Podobnik, Mama Lama

SVETOVALNICA

Se zaradi trenutne situacije počutiš nelagodno? Bi se rad/a pogovorila? V CZM ti je na voljo BREZPLAČNA svetovalnica. Svetovalnico vodi diplomirana psihologinja in je namenjena mladim do 30. leta. Rezervacija termina je obvezna.

PREDAVANJE ZA STARŠE: KAKO OHRANITI ODNOS Z ODRAŠČAJOČIMI OTROKI TOREK, 18. 3. 2025, 18.00-19.30

Z odraščanjem se pozornost otroka preusmeri iz družinskega življenja v zunanji svet, s tem pa tudi začnejo svojo pot skozi življenje. Velikokrat družba to obdobje prehoda iz otroške v odraslo dobo označi za problematično. Potrebno je najti nove poti v odnosih med starši, odraslimi in otroki, ki naj temeljijo predvsem na zaupanju, enakovrednosti in obojestranskem prevzemanju odgovornosti. Predavateljica: Lili Kodolja, zakonska in družinska terapevtka, ŠRCD, enota Domžale

MEDNARODNE PRILOŽNOSTI ZA MLADE

Ali veš? Center za mlade Domžale je akreditirana organizacija programa Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota ter regionalni partner Eurodeska. Mlade redno obveščamo o različnih priložnostih, ki jih ponuja Evropska unija in jim pomagamo pri iskanju pravih priložnosti zanje. Za več informacij nam lahko pišeš na info@czm-domzale.si ali pokličeš na 040 255 568.

NA VSE OBVEZNE PREDHODNE PRIJAVE

NA INFO@CZM-DOMZALE.SI ALI 040 255 568.

VEČ INFORMACIJ NAJDEŠ NA

SPLETNI STRANI CZM

AKTUALNO

STOLETINICA RAZGLASITVE DOMŽAL ZA TRG

Velik gospodarski in demografski napredek Domžal, temelj za njihovo povišanje v trg leta 1925

Dr. Miroslav Stiplovec

V razvoju domžalske občine so štiri velike prelomnice. Razglasitev za trg oziroma trško občino leta 1925 pomeni njeno prvo pomembno upravno povišanje, drugo je sledilo leta 1952 z oblikovanjem Mestne občine Domžale. Naslednja dva mejnika sta druga polovica petdesetih let, ko je združitvijo domžalske, lukoviške, trojanske, mengeške in moravske občine nastala velika Občina Domžale in zadnja leta 1995, ko je bila ustanovljena zdajšnja Občina Domžale in bile obnovljene tri sosednje občine. Nastanek Mestne občine Domžale je pomenil prvo združitve tudi okoliških območij v njen okvir in je glede ozemelskega obsega predhodnica zdajšnje Občine Domžale, ki je med največjimi v Sloveniji. Povišanje v trg pa je bilo pomembno zlasti kot veliko priznanje vsestranskemu napredku Domžal in kot njihova afirmacija v slovenski javnosti.

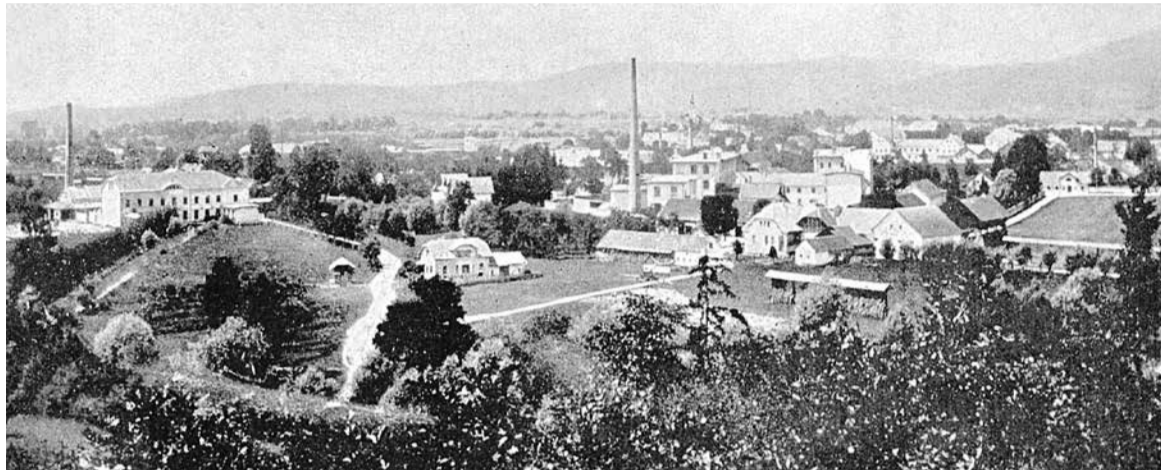
Prizadevanje občinskega odbora za povišanje v trg

Občinski odbor, izvoljen leta 1921 na prvih povojnih lokalnih volitvah, je že na začetku svojega delovanja s soglasno podporo odbornikov liberalne in katoliške politične stranke poslal vladi v Beograd prošnjo za povišanje Domžal v trg. Utemeljel jo je s pomembno gospodarsko-socialno in prosvetno-kulturno ter prometno vlogo tudi za okoliška območja, poudaril pa je še, da imajo v Domžalah sedež zdravstvene, finančne, poštne, orožniške in šolske ustanove, ki opravljajo svoje naloge tudi za številne sosednje občine.

Domžale so leta 1908 z ustanovitvijo samostojne fare dosegle prvo visoko priznanje za uspešen vsestranski razvoj. Odborniki so ocenili, da je treba doseči tudi upravno povišanje, saj so Domžale za okoli 350 prebivalcev presegle sosednji Mengeš, ki je postal trg leta 1867, in za petkrat stari trg Moravče. Župan Anton Skok je prosil za posredovanje svojega liberalnega strankarskega voditelja in ministra dr. Gregorja Žerjava. Njegova podpora na ministrstvu za notranje zadeve je bila uspešna.

Kralj Aleksander je 31. marca 1925 podpisal ukaz o združitvi vasi Zgornje Domžale in Spodnje Domžale, Stoba in Štude v trg Domžale. Njegova odločitev je bila povezana z lepim sprejemom, ki ga je doživel leta 1920, ko je z ministrom dr. Antonom Korošcem in generalom Rudolfom Maistrom obiskal Domžale. Dodamo naj, da so med vojnama le še Trbovlje postale trg.

Potem ko je kamniški okrajni poglavar 15. maja 1925 obvestil županstvo Občine Domžale o kraljevem ukazu, so se začele priprave za slavnostno razglasitev Domžal v trg. Julija je začel izhajati Domžalec, nepolitični list v proslavo trga Domžale, ki je v petih številkih objavil številne statistične podatke in zgodovinske članke o napredku Domžal. Prvi domžalski zgodovinar, župnik Franc Bernik je leta 1923 v knjigi Zgodovina fare Domžale podrobno osvetlil zlasti napredek Domžal od sredine 19. stoletja po razmahu slamnikarske in-

Domžale sredi dvajsetih let, sedež trške občine

dustrije do značilnosti povojnega razvoja v začetku dvajsetih let. Razglasitev Domžal za trg mu je bila spodbuda, da je v knjigi Z nekdanje Gorice (1925) opisal tudi nekatere vidike starejših obdobij, ko so bile Domžale nepomembno vaško naselje. Zdajšnja Občina Domžale je pomembnost razglasitve Domžal za trg ob osemdesetletnici počastila s številnimi prireditvami in zgodovinskimi predstavitvami. Stoletnico pa naj v tem članku počastimo s prikazom razvojnih značilnosti Domžal okrog leta 1925.

Slamnikarstvo, prva industrijska panoga v Domžalah in nastanek novih podjetij v okolici

Od začetka slamnikarske industrije v šestdesetih letih 19. stoletja se je število tovarniških obratov ter sezonsko zaposlenih delavcev in delavk do prve svetovne vojne povečevalo. V okoli 20 večjih ali manjših tirolskih in slovenskih slamnikarskih podjetjih je v začetku 20. stoletja okoli tisoč zaposlenih izdelalo letno nad milijon slamnikov. V vojnem času je bilo trgovanje skoraj popolnoma prekinjeno in slamnikarske tovarne so morali proizvodnjo omejiti ali celo prekiniti. Svetovna vojna se je konec leta 1918 končala z razpadom Avstro-Ogrske in nastankom novih držav, tudi jugoslovanske. Slamnikarska industrija je tako izgubila velik trg, s carinami novih držav pa so nastale ovire pri trgovanju. Tirolski podjetniki so zašli v težave tudi zaradi prezadolženosti s predvojnimi naložbami. Dotedanje podružnice domžalskih podjetij v habsburški monarhiji so se osamosvojile in nastali so premoženjski spori med njimi.

Toda v prvi polovici dvajsetih let so kljub tem težavam v skromnem obsegu tirolska in slovenska podjetja nadaljevala s proizvodnjo. Iz njihovih

poročil Zbornici za trgovino, obrt in industrijo se vidi, da so tri vodilna podjetja Jakoba Oberwalderja, Petra Lädstetterja in bratov Kurzthaler zaposlovala okoli 380 delavcev in delavk, z letno proizvodnjo okoli 200 000 slamnikov pa so izkoristila le četrtno svojih zmogljivosti. Tovarni Mellitzer&Kleinlercher in Bratje Oberwalder sta obratovali le s 40 zaposlenimi. Leta 1925 je delovalo tudi pet manjših slovenskih slamnikarskih podjetij. Najuspešnejši sta bili tovarni Matije Ravnikarja in Alojza Škrabarja. Zaradi zadolženosti so morale že leta 1927 prenehati obratovati Cerarjeva, Mačkova in Mazovčeva tovarna. Slamnikarska podjetja so največ slamnikov prodala na jugoslovanskem trgu, izvažala pa so jih še v šest evropskih držav, največ v sosednjo Avstrijo.

Profesor dr. Valentin Rožič s Sv. Trojice je ob priznanje tirolskim podjetnikom, da so s svojimi 'veleobrat' Domžalam pridobili 'svetovni sloves' poudaril, da so ti povečevali svoj kapital s skromnim plačevanjem slovenskega delavstva. Zato je to s svojim delom poglavitni ustanovitelj trga Domžale. Slovensko delavstvo je bilo sindikalno organizirano v krščanskosocialni Jugoslovanski strokovni zvezi. Sredi dvajsetih let je delovala tudi zadružna organizacija Kitarsko društvo Domžale, ki ga je pred vojno organiziral župnik Franc Bernik in je skrbelo za izboljšanje gmotnega položaja pletilcev kit. Slamnikarska industrija je bila ob razglasitvi trga temeljna gospodarska panoga v Domžalah, toda z vidnimi znaki krize, ki je vodila v njen propad v začetku tridesetih let.

Ugodne prometne zveze, možnosti izrabe energetskih virov in številno brezposelno slamnikarsko delavstvo, ki je bilo dobro usposobljeno za tovarniško proizvodnjo, so vplivale na na-

stanek podjetij novih industrijskih panog v Domžalah in v širši okolici. Železnica, s katero so bile Domžale od leta 1890 prometno središče za južni del kamniškega okraja, je omogočala novim podjetjem dovoz surovin in razpošiljanje izdelkov. Ob Kamniški Bistrici, mlinščicah pa so bili zagotovljeni novi tovarnam pogonski viri. Prav v letih pred upravnim povišanjem Domžal so začela s proizvodnjo nova podjetja različnih industrijskih panog.

Leta 1920 je začela v Domžalah obratovati tovarna kovinskih in lesnih izdelkov Bistra z okoli 120 zaposlenimi, ki je leta 1926 s preusmeritvijo v proizvodnjo barv in drugih kemičnih izdelkov postalo pomembno podjetje te industrijske panoge. Na področju kemične industrije je leta 1925 začela s proizvodnjo lakov v nekdanjem mlinu na Količevem podjetje Ljudevit Marx. Na Količevem sta začeli delovati še dve pomembni tovarni. Leta 1920 je Franc Bonač zgradil papirnico, tri leta pozneje pa je Franc Kocijančič ustanovil podjetje za izdelavo sanitetnega materiala, ki se je kmalu preselilo na Vir. Peter Majdič in tuji družabniki so leta 1923 zgradili tovarno platnenih izdelkov Induplat v Jaršah. Vsa nova podjetja so naglo povečevala proizvodnjo in število zaposlenih ter se uveljavila v svojih panogah kot vodilna na jugoslovanskem trgu. Že predvojno tradicijo sta imeli lesna industrija v Preserjah in opekarniška proizvodnja v Radomljah. Medtem ko je slamnikarska industrija nudila le sezonsko zaposlitev od jeseni do spomladi, je bila v novih tovarnah celoletna, in tako se je oblikovalo pravo industrijsko delavstvo. S pospešeno industrializacijo se je spreminjala socialna podoba domžalskega območja, delavstvo pa si je tudi prek sindikalnih organizacij izboljšalo svoj gmotni položaj.

Razmah obrti in trgovine v Domžalah

Domžalec je v prvi številki 23. julija ob ugotovitvi, da so Domžale sedež največjih slamnikarskih tovar in drugih podjetij poudaril, da so tudi kraj 'podjetnih trgovcev vseh vrst' in 'uglednih obrtnikov', dodal pa je še, da je tudi poljedelstvo 'v polni časti'. To gospodarsko podobo je ilustriral s podatkom, da je v Domžalah 86 večjih ali manjših obrtnih in gostinskih obratov in 35 različnih trgovin. V Bernikovi knjigi so o njih podrobni podatki, iz katerih naj navedemo, da so med trgovinami izstopale tiste, ki so se ukvarjale s prodajo kmetijskih pridelkov

Domžalec je leta 1925 v petih številkih objavil dragocene prispevke iz domžalske zgodovine.

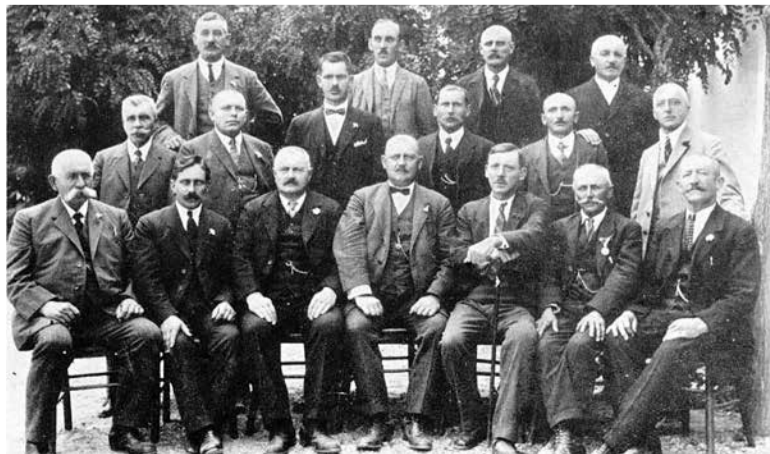
in lesa, številni so bili veliki mlini in žage, župan Anton Skok pa je s svojo elektrarno oskrboval Domžale še vsa dvajseta leta. Število trgovskih in obrtnih obratov je bilo za slovenske razmere nadpovprečno. V Domžalah sta po prizadevanjih župnika Franca Bernika delovali še dve zadržni organizaciji, od leta 1898 Hranilnica in posojilnica, od leta 1910 pa še Strojna zadruga. Prva denarna ustanova z okoli 500 člani je s svojimi krediti omogočila razvoj številnih dejavnosti in večje gradnje. Strojna zadruga je bila pomembna zlasti za nekatere kmetijske dejavnosti.

Podvojitev prebivalstva v Domžalah od sredine 19. stoletja do razglasitve za trg

Velika rast števila prebivalstva v Domžalah v sedmih desetletjih od začetka slamnikarske industrije je tesno povezana z njo, tudi priseljevanje Tirolcev in izseljevanje kvalificiranega domžalskega delavstva v ZDA, kjer se je zaposlilo v slamnikarskih tovarnah. Te uvodne ugotovitve naj ilustriramo le z nekaj podatki.

Leta 1856 je v štirih domžalskih vaseh živelo 905 prebivalcev v 156 hišah, ob združitvi v trg pa je v njih živelo nad 2000 prebivalcev, število stanovanjskih in tovarniških zgradb pa je naraslo na 350 hišnih števil. Pred vojno je prišlo v Domžale okoli 270 Tirolcev, ki so bili zaposleni v slamnikarskih tovarnah, posamezniki pa so bili njihovi lastniki. Vzporedno s povojnim propadanjem slamnikarskih podjetij je njihovo število upadalo, hkrati pa tudi vpliv tirolskih podjetnikov v domžalskem občinskem odboru. Zlasti po letu 1905 so zaradi dobrega zaslužka odšli v ameriške slamnikarske tovarne številni delavci in delavke, največ v New York. Leta 1923 je bilo v ZDA že 384 domžalskih rojakov, ki so ostali povezani z rojstnim krajem. Tudi z gmotnimi sredstvi so podpirali nekatere dejavnosti in velike gradnje v Domžalah. Tako so tudi pri 'procvitu' trga Domžale prispevali 'lep velik delež', kot je poudaril list Domžalec.

Domžale so ne le po številu prebivalcev, temveč tudi po socialni sestavi izpolnjevale vse pogoje za povišanje v trg. Tedaj se je že večina prebivalcev preživljala z zaposlitvijo v industriji, obrti in trgovini. S številnimi novogradnjami, zlasti s tovarniškimi objekti, so Domžale presegle vaški videz ter v arhitekturnem postale podobne drugim trgovinam ali celo manjšim mestom. □

Občinski odbor, ki je vodil akcijo za razglasitev Domžal za trg.

sobota, 8. marec
10.00 / abonma otroški SOBOTNA MATINEJA in IZVEN
BAJKOMAT
pripovedovalska predstava / Homo Narrans / izbor pravljic in pripovedovanje: Špela Frlc / glasba v živo: Andrej Fon, Tea Vidmar

Ljudskih pravljic ni mogoče prešteti, toda iz njih pripovedovalci sestavljajo nove različice, kot bi gradili čudežno hišo iz kock. Troglavi bajkomat otrokom prinaša manj poznane balkanske čudežne pravljice in se igra z njihovimi temeljnimi značilnostmi (začetki, konci, junaki, pravljica števila, čudežni pomočniki ...), ob tem pa poslušalce nevsiljivo opozarja na značilno strukturo pravljic in preverja njihovo izpovedno moč v sodobnem času.

ponedeljek, 10. marec
20.00 / abonma gledališki ROMEO in IZVEN

torek, 11. marec
20.00 / abonma gledališki JULIJA in IZVEN

torek, 18. marec
20.00 / abonma gledališki ANTIGONA in IZVEN

Avtorski projekt ustvarjalne ekipe:
SAMO ŠE ENKRAT GREMO SPAT

komična drama / Mini teater, JSKD / režija: Jernej Potočan / igrajo: Filip Mramor, Svit Stefanija, Daniel Petkovič / 95'

Filip Mramor, Svit Stefanija in Daniel Petkovič nam pod režijskim vodstvom Jerneja Potočana predstavljajo svoja mladostna doživetja in se sprašujejo ali bi bilo kaj drugače, če se stvari ne bi zgodile tako kot so se. "Tik preden zaspi, imam pogosto občutek, kot da padam. Takrat se v zadnjem trenutku, preden padem v globok sen, zdrznem in prebudim. Počutim se kot,

da res padam. Padam v spanec, ki je mogoče tako zelo globok, da se po padcu vanj, ne bom več nikoli pobral. Samo še enkrat gremo spat, pa bo vse drugače. Samo še enkrat gremo spat, pa bo vse kot je prav. Samo še enkrat gremo spat, pa bomo vsi živeli v razglednici." režiser Jernej Potočan

torek, 25. marec
20.00 / abonma koncertni MODRI in IZVEN

V IMENU KORENIN
program: Rameau, Lully, Thilloz, Piazzolla, Biber, arabsko-judovski venček / izvajalci: Mairead Hickey (violina), Mate Bekavac (klarinet) in abonmajski orkester KDFBD

Koncert V imenu korenin nudi možnost doživetja človeških občutkov v najzlahtnejši obliki, mimo intelekta, direktno »v žilo«, tako rekoč iz duše v dušo, brez posredovanja možganov. To je koncert za pogumne poslušalce, ki si upajo dati solzam pravo pot, ki jih ni sram čustvovanja in jih ni strah, da jih bo poneslo v srž najglobljih človeških čustev, ki jih v današnjem času čutijo le tisti, ki so izgubili vse. Kajti noben zaslon ni zmožen prenesti bolečin izgube svobode, ljubljenih, domovine in osnovnih pogojev za preživetje. Zahvaljujoč glasbi in dobrim poustvarjalcem lahko podoživimo najpristnejše, najbolj čiste, surove emocije in lažje sočustvujemo, odložimo pretveze, diplomacijo, lastne interese in ličila ter vsaj za trenutek postanemo bolj človeški in zares sočutni.

NAPOVEDUJEMO

sreda, 16. april / 20.00
četrtek, 17. april / 20.00

Kaja Lin Jagodič Avguštin:
"ORBIT_A (LEVEL UP)"

plesna predstava / Plesni teater Ljubljana / koreografija, izvedba: Kaja Lin J. Avguštin, Mickael Marso Rivière / glasba: Domenico Angarano

Kaja Lin Jagodič Avguštin in Mickael Marso Rivière z veliko mero fizične napetosti vstopata v medsebojne odnose, ki se z najmanjšimi niansami obraznih izrazov in pogledov sestavljajo v domišljeno in virtualno plesno predstavo.

IZBR@NO V KNJIŽNICI DOMŽALE

Izbral in uredil: Janez Dolinšek

knjige za odrasle

Sally Rooney

Intermezzo

MLADINSKA KNJIGA, 2024

Intermezzo je četrti roman trenutno zelo popularne irske avtorice. Osrednja lika sta brata, 32-letni Peter in 22-letni Ivan, ki sta ravno izgubila očeta po dolgotrajni bolezni, mamapa že dalj časa odtujeno živi z drugim partnerjem. Peter je uspešen odvetnik, ki živi v Dublinu, živi brezskrbno življenje, razpet med dvema ženskama. Ena je njegova dolgoletna ljubezna Sylvia, druga pa mlada študentka Naomi, ki se pogosto zanaša na Petrovo finančno podporo. Ivan je pravo nasprotje svojega brata. Je izjemen šahovski strokovnjak, ki se v družbi ne znajde najbolje. Na šahovskem turnirju spozna Margaret, starejšo organizatorko dogodka, in z njo začne skrivno razmerje. Njuna starostna razlika povzroči konflikt med bratoma, saj Peter ne odobrava te zveze, kar močno prizadene Ivana in njun odnos postavi na preizkušnjo. Roman prepleta tematike žalovanja, družinskih odnosov in ljubezni ter razkriva kompleksne plasti človeških čustev in odnosov.

Sofi Oksanen

Pasji park

BELETRINA, 2024

Roman Pasji park se izmenjuje dogaja v Helsinkih v sedanosti in v Ukrajini v preteklosti. Glavna junakinja Olenka, ki je bila v rani mladosti manekenka ter je okusila ves blišč in bedo zahodnega sveta, se vrne v rodno Ukrajino. Situacija doma ni ravno rožnata, mama in teta se komaj preživljata. Olenka nujno potrebuje zaposlitev. Odloči se za darovanje jajčnih celic. Nadomestno materinstvo in darovanje jajčnih celic sta bila v tistem času v Ukrajini zaradi ohlapne zakonodaje v razcvetu. Olenka zaradi znanja tujih jezikov in bistrosti kmalu napreduje do koordinatorke darovalk, od katere so odvisna številna dekleta. Kot darovalka najame tudi Darjo, dekle, ki jo pozna že iz mladosti. V industriji, v kateri je v igri ogromno denarja, lahko hitro postaneš nekemu trn v peti. Ko Olenko dohitijo greh njene družine in Darja postane sovražnica številka ena, mora pobegniti v Helsinke, da si reši življenje. Roman beremo kot kriminalko z ljubezensko zgodbo, ki obravnava teme, kot so revščina, neplodnost, osamljenost, korupcija, postavljanje dobička pred zdravje žensk in sanje o lastni družini.

Gregor Antoličič

Med upi in realnostjo: Slovenci v času zatona habsburškega orla in nove jugoslovanske stvarnosti

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA, 2024

Knjiga ponuja širši vpogled v zadnje obdobje obstoja habsburške monarhije, prevrat leta 1918 in ključne poteze skupne jugoslovanske države v začetni fazi njenega obstoja. To je bilo tudi obdobje, ko so se med svetovne velesile izstrelile ZDA, medtem ko je Evropa izgubila svoj stoletni primat na geopolitičnem področju, Slovenci pa smo se znašli pred velikimi preizkušnjami. Slovenci so tradicionalno veljali za cesarju najbolj zvestih narodov, a so konec 19. stoletja začeli kritično razmišljati o položaju pod Habsburžani. Znamenita Majniška deklaracija je sredi vojne vihre predstavljala še zadnjo jasno namero Slovencev in drugih južnih Slovanov, da se bo država morala spopasti s temeljito notranjepolitično reformo. Ključni namen knjige je predstaviti širšo sliko dogajanja ob koncu 19. in na začetku 20. stoletja. Knjiga sicer marsikatero tematiko opiše le površinsko, drugim se izogne, toda kljub temu bralcu prikaže celoviti vpogled v obdobje prve moderne slovenske tranzicije.

Simon Barnes

Zeleni planet: skrito življenje rastlin

VIDA, 2023

Knjiga je zasnovana na gradivu, ki je bilo pripravljeno za BBC-jevo doku-

mentarno serijo Zeleni planet. Poglavja so – podobno kot serija – razdeljena na sklope, ki predstavljajo tropske svetove, puščave in okolja, ki jih zaznamujejo letni časi ter vodni habitati in posebej, človek in njegov vpliv. Začenši s prvimi fotosintezniimi organizmi pred 3 milijardami let, je zemlja planet, ki ga poganjajo rastline. Sporočilo, ki ga ni moč spregledati, je, da so rastline tiste, ki nam dajo vso hrano, brez njih ni ne živali ne gliv, ne zraka, ki ga dihamo, ne vode, ki jo pijemo. Tekst se lahko bere kot dopolnilo izjemnim posnetkom in predstavitvi Davida Attenborougha v dokumentarni seriji, ki na res izjemen način slavi čudežni svet rastlinstva in zagotovo predstavlja vrh naravopisnega dokumentarnega žanra.

knjige za otroke in mladino

Oliver Scherz

Sedem dni z Mojem

MOHORJEVA ZALOŽBA CELOVEC, 2024

Sedem dni z Mojem je ganljiva in navdihujoča knjiga, ki bralca popelje na čustveno potovanje glavnega junaka skozi sedem dni življenja. Avtor skozi zgodbo raziskuje teme prijateljstva, ljubezni, drugačnosti in samospoznavanja. Knjiga je polna čudovitih opisov in globokih misli, ki mlade bralce spodbudijo k razmišljanju o lastnem življenju in odnosih. Glavni junak Karl je dvanajstletnik, ki večino časa preživi z Mojem, bratom dvojčkom. Mo je drugačen od ostalih otrok, saj ima zaradi zapletov pri porodu motnjo v duševnem razvoju. Mo je nepredvidljiv, dela, kar se mu zahoče, govori, kar se mu zazdi, in na sploh živi življenje brez zavor. Tudi Karl bi si želel živeti bolj brezskrbno, vendar pa ga skrbi za brata ovira pri preživljanju prostega časa in druženju s prijatelji. Ko se v Karlovem življenju pojavi Nida, Karl naredi nekaj nepredstavljivega, Moja za nekaj ur pusti samega ...

Tina Bilban

Ive ni

MIŠ, 2024

Avtorica Tina Bilban nam tokrat predstavlja napeto, a tudi zabavno zgodbo družine Gorenc. Pripoveduje nam Taras, ki komaj čaka konec šolskih počitnic. Veseli se, da se v šoli spet zatopi v pogovor s svojim prijateljem Miho, ki ga ni videl že vse poletje. Po naslovu sodeč pričakujemo, da je glavna junakinja Iva; pa temu ni tako. Taras je namreč dober poslušalec ter opazovalec in ravno zaradi tega vpliva na potek zgodbe, ki se zaradi Ivinega izginotja zaplete. Iva je njegova sestra in ravno dni pred izginotjem je Taras opazil nekaj zanimivih dejanj svoje sestre. Iva je mladenka, ki se močno zavzema za okolje, je tudi članica Društva za opazovanje ptic. V zgodbi se srečamo še z ostalimi člani družine: malim Vidom, ki je začel obiskovati prvi razred, pa mamo in očetom, ki gostita očetovega prijatelja Johna s Škotske. Tudi John ima zapleteno družinsko situacijo, iz katere črpa zgodbo, ki jih pripoveduje Tarasu in Vidu. Avtorica je v zgodbo s pomočjo Ivinih zanimanj vpletla tematiko, ki jo mladi prepoznajo kot pomembno in tako k zgodbi pritegne širok krog mladih bralcev. Zgodbo s svojim ilustracijami dopolnjuje Igor Šinkovec. Čeprav so ilustracije v mladinskih knjigah manj izrazite, pa zato niso manj pomembne – ilustratorji se še bolj osredotočajo na pomembne trenutke v knjigi in ujamemo tudi karakterje protagonistov.

Maude De Bel

Neustrašni duhec

HIŠA KNJIG, 2024

Vsakogar je kdaj strah, le malega duhca Antona ni nikoli. Zares bi rad vedel, kako je, če te je strah. Julija mu sicer pripoveduje, kako se počuti, ko jo je strah, a duhec bi rad to občutil. Julija se trudi, da bi duhca prestrašila. Pelje ga v svojo sobo, kjer je polno pošasti, a duhca ni strah, v klet – še vedno nič ... Bo duhec Anton spoznal, kako je, če se bojiš?

KULTURA

Domžalčan Uroš Pele na škofjeloškem orgelskem koru

V ciklu *Orgle opoldne* je nastopil U. Pele v škofjeloški Špitalski cerkvi.

Zdaj že kar popularni orgelski cikel *Orgle opoldne* v škofjeloški cerkvi Žalostne Matere Božje ali po domače Špitalski cerkev je na novih orglah Orglarstva Močnik (Tomaž Močnik) nastopil (1. februarja) Domžalčan, pianist in organist Uroš Pele. (Mladega) Umetnika poznamo predvsem kot pianista. Zdaj, pred zaključkom študija še orgel na ljubljanski Akademiji za glasbo, pa se je tudi v Škofji Loki pokazal kot tehtnem organist. Dvomanualne orgle s pedalom in enajstimi pojočimi registri, posebej postavljene za več kot 20-letno pedagoško delo in vzgojno izobraževalno funkcijo, so rodila tudi omenjeni cikel na pobudo in z vodenjem Klemena Karlina.

Uroš Pele si je v primerjavi z doslej predstavljenimi solisti izbral dokaj nenavaden, inventivni spored. Na njem je bilo eno samo delo pa več kot pol trajajoča Sonata na 94. psalm v c-molu (1857). 3-stavčno delo (Grave – Largo/Allegro con fuoco-Grave, Adagio – Lento in Allegro – Più mosso – Allegro assai) je programsko, svetopisemsko, ki se začne z verzi Bog maščevanja, o Gospod ... (iz slovenskega standardnega prevoda). Četudi je odraz vseh verzov zgolj neke vrste zunanja podoba za omenjeno orgelsko skladbo. V avtorstvu manj znanega nemškega skladatelja, pianista in organista Juliusa Reubkeja (1834–1858) pa je Sonata na loškem koru in v izvedbi Peleta izzvenela polnozvočno. Umet-

nik je znal podčrtati vse izjemne kontraste v ritmiki in melodiki, harmoniji in registracijskem izboru ter oblikovnih kontrastih vseh treh stavkov, ki pa so še znotraj vsakega posebej ločeni. Izjemna uporaba pedala je dala (do)končno podobo vsega omenjenega. Pri tem pa je bil izvajalec delno omejen, saj je prav ta Reubkejeva Sonata za mnogo večji (orgelski) instrument, kot pa je škofjeloški. Tudi občinstvo, ki se ga v tem škofjeloškem pedagoškem in umetniškem centru na omenjenih koncertih (praviloma in večinoma na sobotno opoldne) nabira vedno več, potrjuje pravilno in smotrno naložbo v nove orgle. Prav ta hvaležnost in aplavz pa so umetnika še enkrat popeljali na orgelski kor in tam je dodal še odlično osmišljeni orgelski koralni Preludij na 94. psalm (= vsaka od 150 pesmi, ki sestavljajo knjigo psalmov, starohebrejskih duhovnih pesmi, zbranih v psalteriju stare zaveze). Še en odlični tovrstni orgelski recital, tokrat še dodatno na geografski relaciji Domžale–Škofja Loka.

FRANC KRIŽNAR

Širom Slovenije ob kulturnem prazniku

Na ženski pevski zbor *Moj spev se v domžalski občini že skoraj dve desetletji lahko zanesemo.*

Poleg načrtnega in kakovostnega dela pevke odlikujejo zanimivi projekti, kakršnega smo doživeli tudi na predvečer kulturnega praznika.

Na prvi pogled klasična proslava ob kulturnem prazniku z vsebino, rdečo nitjo ter smiselnim kontekstom nikogar v dvorani Kulturnega doma Groblje ni pustila ravnodušnega. Pevke zbora *Moj spev* so medse povabile Peški okteti iz Moravške doline, ki zaradi več razlogov žal ni bil v izvorni zasedbi, a so pevci z izvedbo več slovenskih skladb vseeno pustili dober vtis. Peter Pogarčar, zborovodja zbora *Moj spev*, pa je za ta večer izbral zanimive priredbe slovenskih ljudskih iz različnih koncev naše domovine. Sprehod skozi izvedbe skladb obeh pevskih zasedb so dopolnjevale govore oziroma pripovedovalke v raznolikih slovenskih narečjih, in kar je še bolj zanimivo, vsaka je predstavila posebno in hkrati osebno zgodbo iz svojega lokalnega okolja. Ob koncu vsake pripovedi je zgodbo odse-

val predmet, ki ga je posamezna pripovedovalka odložila na oder. Na ta način se je nabral lep nabor predmetov, ki ponazarjajo raznolikost in bogastvo naše kulturne dediščine in identitete. Konkretneje smo videli avbo gorenjske narodne noše, birtah, pležuh, srajco, staro knjigo itn. Narečja, ki jih doživimo, potrebujejo našo koncentracijo za posamezne besede, pomene, predvsem pa za celoten kontekst pripovedi. Nekatere pripovedi so bile pretresljive in čustveno izredno polne, tako da smo v zapetih skladbah, ki so sledile, večkrat komaj zadrževali solze. Doživeli smo kraševsko, prekmursko, gorenjsko, južnopohorsko, srednještajersko in štajersko ter mežiško narečje.

Čestitke pevkam Mojega speva za izvršno idejo izvedbe prireditve Širom Slovenije. Spomnile so nas na pestrost izročila naše domovine, na večkrat pozabljene besede, zgodbe in pomene, predvsem pa, da smo lahko še kako ponosni na naš izvor, prednike, in prihodnost, ki je pred nami.

Balet in lepota trenutka skozi fotografijo

V Kulturnem domu Radomlje je Foto klub Mavrica v sodelovanju z Baletno šolo Ana pripravila fotografsko razstavo *Balerina* v počastitev slovenskega kulturnega praznika.

Odprtje razstave s kulturnim programom je potekalo 3. februarja 2025. Na začetku prireditve sta balerini Ela Kodrin in Leda Delfina Steidl Porenta pokazali vso svojo gracioznost in zaplesali. Vodja foto sekcije Mavrice Binca Lomšek je vse navzoče pozdravila, še posebej predsednico Krajevne skupnosti Radomlje Sonjo Jerman in predsednico Zveze kulturnih organizacij Domžale Ano Pavlič Ivanjšek.

Prireditve je potekala v veliki dvorani Kulturnega doma Radomlje, vodila jo je Binca Lomšek, ki je v nekaj besedah predstavila balet in lepoto trenutka skozi fotografijo:

»Balet je ena najčistejših oblik umetnosti, kjer telo postane instrument, skozi katerega se izražajo čustva, zgodbe in misli. Vsak gib, vsak skok, vsak eleganten gib roke nosi s seboj leta predanih vaj in ljubezni do plesa. Balet je sinergija med fizično močjo in gracioznostjo, med tehnično popolnostjo in umetniško ekspresijo.

Balerine nosijo dve različni vrsti kostumov: romantični tutu – kostumi imajo daljše in bolj mehko padajoče krilo. Ta stil je priljubljen pri predstavah, ki želijo poudariti eleganco in fluidnost gibanja. Klasični tutu – zelo kratko krilce, ki poudarja linijo nog in je značilno za tehnično zahtevnejše baletne vloge, kot so solistične točke. Oba stila lepo izražata različne estetske vidike baletne umetnosti.«

S solistično točko v klasičnem tutuju je nato zaplesala Leda Delfina Steidl Porenta, nato je vodja prireditve nadaljevala s pogledom na spogledovanje fotografije in baleta.

Fotografija baleta je prav tako umetnost sama po sebi. Ujeti ples v njegovem najbolj veličastnem trenutku zahteva izjemen občutek za trenutek, svetlobo in kompozicijo. Fotograf s svojim objektivom zamrzne gibanje, ki traja le trenutek, in ga ovekoveči. Skozi fotografijo balet ohranja svojo čarobnost. Vsaka slika je zgodba o trenutku, ki je bil pre-

kratek, da bi ga ujeli z očesom, a dovolj dolg, da je ostal v spominu. Ples, ki je sam po sebi minljiv, tako v fotografiji zaživi na novo.

Sodelovanje društev, ki delujejo v KS Radomlje, je vedno dobrodošlo. Foto klub Mavrica in Baletna šola Ana smo že lani skupaj načrtovali fotografsko delavnico v Arbore-

Nastopili sta Ela Kodrin in Leda Delfina Steidl Porenta. Balerini sta s popolno sinhronizacijo gibov in drže telesa prikazali harmonijo, lepoto in moč. S subtilno eleganco in oblačili poudarjajo umetnost baleta, ki je vedno sodobna in vedno klasična. Naj bo balet navdih za vse nas – kot opomnik, da je lepota gibanja in

tumu Volčji Potok. Vse to v interesu popularizacije baleta in fotografije. Delavnico smo izvedli na sončno majsko soboto lani. Na delavnici so sodelovale balerine različnih generacij Baletne šole Ana z vodjo Ano Trojnar. Sodelovale so Leda Delfina Steidl Porenta, Pina Unk, Ela Kodrin, Rahela Medved in Marija Kottnik, učenka in dijakinja Konservatorija za glasbo in balet Ljubljana.

Številni fotografi Mavrice so navdušeno pritiskali na sprožilce fotoaparata. Izbira fotografij za razstavo je bila težka, saj se je zbralo več kot 500 posnetkov. Izbor so opravili člani umetniške komisije skupaj z Ano Trojnar, vodjo Baletne šole Ana. Na stenah obeh galerij v kulturnem domu je razstavljenih le nekaj manj kot petdeset fotografij.

umetnosti povsod okoli nas, če smo le pripravljene videti.

Ponovno sta nastopili balerini v romantičnih tutujih in poželi velik aplavz. K besedi je bila povabljen Sonja Jerman, predsednica KS Radomlje, ki je pohvalila delo prizadevnih fotografov Mavrice kot Baletno šolo Ana in razstavo odprla. Razstava bo odprta do 10. marca 2025 po predhodnem dogovoru po elektronski pošti fkvmavrica@siol.net. Veseli smo bili številnega obiska, se zahvalili navzočim in jih hkrati povabili na 1. samostojno fotografsko razstavo Kurent naše mlade fotografkinje Neže Avbelj Lomšek, ki bo 10. marca 2025.

BINCA LOMŠEK
FOTO: IZTOK KONČINA

Predstavitve prazničnega leta Godbe Domžale

V letu 2024 je Godba Domžale praznovala 140-letnico delovanja. Tako smo 29. januarja v Knjižnici Domžale v okviru cikla *Kulturna društva se predstavijo*, ki ga organizira JSKD OI Domžale, pripravili povzetek lanskega dogajanja.

GODBA DOMŽALE Delo društva so predstavile tri sogovornice, vse tri članice upravnega odbora Godbe Domžale: Polona Mežnar, vodja organizacijskega odbora obletnice, ki je vodila pogovorni večer, Anja Mihelčič, podpredsednica, ter Eva Štrekelj, tajnica, pa sta delili nekaj svojih utrinkov iz zakulisja praznovanja.

Na umetniškem področju je tako izstopal unikatni praznični koncert v Poletnem gledališču Studenec, kjer je tradicija podala roko modernosti – nastopili smo s Slovenskim okteto in Raiven. Pod umetniškim vodstvom Gregorja Vidmarja je godba že vse od leta 2021 dobivala nove širine, doseglja vrhunec s koncertom ob jubileju in Gregorju ob izteku leta na tradicionalnem koncertu podala roko v slovo. Dirigentsko palico je v letu 2025 namreč prevzel Alojz Kompan.

Ob glasbi je čez vse leto potekalo pestro društveno dogajanje. Nanizamo nekaj aktivnosti: februarja 2024 se je začel cikel mesečnih okroglih miz, t. i. Srčni pogovori, na tradicionalni prvomajski budnici je dolgole-

tni član Drago Tavčar med nami korakal že petinšestdesetič, v Slammnikarskem muzeju ste si lahko ogledali praznično razstavo Izven okvirja, poleg vsakoletnega godbenega kolarja je bilo moč dobiti praznične džezve in lončke, na slavnostni akademiji smo se zahvalili dolgoletnim članom in prijateljem godbe, na prvi junijski dan pa se poveselili na Pozdravu iz Domžal – družabnem dogodku, ki smo ga organizirali skupaj z organizatorji Slammnikarskega sejma. Z obiski in vrtci smo razveselili

naše najmlajše poslušalce, nekaj članom popestrili poroke ter si celo privoščili poletni godbeni izlet v Francijo. Opravljenega je bilo veliko dela, za celostno podobo pa je tudi tokrat poskrbela naša godbenica in grafična oblikovalka Klara Jurkovič

Slika bojda pove več kot tisoč besed, a dekleta niso bila skopa ne v slikah, niti z besedami. Poslušalci sredinega večera so odšli bogatejši za debelo uro godbenih doživetij iz prve roke, ki pričajo o srčnosti domžalskih godbenikov.

Poezija zdravi

POEZIJA ZDRAVI
razstava literarnih del
udeležencev natečaja Poezija zdravi
dvorana Knjižnice Domžale
21. marec - 3. april '25

■ razstava

Bratnice pod slamnikom

Dogodki v Knjižnici Domžale

- 11.3. otroška predstava: *Ela Peroci: Muca Copatarica* • 2+
Brezplačne vstopnice! 17.00
- 18.3. Literarna kavarna: *Anja Mugerli: Plagiat*
Vstop prost! 19.00
- 19.3. predavanje: *Brezbesedne slikanice: Marta Bartolj* • Gaja Kos
Vstop prost! 17.00
- 20.3. pogovor s pisateljem: *Will Gmehling*
Vstop prost! 11.30
- 27.3. Zdržujemo generacije ob branju: *Tilka Jamnik*
Vstop prost! 11.00
- 24.3. razstava izdelkov: *Pravljичni palček* 4.4.
Vstop prost!

◆ DRUŽINA
razstava
ilustracij *Marte Bartolj*
Knjižnica Domžale
20. februar - 13. marec '25

marec

MESEC ŽENSK

odprtje razstave: *Natalija Janežič: Globina pogleda*
torek, 4. marec, ob 19.00 Vstop prost!

Literarna kavarna: *Anja Mugerli: Plagiat*
torek, 18. marec, ob 19.00 Miš Vstop prost!

Kulturna društva se predstavijo: *Ljudske pevke*
sreda, 26. marec, ob 19.00 Vstop prost!

pogovor: *Vesna Vuk Godina: Znanstveno videnje Slovencev*
petek, 28. marec, ob 19.00 Vstop prost!

spletna vsebina

● ZVEN BESED Z NAŠIH POLIC ●

Vabljeni v Knjižnico Domžale!

www.knjiznica-domzale.si

SLAMNIKOVA LITERARNA PRILOGA

Objave v literarno prilogo

Literarna dela so objavljena v 3 kategorijah: mladi, odrasli in še bolj odrasli.

Vabimo ustvarjalce, da pošljejo svoja dela do **10. marca 2025** s priloženimi podatki: ime, priimek, starost in telefonsko številko, naslov dela ter e- ali fizični naslov. Avtor naj napiše tudi osebno predstavitev z do 150 znaki (v primeru prekoračitve si uredništvo dovoljuje prilagoditev besedila ustrezni dolžini in sporočilnosti).

Dela, ki ne bodo objavljena v tekoči številki, se lahko objavijo v eni od prihodnjih.

Dela pošljite v Wordovem dokumentu na e-naslov: **literarna@kd-domzale.si** ali na naslov Uredništvo Slamnik, Ljubljanska cesta 61, 1230 Domžale.

UREDNIŠTVO LITERARNE PRILOGE
CVETA ZALOKAR IN DAMJAN HABE - HABO

še bolj odrasli

Domžalski slamnik

Gospod vsak pošteni, ki nase kaj da,
'ma slamnik na glavi, v omari še dva.
Ponosen je nanj tudi stric in pob
mlad,
pa ženin na svatbi in vsak vesel svat.

Na polju domžalskem je eno dekle,
za snubce je godna, a sama je še.
Kot nihče drug slamo prepletati zna,
za doto si služi – klobuke prod.

Nekoč jo s podoknico fant prebudi,
dekle radovedno ga k sebi spusti.
Bila je noč mrzla, a fant golobrad;
mu greje srce, ne vedoč, da je tat.

Do sitega sta se napila medu,
zapušča fant lepo dekle napol v snu.
Ko ljubček neznan odhaja v temo,
s klobukom si njenim pokrije glav.

Na sejmu ga išče, čeprav jo je sram,
stotnija mladeničev zbrana je tam.
Med njimi je eden, ga precej spozna,
ker nosi njen slamnik, se luštno smehlja.

Čez mesec je svatba, čez leto pa krst,
na polju je vsako pomlad nova
vzbrst;
po žetvi pšenice se slama suši,
obrt slamnikarska pri hiši cveti.

Zdaj vse je drugače, klobuk ni več 'in',
poročne pogodbe pa sklepa cekin.
Na lepo legendo iz prastarih dób
spominja le slamnik, vklesan na
njun grob.

Avtorica, ki je doma iz okolice Domžal,
piše pesmi že od mladosti. Doslej je izdala tri pesniške zbirke, objavlja pa tudi v mnogih zbornikih in na spletu. Je članica društva Lipa.

ALENKA MIHORIČ

ANONIMNO

odrasli

Spalna vas

Kje je vaška, mirna skupnost,
ko sta vezala nas smeh, prikupnost,
znani botri, strici, tete,
smrkavi pogledi in nemirne pete.

Zdaj smo čreda spalnega naselja,
stisnjeni v ekrane umetnega veselja.
Mimo mene, mimo tebe gremo
tiho, odtujeno nemo.

A na placu mestne špajze,
v soboto se še smeha najde
in pozdravov, upanja narave
iz človečnosti, bližine prave.

A na koncu, da le nismo pozabili,
komu bomo zaprosili,
ko bo treba lonček moke, vode,
če gre 'dober dan' iz mode.

Vse bolj se zdi, da si želimo biti anoni-
mni, kot jaz, avtor. Dokler nas ne izda
preprost pozdrav. Potem nas pozna
cela vas. Po glasu ...

mladi

Sončni dan

Sončni dan je vedno
nasmejan,
poln smeha
in radosti.

Včasih se kakšen dan ponesreči,
takrat res ne gre vse po sreči.
Nato pa kar naenkrat posije sonce.

Nihče ni več osamljen,
ne jaz ne ti.
Le, da konec dobro, se glasi.

LEJA AVBELJ IN BLAŽKA SOJER

Avtorici sta učenki 5. b razreda OŠ Dragomelj. Lejo kraso bogat besedni zaklad, ki ga rada pridobiva z branjem knjig in že od malega piše v prostem času, predvsem poezijo. Blažka je zelo razgledana deklica z veliko zanimanj, kamor spada tudi raznovrstno zapisovanje zgodb in dogodkov. V zadnjem času se loteva tudi pesnjenja. Pesem sta napisali za šolsko Mislišče, kjer na šoli zbirajo različne zapise v knjigi Mislic.

Recenzija filma: Maria

Čilski režiser Pablo Larraín je z Mario zaključil filmsko trilogijo o treh izjemnih ženskah 20. stoletja, ki jo predstavljajo operna diva Maria Callas, princesa Diana (Spencer, 2021) in prva dama Jackie Kennedy (Jackie, 2016) in odkrito rečeno, bolje, da je ne bi. Glede na videno lahko samo upamo, da bo vsaj Marilyn Monroe pustil pri miru, saj so prav vse tri filmske upodobitve domala nepotrebne, milo rečeno. Poleg skrajno ohlapne dramaturgije, ki nekako ves čas ostaja na mestu, ne razvijajoč se v nobeno smer, so njegove filmske zgodbe brez vsaj kančka duha, ki je nujna sestavina sleherne umetnosti. Zgodovinsko relevantne ženske, prikazane v njih, pa so v podobni maniri čisto brez duše.

Prah o Marii se je po stoječih ovacijah v Cannesu kaj hitro polegel, saj film ni prejel praktično nobene omembe vredne nominacije za oskarja, z izjemo tiste za kinematografijo, kar je samo dodaten dokaz, kako neizobražena in oropana življenjskega smisla je današnja filmska publika. Nekdo pač meni, da je v film zgolj potrebno vtakniti dih jemajočo lepoticco Angelino Jolie in že lahko računamo na filmsko uspešnico. Ne tako hitro. Čeprav je Angelina praktično brezhibno snela manirizme operne dive, je pri rekreaciji njene subtilne ženstvenosti ostala še kako kratka, podobno kot Kristen Stewart (Spencer) in Natalie Portman (Jackie) pred njo. Kje je torej problem?

Morda v Larraínovi režijski strategiji, saj več kot očitno daje prednost apriornim igralskim sposobnostim naštetih igralk, temelječim zgolj na mimikriji oziroma zunanjemu odrazu drugače silno zapletenih in čustveno nadvse intenzivnih ženskih karakterjev, ki pa se žal niti približno ne dotaknejo esence njihovega življenjskega erosa. Namesto tega dobimo zgolj neskončno moraliziranje o ceni, ki jo plačujejo za svojo javno izpostavljenost, kot kontrapunkt pa je prikazana še njihova domnevno nikoli potešena potreba po oboževanju, ki ji dandanašnji moralistično prikimavamo, seveda z varne razdalje. Za nameček se prav vsi trije filmi praktično ves čas odvijajo v nekakšnem vsiljeno morbidnem vzdušju, kot da omenjene ženske ne bi premogle obilice prekipevajočega duha, ki lahko že sam po sebi kljubuje še tako težkim življenjskim okoliščinam. Resnično težko je na tej točki razumeti mistifikacijo takšne vrste. Poleg tega se je treba vprašati tudi, kako dobra izbira za Callasovo je dejansko Jolie, ki je bila že s svojim rojstvom

sicer obdarovana z božansko lepoto, medtem ko si jo je Maria morala prislužiti šele s svojim glasom, kar je bistvena razlika. Njena ženska grandioznost in veličina je torej temeljila na manifestaciji razvoja njenega daru v pevsko večščino brez primere, mimo katere ji celo živeti ni bilo, kot pove film, vendar tega žal ne izvede niti približno dosledno. Je pa zato v neki pariški kavarni, kamor je rada zahajala, izrečena zgovorna misel s strani filmske Callasove, ki pravi, da je njeno petje preveč tehnično popolno ter da je prava umetnost šele različnost in s tem unikatnost sleherne izvedbe. Kako bi izgledal film, ki bi za osnovno premiso vzel podobno tehtno misel, žal nikoli ne bomo izvedeli, lahko pa verjameva, da verjetno precej bolj od videnega.

Resnična škoda za filmsko umetnost je, da prav vse tri zgodovinske ženske zaslužijo film, na katerega bi lahko bile ponosne predvsem same. Namesto tega pa so žal dobile zgolj silno povprečen filmski pamflet, ki lahko zadovolji zgolj okus vsakokratne malomeščansko usmerjene publike. Kar pa je – tudi z vidika umetnosti – dejansko še najlažje.

ŽIGA ČAMERNIK

Film je bil premierno prikazan na ljubljanskem filmskem festivalu LIFFE 2024 in si ga lahko ogledate tudi v Mestnem Kinu Domžale.

KULTURA

Ljubitelji gledališča, nasmejte se

Gospa poslančeva na obisku v Dobu

KULTURNO DRUŠTVO JOŽEF VIRK DOB

Medtem ko je dvorana Kulturnega društva Jožef Virk v Dobu že vrsto let prizorišče abonmaja Živ žav za najmlajše ljubitelje predvsem lutkovnih predstav, je Kulturno društvo Jožef Virk Dob letošnje zimsko obdobje poskrbelo tudi za odrasle ljubitelje gledaliških predstav. V dvorani na Močilniku so si lahko ogledali štiri odlične komedije, se ob njih prijetno nasmejali, hkrati pa tudi našli nekatere rešitve za aktualne probleme, ki jih spremljajo na njihovih vsakdanjih življenjskih poteh. Za vse predstave je značilna dobra obiskavnost in številne pohvale ter čestitke domačemu kulturnemu društvu in gostujočim ljubiteljskim gledališčem za prijetne kulturne večere.

Ljubitelji gledališča so najprej uživali v oktobru ob komediji Hiphophondrija, s katero je gostovalo Gledališče GD Kontrada Kanal. Pripredba Molièrovega Namišljenega bolnika za obiskovalce ni bila nič novega, saj je v njej Andrej Rozman Roza predstavil naše zdravstvo, kot ga že poznamo: od plačevanja zdravljenja na recept in zdravniških pregledov do iskanja specialistov z lučjo pri belem dnevu, brutalni farmaceutski mašineriji in še in še, odkrite pa so nam bile tudi osnove alternativnega zdravljenja. Prijeten večer, po katerem ni nihče zbolel.

Sledila je predstava Domači štrumpantelj avtorice Nine Mav

Hrovat, ki sta jo skupaj pred gledalce postavila Kulturno društvo Jože Gostič Homec in Športno kulturno društvo Mekinje ter je bila izbrana tudi za regijsko Linhartovo srečanje amaterskih gledaliških skupin. Pogled na življenje treh generacij družine je prinesel veliko dogodkov iz naših družin in obilo smeha pa tudi življenjskih resnic.

Nato je v dvorano na Močilniku prišla odrasla gledališka skupina Pod odrom Društva Fran Govekar Ig s komedijo Toneta Partljiča Gospa poslančeva v režiji Alenke Jeraj, tudi znane poslanke. Preselili smo se v družino, kjer je vsak trenutek povezan z željo mame – glave družine, da bi postala gospa poslančeva. Ker možu to na volitvah ni uspelo, seveda so za vse krivi drugi, išče priložnosti, da bi se znebila moževega protikandidata in pri tem

ne izbira sredstev – celo umor ji pride na misel. Vse se primerno konča, ko protikandidat postane minister, njen mož poslanec, poslančev sin bodoči zet, sama pa gospa poslančeva. A ko mislimo, da se je vse uredilo, minister ni več minister, gospa pa ne gospa poslančeva in treba bo začeti znova – morda bo kandidirala sama. Prijetno tekoča predstava s kar nekaj aktualnosti iz sedanjega državnega zbora je prinesla obilo smeha, ki ga v sedanjih časih še kako pogrešamo.

Pa s tem prijetnim večerom za ljubitelje gledališča ni bilo konec obiskov gledališke predstave na Močilniku. V februarju nas je čakala še predstava z žgečkljivim naslovom Sex in ljubosumje, o kateri pa prihodnjič, če jo bomo preživeli.

VERA VOJSKA

FOTO: KD JOŽEF VIRK DOB

Kulturno društvo Miran Jarc Škocjan ob kulturnem prazniku

Dr. Bernard Nežmah: »Neznani Jurčič – magični žurnalist«

KULTURNO DRUŠTVO MIRAN JERC ŠKOCJAN

Slovenski kulturni praznik – 8. februar je za vsako kulturno društvo priložnost, da ga s posebnim dogodkom obeleži in tudi tako opozori na svojo dejavnost in prispevek h kulturi. V Kulturnem društvu Miran Jarc Škocjan so se letos odločili za pogovor z dr. Bernardom Nežmahom, ki ga je vodila Pia Brodnik, za prijetno vzdušje pa so poskrbeli glasbeniki iz družine Plahutnik. Dr. Bernarda Nežmaha poznamo kot dr. socioloških znanosti, publicista, komentatorja, urednika, tudi Mladine, profesorja, avtorja več knjig in neumornega raziskovalca. Za izjemno publicistično delo je dvakrat prejel Jurčičevo nagrado, 2013. pa priznanje za izjemni znanstveni dosežek s strani Javne agencije za raziskovalno dejavnost RS, predvsem pa se je v tem kulturno umetniškem dogodku pokazal kot prijeten, iskrič in zanimiv sogovornik.

Praznično nedeljsko popoldne je bilo namenjeno pogovoru o njegovi novi knjigi: Neznani Jurčič – magični žurnalist s podnaslovom Časopisna, kulturna in družbena zgodovina desetletja med letoma 1871 in 1881 na straneh Slovenskega naroda. Zanimiva tema je številne prisotne takoj pritegnila, saj Josipa Jurčiča poznamo predvsem kot pisatelja. Le kdo ne pozna njegovega Desetega brata, prvega slovenskega romana. Manj pa ga poznamo kot urednika in novinarja, ki bi najbrž napisal še več odličnih literarnih del, če ne bi za svojo življenjsko eksistenco moral opravljati novinarskega in uredniškega dela ter bil pri tem finančno najbolj odvisen od naročnikov časopisa.

Zanimiv pogovor se je začel z ugotovitvijo: »Družbena vloga časopisa pod Jurčičevim uredništvom je bila epohalna. Časnik ni bil le kot čtivo, ampak je bil osrednja institucija produkcije jezika, kulture, ideologije, ki je nadomeščala enciklopedije, šole, gimnazije, univerzo in knjižna dela. In prav časopisni članki so bili najmočnejše kulturno delo, ki je doseglo največ bralcev, še posebej, ker je bil Josip Jurčič mojster jezika in neustrahšen pravi borec za svobodo govora.«

Ob pohvali Jurčičevega uredniškega dela je dr. Nežmah poslušalce seznanil z njegovim odnosom do cenzure in vrsto genialnih strategij, s katerimi je premagoval cenzorje in vse, ki so glede na vsebino časopisa skušali uredniku preprečiti pot do bralcev. Dr. Nežmah nas je seznanil z vrsto ovir na poti do bralcev, problematiko lažnih novic, z Jurčičevim prizadevanji, da bi vključil v svoje delo novinarje – vojne dopisnike in druge, ki so želeli pomagati uredniku. Jurčičev jezik v časopisu je bil živ, ne le časopisni ampak tudi literarni, v katerem se je kazal kot mojster jezika zlasti v objavah posameznih podlistkov – delov bodočih knjig. Znan je tudi Jurčičev trud za uporabo slovenskega je-

zika na vseh področjih, pa tudi njegovo zavzemanje za slovanstvo. Na kratko je predstavil Jurčičeve prispevke o kulturi, do katere je bil tudi kritičen. Časopis je v veliki meri angažiral bralce, objavljal zanimive reklame in druge objave, med katerimi je izpostavil vabila na različna druženja v okviru društev in nekrologe.

Sogovornika sta se dotaknila tudi Zakona o medijih, kjer je dr. Nežmah opozoril na njegove nevarnosti in čeri, razmišljal o razlikah med uredništvom in novinarstvom v času Jurčiča in danes, odgovoril pa tudi na vprašanja prisotnih. Čeprav bi morda kdo mislil, da pisanje o Jurčiču kot uredniku in novinarju ne more biti zanimivo, ga je dr. Bernard Nežmah v celoti demantiral: pogovor o tej temi je bil s predstavitvijo zgodbe zelo zanimiv in prepričana sem, da bo marsikdo prav zaradi tega večera, ki je bil zaključen z druženjem in Prešernovo Zdravljico v izvedbi Toneta Kuntnerja, vzela knjigo dr. Bernarda Nežmaha Neznani Jurčič – magični žurnalist v roke. Hvala obema sogovornikoma, glasbeni družini Plahutnik in Kulturnemu društvu Miran Jarc Škocjan za čudovit spomin na našega znamenitega pesnika.

VERA VOJSKA

V:MUZEJU

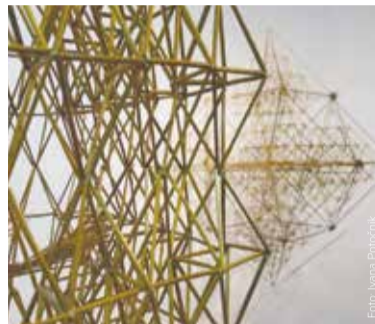
Marec 2025

MENAČENKOVA DOMAČIJA

Razstava | Vstop prost.
8. 2. – 29. 3. 2025VERONIKA
POGAČAR

PREGLEDNA RAZSTAVA

Sobota, 29. marec 2025, ob 10.00
Voden ogled z avtorico in ustvarjalna delavnica V slikarski delavnici

SLAMNIKARSKI MUZEJ

Gostujoča razstava | Vstop prost.
Januar – april 2025SODAI –
RAZSTAVA
TRADICIONALNEGA
LITOVSKEGA
SLAMNATEGA OKRASJASreda, 5. marec 2025, ob 18.00
Vstop prost.

SREČANJA POD SLAMNIKI

MATJAŽ MASTNAK:
DREVESA V ZGODBAH

Pogovor bo vodila Cveta Zalokar.

BOBRI
NA POTEPU17. festival
kulturno-umetniške
vzgoje15. 3. – 29. 3. 2025
Vstop prost.

Bobri se med 15. in 29. marcem znova potepajo po Domžalah, z brezplačnimi dogodki v Kulturnem domu Franca Bernika Domžale, Mestnem kinu Domžale, Galeriji Domžale, Slammnikarskem muzeju in Menačenkovi domačiji.

Tema letošnjih Bobrov je **Na kriilih radovednosti** – vabijo nas, da odkrijemo začudenje in navdušenje nad tako zunanjim kot našim notranjim svetom.Kulturni dom
Franca Bernika
Domžalewww.kd-domzale.si
01/722 50 50

MENAČENKOVA DOMAČIJA

Cankarjeva ulica 9, 1230 Domžale, menacenk@kd-domzale.si |
Odpri v času razstav od tor. do pet. od 10.00 do 12.00 in od 17.00 do 19.00, ob sob. od 10.00 do 12.00; ob praznikih, ned. in pon. zaprto.

SLAMNIKARSKI MUZEJ DOMŽALE

Kajuhova 5, 1230 Domžale (v Godbenem domu Domžale), slammnikarski.muzej@kd-domzale.si | Odprt od tor. do pet. od 10.00 do 12.00 in od 17.00 do 19.00, ob sob. od 10.00 do 12.00; ob praznikih, ned. in pon. zaprto.

LELA B. NJATIN

13. 3. – 3. 4. 2025

NA PROSTEM

Poudarki 2012–2023. Pregledna razstava

► **Odpri razstave** bo v četrtek, 13. marca 2025, ob 19. uri v Galeriji Domžale.

Z umetnico se bo pogovarjal Jurij Smole.

V času razstave je galerija odprta:
torek–petek: 10.00–12.00 in 17.00–19.00, sobota: 10.00–12.00.
kd-domzale.si / 040 416 436GD
Galerija Domžale

Petja Muck in Platno lastnega jaza

Februarska razstava v Galeriji Domžale nima nič skupnega z bližajočim se pustnim časom in njegovim čarom preoblek.

GALERIJA DOMŽALE, KULTURNI DOM FRANCA BERNIKA DOMŽALE Gre zgolj za pristop k predstavitvi subkulturne umetnosti preoblačenja v našem prostoru, ki se ga na inovativen način loteva mlada vizualna umetnica Petja Muck.

Razstava z naslovom Platno lastnega jaza je osebna umetniška ustvarjalna izkušnja, tako za avtorico kot tudi 'drag' umetnike, ki v likovnosti izpostavljajo svojo podobo kot prazno platno za novo podobo, ki bo nastala. V obrazložitvi projekta kot tudi na odprtju razstave 13. februarja smo izvedeli, da je avtorica portretirance fotografirala v ateljejskem vzdušju, nato pa so portretiranci sami okrasili lastne podobe na papirju. Fotografirala jih je z že vnaprej nanešenim slojem ličil za nevtralno podlago, na kateri je izbrisana prejšnja identiteta. V naslednji fazi so portreti postali prostor ustvarjalne svobode, kjer so portretiranci z uporabo pravih ličil gra-

dili novo podobo. Nastala so platna novih identitet kot umetnost izražanja in preobrazbe. Kot avtorica sama pravi, ta proces platenja razkriva fluidnost jaza ter spodbuja razmislek o tem, kako se identitete skozi umetnost in samoizražanje nenehno ustvarjajo, rušijo in na novo oblikujejo. Z drugimi besedami, se je s poseganjem v klasično fotografijo zgodil moment performansa, kakršnega kraljice preoblek iz-

vajajo v dogodkih, ki so mešanica gledališča, komedije, mode in glasbe. Hkrati je družbenokritična pripoved o nesprejemanju drugačnosti. Namreč prepogosto se kraljice preoblek oziroma 'drag queen' po angleško označuje z negativnim predznakom, čeprav korenine te umetnosti segajo že v antično gledališče, kjer ženskam ni bilo dovoljeno nastopati in posledično so morali vse vloge odigrati moški. Danes se ta umetnost prevaja predvsem skozi LGBTIQ+ kulturo z namenom širiti idejo ljubezni v ekstravagantni preobleki. Naj zaključim z izjavo ene od kraljic preobleke na razstavi: »Želim nastaviti ogledalo naši kulturi – pokazati, koliko ljubezni in veselja smo sposobni, če se le ne bi iz nekega razloga ves čas zadrževali. Želim pokazati, kaj vse lahko dosežemo, če si le dovolimo.« Razstava je na ogled do 6. marca.

KATARINA RUS KRUSLJ
FOTO: MIRO PIVAR

Zveza kulturnih društev Domžale z lepo prireditvijo poudarila pomen kulture

Ob kulturnem prazniku se je, tako kot po vsej Sloveniji, tudi v našem lokalnem okolju zvrstila vrsta prireditev.

ZVEZA KULTURNIH DRUŠTEV DOMŽALE Na praznični dan dopoldan že vrsto let Zveza kulturnih društev Domžale pripravlja pregledno proslavo, na kateri se vsako leto predstavijo različni ustvarjalci iz domžalskega kulturnega okolja.

vanju mladih glasbenikov. Proslavo so zaključili pevci Vokalne skupine Adam Ravbar z zelo lepo uglasbitvijo Zdravljice Ubalda Vrabca in dodatno skladbo Na Vipavskem Rada Simonitija, ki jo je z močnim aplavzom izglasovalo občinstvo.

V Slamnikarskem muzeju smo tokrat slišali Vokalno skupino Adam, klarinetistko Lili Zupan in učence Podružnične šole Krtina. S poslušalci popolnoma napolnjen muzej je po himni pozdravila predsednica ZKD Domžale Ana Pavlič in poudarila, da je edino smiselno, da je vsak dan kulturni dan. Po zapeti skladbi pevec se je z znanim delom Tomaža Habeta Moj prijatelj Piki Jakob predstavila Lili Zupan na klarinetu. Na klavirju jo je spremljala Teja Komar, sicer pa je Lili učenka Glasbene šole Domžale, njen učitelj pa je Dimitrij Lederer. Sledil je zaokrožen nastop učencev iz krtinske podružnične šole, ki so zelo nazorno predstavili Prešernovega Povodnega moža, kamišibaj zgodbo in hudomušno pesem Marelja Andreja Rozmana Roze. Vsebinsko bogat in zelo simpatičen nastop je tudi delo kakovostnega mentorstva učiteljice Lidije Gomboc. Potem smo spet zaslišali klarinet Lili Zupan, ki je predstavila dve skladbi, s katerima bo v kratkem nastopila na tekmo-

Ob koncu smo videli zadovoljne obraze publike in nastopajočih, ki so se z zasluženim slovenskim nageljnomo za kulturni dan poslovili od muzeja.

Pozdravljena tisočkrat slavljenca Mara in Lojze

»Vsi, ki ste tukaj zbrani, pozdravljeni tisočkrat,« so malce pred koncem januarja zapeli pevci Moškega pevskega zbora Radomlje, za katerimi je že 53 let neprekinjenega petja.

MOŠKI PEVSKI ZBOR RADOMLJE Pod vodstvom Primoža Leskovca in skupaj z voditeljem Martinom Gorencem ter harmonikarjem Viktorjem Kolarjem so pozdravili zbrane v Domu upokoencev Domžale, kjer so pripravili prijeten koncert, namenjen dvema jubilejantoma, tesno povezanim s petjem. Najprej je bil koncert namenjen dolgoletni pevki in zborovodji Mari Vilar, ki je s svojimi pevkami s pesmimi iz naše pevске dediščine dolga leta nastopala na prireditvah, najbolj pa je vso Slovenijo s pevkami dvignila na noge in razveseljevala v okviru TV oddaje Slovenija ima talent. Slavljenka je le dan pred koncertom, 26. januarja, praznovala 93. rojstni dan, s koncertom pa so pevci želeli razveseliti in čestitati tudi Lojzetu

mu od številnih prisotnih zbleščale oči, s spomini pa so poromali v mladost in bili hvaležni za lep kulturni dogodek. Po še enem nastopu harmonikarja, ki so se mu ob posameznih melodijah pridružili prisotni, so pevci medse povabili slavljenca Lojzeta Jermana, tudi znanega planinca in gorskega reševalca, ki je skupaj z njimi zapel S triglavskega pogorja, Planinska, Triglav in Slovenec sem. Nato je iz vseh grl ob harmoniki zazvenela tista, ki jo znamo vsi: Kje so tiste stezice in marsikomu prignala delček žalosti, čeprav niso pozabili, kar je ob priložnosti rekel napovedovalec: staranje je jesen življenja, v katerem v srcu ostaja mladost.

S pesmijo Kol'kor kapljic, tol'ko let, ki so jo skupaj s pevci in harmonikarjem zapeli vsi prisotni, se

s tem, kar so dali, nazaj dobili hvaležnost in veselje, da so popestrili dan.

V dneh 93. rojstnega dne je imela Mara Vilar, znamenita domžalska pevka in zborovodkinja, celo vrsto obiskov, med katerimi so bile tudi pevci in pevke ljudskih pesmi, ki jih vodi zborovodkinja Marika Haler. Povedala je, da so pevci ljudskih pesmi obiskali našo Maro 27. in 31. januarja v dopoldanskem času. Ob njenem rojstnem dnevu so zapeli nekaj ljudskih pesmi, saj je prva, ki je ljudsko petje postavila na prvo mesto in pokazala, kako se je nekoč pelo. Skupaj so zapeli pesmi, ki jih ima rada in še vedno lepo zapoje. Pevke Šole zdravja in pevci Moškega pevskega zbora Janez Cerar ji želijo mnogo lepih dni in lepega petja.

VERA VOJSKA

Jermanu, njegovemu pevku in dolgoletnemu pevku DKD Solidarnost Kamnik, ki je rojstni dan praznoval 6. januarja. Oba sta oskrbovanca v Domu upokoencev Domžale.

Prisluhnili smo ubranemu petju fantov, ki mu je sledil venček Slakovih v izvedbi harmonikarja Viktorja. Predsednik zbora Franc Velepec pa je ob petju Vse najboljše za te, pri kateri so pomagali vsi prisotni, slavljenca izročil priložnostni darili, manjkalo pa ni niti vriskanja.

Pod to goro zeleno, V dolini tihi in Čebelar so bile naslednje tri pesmi pevcev, ob katerih so se marsikateri-

je prijetno popoldne zaključilo. Napovedovalec Martin Gorenc se je zahvalil in ponovno čestital obema slavljenca, zahvalo pa je prejela tudi Mojca Vilar, Marina hči, ki je pomagala pri organizaciji, ter Dom upokoencev Domžale. Slavljenko pa so ob tej priložnosti obiskale tudi nekdanje pevke zbora in se s pesmimi spomnile skupnega večdesetletnega petja, s katerim so navduševale vse ljubitelje ljudskih pesmi.

Verjamem, da je bilo zgodnje popoldne zelo lepo ne le za oba slavljenca, temveč tudi za vse prisotne, predvsem pa za nastopajoče, saj so

SDS / MAG. TOMAŽ DEŽELAK, PREDSEDNIK OO

Zbiranje podpisov za referendum o dodatku k pokojninam

Spoštovani! Pobudo za razpis zakonodajnega referenduma o Zakonu o dodatku k pokojninam za izjemne dosežke na področju umetnosti je 6. februarja 2025 vložila poslanska skupina Slovenske demokratske stranke s podporo približno 8500 volivcev. Predsednica Državnega zbora je nato določila 35-dnevni rok za zbiranje podpisov za podporo zahtevi. Če je zahteva popolna in dopolnjena z vsaj 40.000 podpisov volivcev, mora predsednica v sedmih dneh razpisati referendum. Ker menimo, da je vaš glas ključnega pomena za zmago na referendumu, bi vas radi povabili, da oddate svoj podpis za razpis referenduma. Zbiranje podpisov se je začelo na naši stojnici, ki se nahaja ob Tržnici Domžale, od 24. februarja 2025 dalje, in sicer v času uradnih ur UE Domžale (v četrtek je UE zaprta). Zadnji dan zbiranja podpisov je 26. marec 2025. Podpis podpore pa je mogoče prispevati tudi na portalu e-uprava. To pomeni, da lahko obrazec s svojim podpisom oddate na naši stojnici, v primeru slabega vremena pa v naši pisarni ali pa v naš poštni predalčnik na Ljubljanski 58 v Domžalah. Za vzpodbudo k našemu trudu nas je v Domžalah 26. februarja

« Ker menimo, da je vaš glas ključnega pomena za zmago na referendumu, bi vas radi povabili, da oddate svoj podpis za razpis referenduma.

2025 obiskala tudi evropska poslanka Zala Tomasič, ki nam je v okviru čudovitega večernega pogovora predstavila svoje aktivnosti v Evropskem parlamentu in zaželela vse dobro pri naših aktivnostih. Za konec bi vas radi povabili še na dogodek, ki ga organizirata Združenje za vrednote Slovenske osamosvojitve in Župnija Domžale. Vabimo vas na predavanje zgodovinarja in novinarja dr. Jožeta Možine z naslovom Pravica in dolžnost do resnice, ki bo potekalo ob predstavitvi knjige Slovenski razkol. Dogodek bo v ponedeljek, 10. marca 2025, ob 18.30 (po sveti maši), v dvorani Župnišča Domžale, Tabor 10, Domžale. Predavanje bo povezoval prof. dr. Janez Pirnat, po predavanju pa sledi pogovori z gostom. Vstop je prost, vljudno vabljeni.

OKOLJE

NEDOVOLJENI IZPUSTI V KANALIZACIJO HRONIJO DELOVANJE CČN DOMŽALE - KAMNIK

Župani napovedali poostren nadzor in ukrepe proti kršiteljem

Foto: Jure Gasparič

Županja in župani občin lastnic so na skupnem srečanju s predstavniki komunalnih podjetij in vodstvom CČN Domžale - Kamnik, izrazili globoko zaskrbljenost nad primeri prekomernih obremenitev, ki so jih na CČN zabeležili v zadnjem letu dni. Ker CČN spada med kritično infrastrukturo, katere neprekinjeno obratovanje je ključnega pomena za varnost, zaščito in zdravje ljudi, ter zaradi trenda ponavljajočih se primerov onesnaževanja komunalne odpadne vode zaradi nedovoljenih izpustov v kanalizacijo, so napovedali poostren nadzor in ukrepe proti kršiteljem.

V letu dni štiri prijave inšpekcijskim službam in policiji

V tem času so na CČN pristojnim organom prijavili kar štiri primere prekomerne obremenitve čistilne naprave, ki so jih povzročili izpusti onesnažene odpadne vode v kanalizacijski sistem, ki se s sprejemnega območja šestih občin Domžale, Kamnik, Mengeš, Trzin, Komenda in Cerklje na Gorenjskem prek skupnega kolektorja steka na čistilno napravo. Posledice nedovoljenih izpustov odpadne vode neustrezne sestave v kanalizacijo so v dveh primerih na CČN uspeli s hitrim posredovanjem pravočasno omejiti, v drugih dveh primerih pa so bile te zaradi vsebnosti inhibitornih snovi, ki zavirajo ali onemogočajo procese čiščenja, bistveno hujše. V začetku februarja letos je tako dotok odpadne vode s strupenimi primesmi na CČN povsem porušil procese biološkega čiščenja in močno ogrozil delovanje čistilne naprave, ob tem pa povzročil onesnaževanje okolja, saj se je neprečiščena odpadna voda začela prosto stekati v vodotok Kamniška Bistrica.

Poostreni ukrepi za lažjo identifikacijo onesnaževalcev

Župani občin lastnic so ostro obsodili takšne neodgovorne prakse ter opozorili na veliko okoljsko in gospodarsko škodo, ki jo tovrstni izpusti povzročajo upravljavcu čistilne naprave in posredno občinam lastnicam. Napovedali so skupen nastop proti kršiteljem in si bili enotni, da bodo na sprejemnem območju

CČN Domžale - Kamnik iz zraka, julij 2024

povečali nadzor. Tako bodo na dodatno izbranih mestih na lokacijah večjih kanalizacijskih vej potekala kontrolna vzorčenja odpadne vode. Te posebne ukrepe poostrenega in periodičnega nadzora bo z namenom ugotavljanja neobičajnih obremenitev izvajala čistilna naprava v sodelovanju s komunalnimi službami s sprejemnega območja (Komunalno podjetje Kamnik, Komunalno podjetje Prodnik in Komunala Kranj), vse odvzete vzorce pa bodo po parametrih tudi analizirali. V primeru detekcije inhibitorne spojine v odpadni vodi bo po identificirani kanalizacijski veji stekla nadaljnja preiskava, ki naj bi lokalizirala vir onesnaženja in izpostavila povzročitelja.

Kaj bodo pokazale laboratorijske analize?

Po mnenju strokovnjakov iz laboratorija na CČN vzorci odpadne vode po vsej verjetnosti vsebujejo kompleksno organsko spojino, ki je imela na procese čiščenja izredno močan negativen vpliv. Odvzete vzorce preiskujejo v več laboratorijih, med njimi tudi v NLZOH ter laboratoriju ELME v okviru Instituta Jožef Stefan. Glede na rezultate, katera kemijska snov je povzročila to obremenitev odpadne vode, bodo iskali potencialne povzročitelje predvsem med industrijskimi obrati in drugimi srednje velikimi in manjšimi gospodarskimi subjekti, ki delujejo na sprejemnem območju. Na CČN sicer izvajajo redne in nenapovedane nadzore pri vseh industrijskih objektih v prispevnem območju, nadzor nad kanalizacijskim omrežjem pa je v pristojnosti komunalnih podjetij. Na CČN pričakujejo, da bodo rezultate analiz vzorcev prejeli v roku dveh tednov, in se nadejajo, da bodo na njihovi podlagi lahko nadaljevali z identifikacijo onesnaževalca.

Cilj: povečati okoljsko ozaveščenost uporabnikov

Na sestanku so se prvaki občin strinjali, da bo treba povečati napore in pri uporabnikih, ki so priključeni na javno kanalizacijsko omrežje, dvigniti okoljsko ozaveščenost, saj nedavni primeri nakazujejo na vse večjo ekološko ter gospodarsko škodo.

Nadejajo se, da se bodo na prijave o nedovoljenih izpustih ustrezno odzvale tudi pristojne inšpekcijske službe in policija, našle onesnaževalce ter jih skladno z zakonodajo (Zakon o varstvu okolja - ZVO-1, Kazenski zakonik - KZ-1) tudi ustrezno sankcionirale. Župani tudi ne izključujejo možnosti, da bodo za znane kršitelje zatem iskali tudi odškodninsko odgovornost.

V primeru ponovnega pojava in zaznave inhibicije bodo na CČN takoj obveščali vse deležnike, pristojne inšpekcijske organe in javnost.

Česa se ne sme odvajati v kanalizacijo?

V kanalizacijo je treba odvajati samo odpadne vode, ki so biološko razgradljive. V komunalno odpadno vodo ni dovoljeno odvajati odpadnih jedilnih olj, zdravil, ostankov barv, topil in drugih nevarnih snovi, uporabniki iz vrst industrije in gospodarstva pa morajo upoštevati vse veljavne uredbe in skladno z zakonodajo poskrbeti za oddajo obremenjenih odplak pooblaščenim prevzemnikom nevarnih odpadkov. Vse občane naprošajo, naj na CČN ali občinska komunalna podjetja sporočijo morebitno zaznavo nenavadnega vonja iz kanalizacije, da bi lahko po odvzemu vzorcev odpadne vode s takojšnjim ukrepanjem preprečili morebitno onesnaženje, ki bi lahko škodilo procesom čiščenja odpadne vode na čistilni napravi in povzročalo prekomerno obremenjevanje okolja. □

BOBRI na potepu

17. festival kulturno-umetništne vzgoje

Bobri se med 15. in 29. marcem znova potepajo po Domžalah. Tema letošnjih Bobrov je Na krilih radovednosti – vabijo nas, da odkrijemo začudenje in navdušenje nad svetom tako zunanjim kot našim notranjim. Ker so Bobrovski dogodki zelo posebni, jih vedno spremlja dodatna delavnica, pogovor, vodstvo ali kakšna druga zanimiva dejavnost, zato si za obisk po dogodku vzemite še nekaj dodatnega časa.

sobota, 15. marec / 10.00 / za DRUŽINE Slamnikarski muzej

OKRASKI IZ SLAME
na delavnici bomo izdelovali spomladanske okraske / 90' / 6+

sobota, 15. marec / 18.00 / za DRUŽINE Mestni kino Domžale

RDEČI BALON
nemi film z živo glasbeno spremljavo / Le balon rouge / režija in scenarij: Albert Lamorisse / 1956, Francija / 34' / brez dialogov, 3+ / Rdeči balon bo v živo na klavirju spremljal Andrej Goričar, ki je za film napisal tudi glasbo

od 17. do 28. marca / dopoldne / za ŠOLE Menačenkova domačija

V SLIKARSKI DELAVNICI
slikali bomo s čopiči in akvareli / 60' / 4+

sobota, 22. marec / 10.00 / za DRUŽINE Galerija Domžale

IGRIVE SENCE IN OBLIKE
preizkusili se bomo v izražanju med resničnim in domišljijam svetom / 90' / 4+

sobota, 22. marec / 10.00 / za DRUŽINE Kulturni dom Franca Bernika Domžale

Rada Kikelj:
KAJ JE BILO NA ZAČETKU?
lutkovno-glasbena predstava / Gledališče Lalanit / režija: luna Ornik / igrata: luna Ornik, Andraž Polič (kitara) / 35' / 3+

nedelja, 23. marec / 17.30 / za DRUŽINE Mestni kino Domžale

MEDVEDEK PADDINGTON V DŽUNGLI

animirana pustolovščina / Paddington in Peru / režija: Dougal Wilson / scenarij: Mark Burton, Jon Foster, James Lamont / 2024, Velika Britanija, Francija, Japonska, ZDA / distribucija: Con film / 106' / sinhronizirano, 6+

sobota, 29. marec / 10.00 / za DRUŽINE Menačenkova domačija

VERONIKA POGAČAR – V SLIKARSKI DELAVNICI
z avtorico razstave bomo slikali bomo s čopiči in akvareli. / 90' / 4+

brezplačne vstopnice

INFO in VSTOPNICE

Vse prireditve v okviru Bobrov na potepu so brezplačne. Za udeležbo na prireditvah za ŠOLE je obvezna prijava, za prireditve, označene z napisom ZA DRUŽINE, morate na blagajni kulturnega doma prevzeti brezplačne vstopnice.

Kulturni dom Franca Bernika Domžale

www.kd-domzale.si

OBČINA DOMŽALE
prostor zadovoljnih ljudi

25. Gostičevi dnevi

VABIMO VAS NA SLOVESNOSTI
V SPOMIN NA OPERNEGA PEVCA
JOŽETA GOSTIČA

Homec - Domžale - Ljubljana - Zagreb
2. - 7. 3. 2025

Nedelja, 2. marec 2025, ob 11.00

Cerkev Marijinega rojstva na Homecu
SPOMINSKA SVETA MAŠA
Ljubljanski nadškof metropolit Stanislav Zore
Cerkveni zbor župnije Marije Vnebovzete Brdo

Nedelja, 2. marec 2025, ob 17.00

Kulturni dom Franca Bernika v Domžalah

SLAVNOSTNI KONCERT

Solisti Opere HNK Zagreb

Valentina Fijačko Kobič

Nikolina Hrkač

Stjepan Franetović

Davor Nekjak

Solisti SNG Opera in balet Ljubljana

Urška Breznik

Branko Robinšak

Jože Vidic

Informacije: blagajna@kddomzale.si, 01 722 50 50.

Nakup vstopnic: mojekarte.si

Sreda, 5. marec 2025, ob 19.30

SNG Opera in balet v Ljubljani

G. Verdi: TRUBADUR

Solisti, zbor in orkester

SNG Opera in balet Ljubljana

Informacije: blagajna@opera.si, 01 24 15 959.

Nakup vstopnic: opera.mojekarte.si

Petek, 7. marec 2025, ob 19.30

Opera HNK v Zagrebu

J. Massenet: WERTHER

Solisti, zbor in orkester Opere HNK Zagreb

Avtobusni prevoz v Zagreb s Homca ob 15.00.

Prijave: gosticevi.dnevi@gmail.com, 051 319 675.

Pokrovitelj
Občina Domžale

Organizatorji
Kulturno društvo Jože Gostič Homec
Društvo prijateljev zagrebske Opere
SNG Opera in balet Ljubljana
Opera HNK Zagreb

www.gosticevi-dnevi.net

Informacije: 051 319 675

POIŠČITE NAS TUDI NA FACEBOOKU

SLAMNIK
GLASILO OBČINE DOMŽALE

Z ločevanjem odpadkov varujemo okolje

Ločevanje odpadkov nam je že lepo prešlo v navado, kljub temu pa še vedno večkrat slišimo vprašanje, zakaj je sploh potrebno ločeno zbiranje odpadkov in kaj se v resnici zgodi z ločeno zbranimi odpadki.

Z ločevanjem odpadkov ohranjamo naše okolje - ohranjamo naravne vire, zmanjšujemo porabo energije in emisije toplogrednih plinov v okolje, poleg tega pa zmanjšujemo število odlagališč, ki zelo obremenjujejo okolje.

Odpadke, ki ne spadajo v zabojnike, pripeljite v Center za ravnanje z odpadki Dob

Odpadke, ki se jih ne sme odlagati v navedene zabojnike, a jih je treba zbirati ločeno, kot na primer tekstil, električno in elektronsko opremo, nevarne in kosovne odpadke, lahko uporabniki brez doplačila predate v Centru za ravnanje z odpadki.

Večina ločeno zbranih odpadkov se reciklira

Ločeno zbrane odpadke od komunalnih podjetij prevzamejo za to pooblaščenca podjetja, ki poskrbijo za ustrezno nadaljnje ravnanje in predelavo.

Ločeno zbrano embalažo najprej razvrstijo glede na material (tetrapake, pločevinke, plastenke, vrečke itn.), nato jih predajo v ponovno predelavo. Iz plastične embalaže nastanejo različni izdelki – ohišja za vžigalnike, kemični svinčniki, preproge, cevi, vrečke ... Pločevinke predelajo v nove pločevinke, tetrapake pa razstavijo na različne sestavine, ki jih uporabijo za nove izdelke ali za ustvarjanje energije. V ponovno predelavo se vrmeta tudi papir in steklo, iz česar naredijo nove papirne in steklene izdelke.

Večina ločeno zbranih biološko razgradljivih odpadkov je v kompostarni predelana v kompost, del pa je predelan v bioplinarni.

Ločeno zbrane nevarne odpadke pa prevzamejo podjetja, ki so pooblaščenca za ravnanje z nevarnimi odpadki in poskrbijo za to, da ti odpadki ne škodujejo okolju.

Vsak izmed nas prispeva svoj delež k ohranjanju okolja

Vsak izmed nas ustvarja odpadke, zato je prav, da tudi vsak izmed nas poskrbi za čim manjši vpliv odpadkov na okolje. Z ustvarjanjem čim manjše količine odpadkov in vestnim ločevanjem lahko poskrbimo, da naši odpadki v čim manjši meri obremenjujejo okolje. □

Kratka navodila za pravilno ločevanje odpadkov

ZABOJNIK Z RUMENIM POKROVOM (EMBALAŽA)	RJAVI ZABOJNIK (BIOLOŠKO RAZGRADLJIVI ODPADKI)	ZELENI ZABOJNIK (STEKLO)	MODRI ZABOJNIK (PAPIR)	ČRNI ZABOJNIK (MEŠANI KOMUNALNI ODPADKI)
Vse, v čemer so izdelki zapakirani: <ul style="list-style-type: none">• plastenke,• pločevinke,• tetrapaki,• plastični lončki,• plastične vrečke,• stiropor (manjše količine),• majhni kovinski odpadki,• folija za živila (prozorna in aluminijasta),• plastični in kovinski pokrovi	<ul style="list-style-type: none">• zelenjavni olupki in odpadki vseh vrst zelenjave,• olupki in ostanki sadja,• kavna usedlina, kavni filtri in čajne vrečke,• netekoči ostanki hrane (kruh, sir, salama, kosti, meso),• jajčne lupine,• pokvarjeni prehrabni izdelki (brez embalaže),• papirnate vrečke, umazane od ostankov hrane,• papirnati robčki in brisače,• rože, plevel, pokošena trava, stara zemlja lončnic,• ohlajen pepel, ki nastane pri gorenju drv	<ul style="list-style-type: none">• steklenice živil in pijač,• steklena embalaža zdravil in kozmetike,• kozarci vložnih živil	<ul style="list-style-type: none">• časopisi in revije,• zvezki,• knjige,• letaki, katalogi,• pisarniški papir,• odpadna embalaža iz papirja, kartona, lepenke,• kartoni,• pisemski in ovojni papir,• pisemske ovojnice,• papirnate nakupovalne vrečke	<ul style="list-style-type: none">• sanitetni material,• plenice,• zobne ščetke,• ohlajen pepel, ki ni nastal pri gorenju drv,• flomastri in kemični svinčniki,• igrače, baloni, žoge,• krpe za čiščenje, gobice za pomivanje posode,• mačji pesek in iztrebki hišnih ljubljencev,• kasete, CD in DVD plošče,• fotografije,• keramika, porcelan,• plastificiran papir,• vrečke iz sesalca,• pluta,• guma in drobni izdelki iz gume,• žarnice (ki niso varčne),• izolacijsko in avtomobilsko steklo

Podrobnejša navodila o ločevanju so dostopna na spletni strani <https://www.prodnik.si/ravnanje-z-odpadki/locevanje-odpadkov>.

AKTUALNO

NAJ ŠPORTNIK LETA 2024: PRAZNOVANJE DOSEŽKOV IN STRASTI DO ŠPORTA

Športna dvorana Domžale je bila v četrtek, 13. februarja, ponovno prizorišče čarobne prireditve, na kateri so se zbrali športniki, trenerji in vsi, ki prispevajo k športnemu utripu občine.

Miha Ulčar

Foto: Rok Majhenič ter Zavod za šport in rekreacijo Domžale

N otranjost dvorane se je spremenila v športni hram, kjer so podelili priznanja za dosežke preteklega leta, ob tem pa se je čutila hvaležnost in spoštovanje do tistih, ki so dali svoj pečat na športnem področju.

Najboljša športnica je postala telovadka Lucija Hribar, ki je že drugič zapored prejela to priznanje. Žiga Ravnikar, lokostrelec, je bil izbran za najboljšega športnika, kar je že drugič, da je prejel to nagrado, saj je bil športnik leta tudi pred tremi leti. Za najboljšo ekipo leta 2024 je bila izbrana članska košarkarska ekipa Kansai Helios, ki je že tretjič zapored prejela ta prestižni naziv.

Plaketa za življenjsko delo

Zasluzeno priznanje za življenjsko delo je prejel Mustafa Veladžić Veljo, dolgoletni nogometni trener in še vedno aktivni član TVD Partizan Domžale, ki je pustil neizbrisen pečat v lokalnem športnem okolju. Ob tem je bilo v dvorani čutiti veliko spoštovanja in hvaležnosti, saj je Veljo eden tistih, ki so oblikovali športno zgodovino Domžal.

Prejemnik Fair play plakete

Posebno priznanje za fair play je prejel nogometaš NK Domžale Dario Kolobarič. Na pripravljani tekmi proti srbski ekipi Javor je sodnik dosodil 11-metrovko v korist domžalske ekipe. Kolobarič, nad njim je bil dosojen prekršek, pa je pojasnil sodniku, da prekrška ni bilo, zato bi bilo nepravilno, da bi Domžalčani streljali z bele točke. Sodnik je zavoljo poštenosti Daria Kolobariča sprejmenil svojo odločitev.

Prejemniki priznanj za izjemne dosežke

Posebej velja omeniti štiri nagrajence v kategoriji izjemnih dosežkov, ki so s svojim marljivim delom ter uspešnostjo postavili visoke letvice in pustili neskončen pečat. Prejemniki priznanj za izjemne dosežke: Petra Ravbar (PK Miki), Anja Jurič in Andraž Mrak (PK Miki), Tina Erzar (SKK Ihan) in Milivoje Novaković (nogometna reprezentanca Slovenije).

Presenečenje večera

Za presenečenje večera je že ugodoma poskrbel gostitelj prireditve, športni novinar Gašper Bolhar, ki je občinstvo presenetil z razkritjem skrivnosti in na oder povabil dijaka Primoža Urankarja, študenta 4. letnika Gimnazije Domžale. Čeprav ni imel izkušenj kot moderator, je Primož sprejel odgovorno nalogo soveditelja s pravo mero navdušenja in energije. Njegova prisotnost in odločnost sta bila občinstvu takoj všeč, saj je pokazal resnično strast do novinarstva, saj si želi vpisati študij novinarstva. Primož je prejel ogromen

Članska ekipa Kansai Helios – naj ekipa leta

aplavz za odlično opravljeno nalogo in prispevek k dogajanju večera.

Primož je delček ideje, da bi slavnostno podelitev Športnik leta imeli v rokah predvsem občani Domžal ter ljudje, ki so vključeni v lokalno športno in kulturno življenje. Ta pristop se je odražal tudi v organizaciji prireditve, kjer so Domžalčani prispevali k ustvarjanju vsebine in vzdušja, kar je pripomoglo k osebni in topli naravi dogodka.

Mlada glasbena zasedba očarala občinstvo in popestrila večer športnih dosežkov

Še posebej je na prireditvi navdušila mlada, skoraj za Športnika leta usto-

Mlada glasbena zasedba je očarala občinstvo.

ličena zasedba, ki je požela navdušenje občinstva. Pevka Sarah Železnik ter glasbeniki Nejc Škofic, Jan Gregorka in Gašper Peršl so enostavno navdušili. Njihove točke so bile polne energije, poleg tega pa so s kratkimi vložki med posameznimi kategorijami priznanj in plaket dodatno popestrili dogajanje ter ustvarili prijetno vzdušje na prireditvi. Celoten dogodek je tako odražal ne le izjemne športne dosežke, temveč tudi izjemen prispevek lokalne skupnosti, ki skupaj skrbi za ustvarjanje uspehov v športu, umetnosti in kulturi.

Na prireditvi so se z dinamičnimi in atraktivnimi točkami izkazali plesalci plesnega kluba Miki, športno kulturnega društva Leaders Unified, športnega društva Sovice in plesnega studia Impulz.

Županja napovedala 13 milijonov evrov naložb v športno infrastrukturo

Domžalska županja mag. Renata Koscec je v uvodnem govoru poudarila pomen športa v Domžalah in napovedala pomembne naložbe v športno infrastrukturo, saj bo občina v letošnjem letu za šport namenila kar 13 milijonov evrov. Tudi predsednik strokovnega sveta ZŠRD Jaka Fetih je izpostavil številne projekte, ki bodo pripomogli k nadaljnjemu razvoju športa v občini.

Podeljenih skoraj 100 priznanj oziroma plaket

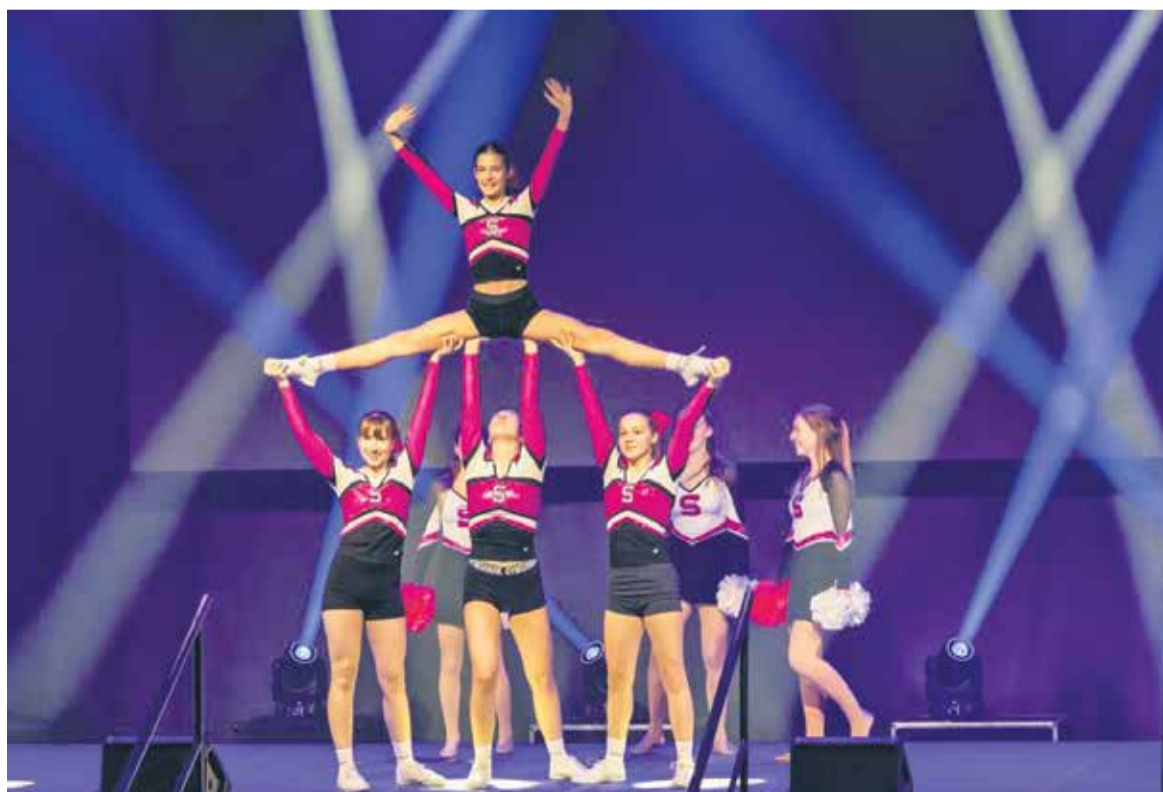
Strokovni svet Zavoda za šport in rekreacijo Domžale je letos podelil skoraj 100 priznanj oziroma plaket. Bronastih priznanj je bilo 41, srebrnih 31 in zlatih sedem. Za dolgoletno delo na športnem področju je bronasto plaketo prejelo sedem prejemnikov, zlato plaketo za vsaj 50-letno delovanje pa so prejeli: Anica Černe Ivkovič (TVD Partizan Domžale), Balinarski športni klub Budničar, Količevo in Karate klub Domžale.

Podeljevalci priznanj nekdanji najboljši športniki

Na prireditvi so bili podeljevalci nekdanji najboljši športniki občine Domžale, in sicer plesalka Lana Smolnikar, performance cheer športnica Karmen Gerič, kotalkarica Nina Grilj Deisinger in motorist Igor Jerman. Pri jubilejnih plaketah pa je podeljeval prejemnik priznanja za življenjsko delo iz leta 2018 Marjan Tancig.

Lucija Hribar (članica slovenske gimnastične reprezentance) – športnica leta

Lucija je lani kot edina slovenska telovadka nastopila na OI v Parizu, kjer je na dvovišinski bradlji zasedla 42. mesto. Osvojila je naslov državne prvakinje na parterju, do zmage pa je prišla tudi na tekmi svetovnega pokala v Kopru, in sicer na dvovišinski bradlji. Na tem orodju je bila peta, tudi tekmi svetovnega pokala v turški Antalyji. Da ji suho in toplo ozračje ustreza, je dokazala še v Kariru, kjer je bila sedma na gredi.

Prireditev so popestrile tudi plesalke športnega društva Sovice.

Žiga Ravnikar (Lokostrelski klub Kamnik) – športnik leta

Žiga je bil edini slovenski lokostrelec na OI v Parizu. Po Tokiu 2021 je zdaj na vrsto prišel še Pariz. V francoski prestolnici je Žiga osvojil 33. mesto. Je pa treba poudariti, da si je Žiga priboril zadnje mesto za olimpijske igre na evropskih kvalifikacijah, kjer je dosegel izjemno 3. mesto. Tudi na evropskem prvenstvu je bil odličen, saj je zasedel deveto mesto. Član športne enote Slovenske vojske, kjer zdaj bolj kot puške, uporabljajo loko- in samostrele (hec), je bil lani na svetovnih vojaških igrah šesti, z mešano ekipo pa celo svetovni podprvak. Ko je bilo svetovno prvenstvo v poljskem loko-

strelstvu, pa je domov prinesel še zlato in bronasto medaljo. Čestitke Robinu Hoodu iz Nožic, sicer članu Lokostrelskega kluba Kamnik.

Članska ekipa Kansai Helios – naj ekipa leta

Članska ekipa Heliosa zdaj že kar serijsko osvaja naslove naj ekipe občine Domžale. To je že tretji zaporedni naziv in skupno peti. Članska ekipa je lani igrala finale državnega prvenstva in pokalnega tekmovanja – obakrat je bila boljša Cedevida Olimpija. V ABA 2 ligi se je Kansai Helios uvrstil v četrtfinale, kjer je izgubil proti poznejšemu prvaku tega tekmovanja, Spartaku iz Subotice.

Z leve: Mustafa Veladžić Veljo, prejemnik plakete za življenjsko delo, županja mag. Renata Kosec, naj športnica Lucija Hribar, naj športnik Žiga Ravnikar in direktor ZŠRD Jernej Hribar

Naj športnik Žiga Ravnikar

Naj športnica Lucija Hribar

Mustafa Veladžić Veljo, prejemnik plakete za življenjsko delo

Prejemniki zlate plakete

Balinarsko športni klub Budničar Količev, Karate klub Domžale in Anica Črne Ivkovič (TVD Partizan).

Prejemniki bronaste plakete

Nuša Lampe (Judo klub Domžale), Ervin Fazlič – Judo klub Domžale), Špela Sedlak (Judo klub Domžale), Miha Močnik (Klub borilnih veščin Domžale), Vesna Gerič (ŠD Sovice), Športno društvo Preserje, Mateja Grbec (ŠKD Leaders).

Prejemniki zlatih priznanj

The Flex, članska hip hop mala skupina (Plesni klub Miki), Ana Levračič, Žiga Farkaš (Plesni klub Miki), Neli Žagar (ŠD Sovice), Karmen Gerič (ŠD Sovice), Anže Hribar (Gimnastično društvo Ljubljana), Lovro Planko (SK Ihan).

Prejemniki srebrnih priznanj

Humanity for sale (mladinska show dance mala skupina PK Miki), Sofia Timagina (Šahovsko društvo Domžale), Peter Dobnik (TAK Domžale), Petra Pavlič (TAK Domžale), ŽKK Domžale – ekipa Optika Sever, ŽKK Domžale, ekipa Veldes, Žiga Jančar (SSK Ihan), Klemen Bauer (SK Ihan), Hana Oblak (PK Miki), Inti Martini Bau (PK Miki), Žan Šubelj (Savate klub Domžale), The one with the magic lamp (PK Miki), Urban Klavžar (Florida Gators), Jan Zemljčič (KK Kansai Helios Domžale), Anže Dodig (BŠK Krim), Vita Movrin (ŠD Energija), Meta Tancik (ŠD Energija), Matjaž Girandon (AK Triglav), Tadej Repnik (SK Ihan), Pavel Trojer (SK Ihan), Matic Repnik (SK Ihan), Pia Lovrič (Teniški klub Domžale), Aleksej Tandler (Boks klub Alex), Tim Mušič (TAK Domžale), Mark Slejko (TAK Domžale), Dominik Čertov (TAK Domžale), Lovro Lapajne (KK Cedevida Olimpija), Jan Emberšič (AK Domžale), Domen Bojanc (Triatlonski klub Utrip), Leaders Unified Senior (članska ekipa), Leaders Unified Junior (starejša mladinska ekipa).

Prejemniki bronastih priznanj

Aljaž Medvešek (SK Ihan), Žiga Jan Novak (atlet), Maruša Premože (SK Ihan), Kadetska selekcija ŽNK Radomlje, Blaž Kokovnik (KBV Domžale), Niko Andrejek in Simon Osolnik (PK Miki), Kaja Turk (hip hop solo mladinka PK Miki), When you play with ghosts (mladinska show dance formacija PK Miki), Claudia Smrekar in Kaja Turk (mladinski street dance show duo, PK Miki), Pia Svetic in Hana Oblak (show dance pari mladinci, PK Miki), Kadetska ekipa Šahovskega društva Domžale, Miha Žmaucar (Šahovsko društvo Domžale), Nuša Brodnik (ŽKK Domžale), Urban Cvetko (ASC Mustang), Matej Grabnar (ASC Mustang), Luka Lisjak (ŠK Tornado), Anže Cerar (ASC Mustang), Pia Zabret Verbole (Lokostrelski klub Kamnik), Smučarsko skakalni klub Ihan (ekipa mladinci do 20 let), Težkoatletski klub Domžale (ekipa članov), Klara Kaplan (Kotalkarski klub Pirueta), Taja Cerar (Kotalkarski klub Pirueta), Nika Carys Majhenič (ŠD Sovice), Lara Sedlak (ŠD Sovice), Mlajša mladinska skupina (ŠD Sovice), Lun Ključanin (RK Sviš), Lovro Bolhar (GGD Šenčur), Leaders Unified Youth (mlajša mladinska ekipa), Jan Zupan (KBV Domžale), Anže Zidanšek (AK Domžale), Neja Ambrož (AK Domžale), Mark Kočar (AK Domžale), Patrick Novak (AK Domžale), Štefan Jerman (AK Domžale), Nace Mlakar (Triatlonski klub Utrip), Jaka Mlakar (Triatlonski klub Utrip), Marcel Pavlin (Triatlonski klub Utrip), Tiara Šulin in Klara Majdič (PŠ Bolero). □

Poezija zdravi

POEZIJA ZDRAVI
razstava literarnih del udeležencev natečaja Poezija zdravi
dvorana Knjižnice Domžale
21. marec - 3. april '25

Bralnice pod slamnikom

Dogodki v Knjižnici Domžale

- 11.3. otroška predstava: *Ela Peroci: Muca Copatarica* • 2+
Brezplačne vstopnice!
- 18.3. Literarna kavarna: *Anja Mugerli: Plagiat*
Vstop prost!
- 19.3. predavanje: *Brezbesedne slikanice: Marta Bartolj* • Gaja Kos
Vstop prost!
- 20.3. pogovor s pisateljem: *Will Gmehling*
Vstop prost!
- 27.3. Zdržujemo generacije ob branju: *Tilka Jamnik*
Vstop prost!
- 24.3. razstava izdelkov: *Pravljčni palček* 4.4.
Vstop prost!

◆ **DRUŽINA**
razstava ilustracij *Marte Bartolj*
Knjižnica Domžale
20. februar - 13. marec '25

mavec

MESEC ŽENSK

odprtje razstave: *Natalija Janežič: Globina pogleda*
torek, 4. marec, ob 19.00 Vstop prost!

Literarna kavarna: *Anja Mugerli: Plagiat*
torek, 18. marec, ob 19.00 Vstop prost!

Kulturna društva se predstavijo: *Ljudske pevke*
sreda, 26. marec, ob 19.00 Vstop prost!

pogovor: *Vesna Vuk Godina: Znanstveno videnje Slovencev*
petek, 28. marec, ob 19.00 Vstop prost!

spletna vsebina
● ZVEN BESED Z NAŠIH POLIC ●

Vabljeni v Knjižnico Domžale!

www.knjiznica-domzale.si

ŠPORT

Trije minimalni porazi še poglobljajo krizo

Domžalčani tudi na uvodu drugega dela sezone (še) niso izplavali iz rezultatske krize, ki ji kar ni videti konca.

NK DOMŽALE Maribor, Mura in Radomlje so premagali četo Dejana Dončiča, ki je po uspehih tekmecev še bolj osamljena na dnu lestvice.

V spomladanski del sezone so nogometaši Domžal krenili s porazom na gostovanju pri Mariboru, ki je bil 1. februarja doma boljši z 2:1. Krvnik domžalske ekipe je bil z dvema zadetkoma El Arabi Hilal Soudani, pod obe podaji pa se je podpisal še lani igralec Domžal Žiga Repas. Rumena družina je že ob polčasu zaostajala za dva zadetka, nekaj upanja pa je z uspešno izvedeno enajstmetrovko v 76. minuti v domžalske vrste vnesel Nikola Burić. A kaj, ko je za izenačenje zmanjkalo energije in časa.

Krajšo so Domžalčani potegnili tudi na drugem srečanju spomladi proti Muri, čeprav so bili skozi tekmo, še posebno po zaostanku, podjetnejši. A točke so odšle v Mursko Soboto, kar zagotovo najbolj boli. Za zadetek Murašev so bili domači nogometaši ob Kamniški Bistrici krivi kar sami, potem ko so v 34. minuti na svoji polovici izgubili žogo, ki jo je v zadetek pretopil Dario Vizinger – njegov prvi strel je domžalski vratar Lovro Štubljar še ukrotil, drugega ne. V nadaljevanje srečanja so

Domžalčani krenili bolj odločno, a domžalski napadi so za igralca tekme ustoličili vratarja Mure Florijana Raduho. Ta je v 52. minuti izjemno zaustavil strel Marcela Lorberja, v 84. minuti se je izkazal s paradom po odličnem prostem strelu Danijela Šturma, za konec pa je dobil še dvoboj 'iz oči v oči' z Burićem, ki je napravil priložnost tekme za vsaj (krvavo potrebno) osvojeno točko.

V 21. krogu so se Domžalčani v derbiju dna lestvice pomerili z Radomljami in še tretjič letos klonili proti sosedom iz domžalske občine. V tekmi, kjer so točke šteje dvojno, so Domžalčani izgubili z 0:1, po-

tem ko so Radomljani z zadetkom Dorđeja Gordiča povedli konec prvega polčasa. Že za minimalni zaostanek se lahko zahvalijo znova zanesljivemu vratarju Štubljarju. V drugem delu so mlinarji ostali brez z rdečim kartonom kaznovanega Moseša Barnbasa, kar so Domžalčani izkoristili, a vnovič terenske premoči niso znali kronati z zadetkom. Že 15. poraz v sezoni je na lestvici pretvorjen v velikih 12 točk zaostanka za osmimi Radomljami in še vedno znosnimi štirimi za deveto Nafto.

Zdi se, da se Domžalčani trenutno vrtijo okoli tistega 'kaj bi bilo, če ...', a vseeno je prvenstvenih točk na voljo še veliko in predaje ne sme biti. Le tisti 'če' oziroma za začetek ena žoga se mora odbiti v njihov prid.

Pozitivnejše novice prihajajo s strani mlajših selekcij, ki nizajo zmage. Mladinska pod vodstvom Dejana Djuranovića je s 3:1 dobila uvodni obračun proti sosedom iz Radomelj in še naprej zaseda vodilno mesto na prvenstveni lestvici. Kadetska, ki je za Mariborom na drugo mesto prvenstvene lestvice, s 4:1 odpihnili Olimpijo, ljubljansko ekipo pa je z izidom 3:1 premagala tudi zasedba selekcije U15. Tako je pripravila lepo presenečenje, saj so bili ljubljancani jesenski prvaki sezone 2024/25 – Domžalčani so jesenski del končali na sedmem mestu.

DOMEN JARC
FOTO: NK DOMŽALE

Sosedska zmaga zabrisala tri prvenstvene poraze

Nogometaši Radomelj so s tremi porazi in zmago krenili v spomladanski del prvenstva.

NK KALCER RADOMLJE Kljub negativnemu trendu so tri točke osvojili ravno na srečanju, ki je bilo za njih najpomembnejše, zato lahko bolj mirno kot tekmecev za dna lestvice nadaljujejo sezono 2024/25.

Mlinarji so v drugi del sezone vstopili na krilih pozitivnih izidov s pripravljalnih tekem in verjeli, da lahko že s pomembnimi februarjskimi izidi zarišejo pot k obstanku v ligi.

A uvodni srečanja se nista razpletli po njihovih željah, saj so tako proti Koprju kot proti neposrednemu tekmeču za obstanek Nafti najprej povedli, a nato srečanje izgubili z 1:2. Predvsem po drugem porazu proti Lendavčanom je imel trener Radomelj Darjan Slavic kar nekaj pritožb nad sodniškim kriterijem, ki je po njegovem mnenju mlinarjem nepravilno razveljavil zadetek in odvzel enajstmetrovko. So pa zato njegovi varovanci dobili izjemno pomemben sosedski obračun z Domžalami, ki je glede na točkovni razplet štel 'dvojno'. Junak srečanja v Domžalah je bil novinec Dorđe Gordić, ki je na svojem četrtem srečanju dosegel prvenec v dresu Radomelj za pomembno šesto zmago v sezoni. Tudi zato, ker so mlinarji pozitiven rezultat zadržali kljub igralcu manj na igrišču, potem ko je bil v 48. minuti zaradi grobega prekrška izključen Moses Barnabas. Z novim kompletom treh točk so namreč Domžalčanom pobegnili že na velikih 12 točk ter s skupno 22 osvojenimi točkami držijo kontakt s šesto Muro (26) in sedmim Primorjem, ki je zbralo 25 točk.

So si pa nato Radomljani v 22. krogu privoščili nepotrebno blama-

Novinec v dresu Radomelj Dorđe Gordić je poskrbel za mirnejše nadaljevanje sezone.

žo, saj jih je kar z 9:1 odpravilo Celje, ki je to srečanje odigralo na krilih evropskega uspeha in uvrstitve v osmino finala Konferenčne lige. Pod edini zadetek gostujoče ekipe se je podpisal Jaša Martinčič, ki je med zimskim premorom iz drugoligaša Bistrice prišel v Radomlje in zdaj na svoji tretji prvoligaški tekmi dosegel prvi zadetek.

Radomljani tako ostajajo razpeti med bojem z Muro in Primorjem za sredino lestvice in bežanjem pred Nafto in Domžalami, ki še naprej zasedata zadnji dve mesti. S predstavami proti Koprju, Nafti in Domžalam so dokazali, da spadajo v sredino, a to morajo upravičiti tudi na zelenici.

DOMEN JARC
FOTO: NK KALCER RADOMLJE

Dobljeni odločeni, da znova osvojijo tretjo ligo

Marca bodo na nogometne zelenice znova zakorakali tudi tretjeligaši, med katerimi bo s tarčo na hrbtu znova Roltek Dob kot jesenski prvak 3. lige zahod.

NK ROLTEK DOB Ko so Dobljeni v lanski sezoni osvojili naslov tretjeligaškega prvaka, a nato svoje poti niso nadaljevali v drugoligaški družini, so bili znova med glavnimi favoriti za vnovični dvig lovorike. To vlogo so v jesenskem delu prvenstva upravičili, saj so na 14 srečanjih zabeležili zgolj en poraz in še tega na samem uvodu sezone. Potem so hitro krenili na zmagovite tirnice in s 33 točkami zanesljivo osvojili prvo mesto ob koncu jesenskega dela prvenstva.

»Uvodni poraz proti Škofji Loki je bil šola, da bomo že na samem začetku spomladanskega dela popolnoma osredotočeni na svojo nalogo. Da bomo šli 'na polno'. Ne bežimo od dejstva, da želimo znova osvojiti prvo mesto, potem pa bomo videli, kaj bo to pomenilo. Mi moramo na zelenici narediti svoje, kaj bo to prineslo, ne razmišljamo in se o tem še nismo pogovarjali,« je na naloge na igrišču osredotočen prvi strelec tretje lige Slobodan Vuk, ki ga s soigralci čaka zahteven marec. Čakajo jih na-

mreč štiri srečanja, tri od tega s tekmeči, ki prav tako pogledujejo proti vrhu lestvice – tretjo Fama Vipavo, peto ljubljansko Svobodo ter osmim Eltronom Šenčurjem. Vse tri tekmece so sicer jeseni prepričljivo premagali, a nova tekma prinaša novo zgodbo.

Tudi zato, ker se bodo morali Dobljeni znajti brez treh izkušenih nogometašev, ki so bili v zadnjem obdobju v prvem planu trenerja Darka Birjukova, pozimi pa so ekipo zapustili. Modri bodo tako v drugi del sezone krenili brez Marka Huča, Marka Mitrovića in Denisa Petrovića, tako da bo nadaljevanje prvenstva pomenilo tudi pomladitev ekipe in priložnost za mlajše nogometaše.

Vseeno je bila priprava na nadaljevanje sezone dobra, o čemer pričajo tudi izidi prijateljskih tekem. Remizirali so s tremi drugoligaši, Sežano (2:2), Slovanom (1:1) in Triglavom (1:1), s 4:0 so bili premočni le Dekani, ki prav tako nastopajo v 2. slovenski ligi.

DOMEN JARC
FOTO: NK DOB

Nogometaši Doba so se na drugi del sezone tradicionalno pripravljali tudi v Umagu.

Zmagovita serija pred reprezentančnim premorom

Košarkarji Kansai Heliosa so brez napak opravili z naporim prvim februarjskim tednom in z nizom treh zmag ter pozitivnimi občutki odšli na tritedenski tekmovalni premor.

KK KANSAI HELIOS Še konec januarja so v škofjeloški dvorani prepričljivo premagali LTH Castings s 93:74, potem ko so večino dela opravili že v prvi četrtini. Po uvodnih desetih minutah srečanja je na semaforju pisalo 34:17 za domžalsko ekipo, ki je rezultat v nadaljevanju brez težav nadzirala s širokim kadrom razpoloženih igralcev, potem ko jih je kar šesterica dosegla enajst točk ali več. Z 20 točkami je bil sicer prvi strelec Domžalčanov Lovro Urbija.

Na krilih visoke zmago so se opravili še na gostovanju v Podgorico, kjer jih je čakal drugi obračun v nadaljevanju lige ABA 2. Po nesrečnem

domačem porazu proti Bosni konec januarja (73:76) so v prestolnici Črne gore zaigrali odlično in se na koncu veselili zanesljive zmage s 83:59. Tekma se je odvijala v valovih, saj so prvo četrtino za sedem točk dobili varovanci Jureta Močnika, druga se je odvila po taktih domače ekipe, ki je bila v teh desetih minutah boljša za 12 točk, v tretji pa so ritem znova narekovali Domžalčani (27:19). Ti v zadnjem delu niso dovolili preobrata, ravno nasprotno, saj so domačim prepustili vsega pet točk. Urbija je s 13 točkami in dvanajstimi skoki vknjižil dvojnega dvojčka, blizu katerega je bil tudi prvi strelec Jan

Špan (21 točk in osem asistenc). Svoje je seveda dodal tudi kapetan Blaž Mahkovic, ki je ob 19 doseženih točkah ukradel tudi pet žog.

Tretja zmaga je pred domačimi navijači prišla ravno na Prešernov dan, ki so se skupaj s košarkarji veselili 15. prvenstvene zmage. V 18. krogu so bili košarkarji Heliosa drugič v sezoni boljši od Rogaske, ki že na samem uvodu ni našla recepta za čvrsto domžalsko obrambo. Prepričljiva prednost 15 točk po prvi četrtini in še treh več ob polčasu je bila dovolj za mirno nadaljevanje in končnih 79:63. Srečanje je odločil met z razdalje, saj so Domžalčani trojke metali 40-odstotno, gostje le deset.

Domače prvenstvo se bo strnjeno nadaljevalo konec februarja – Domžalčane v mesecu dni čaka pet srečanj – a že na začetku marca bodo vse misli usmerjene k ligi ABA 2, saj v Domžale 5. marca prihaja Zlatibor. Zmaga proti srbski ekipi bi pomenila ogromno za uvrstitve v izločilne boje tega regionalnega tekmovanja, v katerem so Domžalčani v preteklosti že pustili viden pečat. S podobnim uspehom pa bi vnovič vložili veliko kandidatur naziv Ekipe leta občine Domžale, ki so ga pred dvema tednoma na podelitvi Športni leta 2024 prejeli tretjič zapored.

DOMEN JARC
FOTO: KANSAI HELIOS

Dolničar je v februarju (tako kot Jan Zemljčič) podaljšal pogodbo z Domžalčani.

Prvi medalji z državnih prvenstev v letu 2025 gresta v roke pionirjev

Pod streho je že uvodni, dvoranski del atletske sezone, ki se je začel sredi januarja in končal zadnji vikend februarja s članskim državnim prvenstvom

AK DOMŽALE Na njem je v novo-meški dvorani prvič po leto trajajoči odsotnosti zaradi poškodbe nastopil Nejc Povše in se udarno vrnil na atletsko stezo. Z osebnim in članskim dvoranskim klubskim rekordom v teku na 400 metrov 50,60 sekunde je osvojil deveto mesto ter dokazal, da bo letos napadal svoj prvi tek pod 50 sekundami na en stadionski krog – njegov osebni rekord je do zdaj znašal 51,21 sekunde.

Odlično sta sezono na Prvenstvu Slovenije za pionirje U16 začela tudi Žan Šarc in Štefan Jerman, ki sta oba posegla po medaljah na najpomembnejši tekmi zimskega dela sezone. Žan Šarc je v teku na 300 metrov s časom 38,99 sekunde pritekel do srebra in dobro sekundo zaostal za zmago ter tudi pionirskim klubskim rekordom, ki ga je lani prav tako s srebrom nagradeni postavil Patrick Novak (37,71). Medaljo si je okoli vratu v suvanju krogle nadel tudi Štefan Jerman, ki je z osebnim rekordom 11,15 metra posegel po bronu.

Marca v tekmovalno sezono 2025 vstopajo tudi preostali atleti, metal-

Žan Šarc in Štefan Jerman sta se okitila s prvima medaljama v sezoni.

ci na čelu s članom Janom Emberšičem, ki ga na začetku meseca čaka državno prvenstvo, 15. marca pa že sledi Evropski pokal v metih. Po štirih mesecih priprav, ki so se začele že 15. oktobra, nestrpno pričakuje najprej domači uvod v sezono ter napad na državni naslov, ki se mu je lani poleti izmaknil v zadnji šesti seriji. Nato pa v ciprski Nikoziji lov ne zgolj na osebni rekord 68,59 metra, ampak magično mejo 70 metrov. To pa bi lahko pomenilo tudi skok na oder za zmagovalce.

DOMEN JARC

Stres naš vsakdanji

Vsi se kdaj srečujemo s stresom.

DRUŠTVO JOGA V VSAKDANJEM ŽIVLJENJU DOMŽALE Najpogosteje nam stres povzroči zahteva, da se prilagodimo novim, neznanim razmeram ali okolju, ki ga še ne poznamo, na primer ob selitvi, novi službi ali šoli, novih zadolžitvah ipd. Stresna reakcija nam je v pomoč, ker izostri čute in da dodatno energijo. Kadar se pri tem ne čutimo ogrožene, se telo odziva kot med fizično vadbo, in če napor ni pretrian, se lahko uspešno prilagodimo novim okoliščinam. Nekateri imajo radi take izzive (npr. pri tako imenovanih adrenalinskih športih) in se pri tem dobro počutijo, lahko pa celo postanejo odvisni od doze adrenalina – hormona, ki se sprošča ob stresu. Kadar pa se v novi situaciji čutimo ogrožene in se ne čutimo sposobni, da bi situacijo uspešno obvladali, ne moremo pa se ji izogniti, nas stresna reakcija izčrpa in lahko vodi tudi v bolezen npr. povečan krvni tlak, težave s srcem, izčrpanost in depresijo.

Ena od dejavnosti, ki nam pri tem lahko pomaga, je vadba joga. Že sama vadba asan – telesnih položajev – v umirjenem ritmu in s poudarkom na sproščanju je blagodejna. Bolj dinamične vaje in serije vaj na primer pozdrav soncu telo aktivirajo in pomagajo 'porabiti' višek adrenalina. Pri jogi je zelo pomembno pravilno dihanje,

ki nas napolni s kisikom, hkrati pa pomirja in sprošča. Naučimo se tudi občutiti svoje telo. Pri vodenju vadbe večkrat ugotavljam, da nekateri vadeči sploh niso v stiku s svojim telesom. Kadar imajo oči zaprte, ne vedo, kje so posamezni deli telesa, na primer roke ali noge, tako da jim moram pomagati zavzeti pravilen položaj.

Pri jogi se naučimo zavestnega hotenega sproščanja, kar nam lahko zelo koristi v vsakdanjem življenju. Zelo koristna je tudi vadba joga nidre – globokega sproščanja ali 'jogijskega spanja'. Ko se naučimo tega načina sproščanja, se lahko na hitro spočijemo, saj nam na primer 15 minut joga nidre lahko nadomesti celo uro spanja.

Ko stres povzroči npr. visok krvni tlak ali težave s srcem, je joga prilagojena našim zmožnostim odlično dopolnilo k zdravljenju. Pomembno je, vzeti si čas zase! Morda nas bo celo spodbudila k bolj zdravemu življenju z več gibanja (najbolje na prostem), sproščanja in počitka ter bolj uravnoteženi in kakovostni prehrani.

Društvo joga v vsakdanjem življenju Domžale s februarjem uvaja program joga proti stresu. Vadba bo potekala ob četrtkih od 9.00 do 10.30 v društvenih prostorih v Domžalah.

DR. VOJKA BOLE-HRIBOVŠEK,
DR. VET. MED.

Brezplačna delavnica samoobrambe za ženske

V šoli brazilskega jiu jitsa Gracie Barra Domžale na letošnji dan žena organizirajo brezplačno delavnico samoobrambe za ženske, s katero želijo približati umetnost brazilskega jiu jitsa in samoobrambnih tehnik ženskemu občinstvu.

ŠOLA BRAZILSKEGA JIU JITSA GRACIE BARRA DOMŽALE Približuje se marec, mesec, v katerem se začne prebujati narava in ki ga zaradi dveh praznikov pogosto pomenujemo kar mesec žensk. Gracie Barra je ena največjih in najbolj uveljavljenih šol brazilskega jiu jitsa po vsem svetu. Korenine brazilskega jiu jitsa sicer segajo že v čas samurajev, v zadnjih letih pa je postala ena najbolj priljubljenih in hitro

se razvijajočih borilnih veščin. Temelji namreč na uporabi različnih samoobrambnih tehnik, ki tudi telesno šibkejši in lažji osebi omogoči, da se učinkovito zoperstavi močnejšemu nasprotniku. Zato je BJJ primeren za vsakogar, ne glede na starost, spol ali telesne predispozicije.

Na letošnji dan žena vse žene, mame in dekleta od 16. leta vabijo, da se jim v soboto, 8. marca 2025, ob 10. uri pridružijo na brezplačni delavni-

ci samoobrambe za ženske in letošnji praznik preživijo nekoliko drugače. S tem si ne bodo zagotovile le dragoce ne izkušnje, temveč tudi večjo samozavest in boljši občutek varnosti.

Prijave so zaradi omejenega števila mest obvezne, sprejemajo jih po e-pošti: info@gbdomzale.si. Pri mladoletnih dekletih (od 16. do 18. leta) je za udeležbo potrebno soglasje staršev.

Jiu jitsu za vsakogar!

V Mariboru državna prvenstva v hitrih disciplinah

V Mariboru je od 7. do 9. februarja potekala vrsta državnih prvenstev v pospešenem in hitropoteznem šahu za leto 2025.

ŠAH Med člani je v pospešenem šahu sodelovalo 71 udeležencev. Zmagal je David Stevanič (ŠD Kočevje) 8, pred Adrianom Mikhalchishinom (ŽŠK Maribor Poligram) 7,5 in Matejem Guidom (ŠK Žalec) 7. Na dobro sedmo mesto se je uvrstil Jure Plaskan, član ŠD Domžale 7, ki je v zadnjem devetem kolu izgubil z Nikom Javornikom, sicer bi se verjetno uvrstil na stopničke prvih treh. Dober je bil tudi Blaž Debevec na 9. mestu, Aljoša Keber, novopečeni član ŠD Domžale pa na 10. mestu, vsi so zbrali 6 točk. Zelo dober je bil tudi Žan Skube na 20. mestu s 5,5 točkami. Med članicami je v pospešenem šahu sodelovalo 19 šahistk. Zmagala je Lara Janželj (ŠK Ig) 8,5, pred Barbaro Skuhala (ŠD Gornja Radgona) 8 in Nadiio Shpanko (ŽŠK Maribor Poligram) 7. Dobro 9. mesto je osvojila Petra Grošelj 6, odigrali so devet kol.

Članice Domžal tretje v pospešenem šahu (z leve): Petra Grošelj in Špela Orehek

Na ekipnem prvenstvu v pospešenem šahu se je pomerilo 29 zasedb. Zmagal je ŠK Ig 12 (18,5) prvo so meč točke, sledita ŽŠK Maribor Poligram 11 (18,5) in ŠD Pomgrad (Murska Sobota) 11 (18). Dobro so se uvrstile Domžale na deveto mesto 8 (15,5), zanje so igrali Plaskan, Debevec, Keber in Bine Markošek, odigrali so sedem kol. Med članicami se je pomerilo 10 ekip.

Zmagal je ŠK Tajfun ŠK Ljubljana 15 (14,5), pred ŽŠK Maribor Poligram 14 (13,5), odlične tretje so bile Domžale 11 (10,5) v postavi dveh mojstric Špela Orehek in Petre Grošelj, tudi na tem turnirju so odigrali sedem kol.

Na hitropoteznem prvenstvu za člane se je odzvalo kar 78 šahistov, odigrali so 11 kol. Zmagal je Matic Nareks (Celjski ŠK) pred Jernejem Špalirjem (ŠD Slovenj Gradec) oba s po 8,5 in Luko Skuhalo (ŠD Gornja Radgona) 8. Med Domžalčani se je najbolj izkazal Keber na 15. mestu, Plaskan je pristal na 17., Bine Markošek pa na 22. mestu, vsi so osvojili 7 točk. Na ekipnem prvenstvu za članice se je odzvalo 27 zasedb. Zmagal je Celjski ŠK 16 (27), pred ŽŠK Maribor Poligram 15 (25,5) in ŠK Ig 15 (24). Domžalčanke so se uvrstile na peto mesto 11 (18,5), tudi tokrat sta nastopili Orehek in Grošelj, odigrali so 9 kol.

JOŽE SKOK
FOTO: ŠD DOMŽALE

Medalje tudi boksarjem

Klub borilnih veščin Domžale tudi v letu 2025 nadaljuje z uspehi, ki so plod zavzetih treningov in poguma njegovih članic in članov.

KLUB BORILNIH VEŠČIN DOMŽALE Tako so se prav na slovenski kulturni praznik, 8. februarja 2025, člani udeležili tekmovanja za Pokal Portoroža v boksu za posameznike, organizator je bil Boks Klub Portorož, sodelovalo pa je več kot 30 parov iz slovenskih klubov, med njimi so bili tudi trije boksarji iz Kluba borilnih veščin Domžale, ki se lahko pohvalijo z imenitnimi uspehi.

Tako je bil Žiga Štifter v kategoriji school boys -69 kg prvi, Žan Močnik je v nastopu v članski kategoriji do 69 kg osvojil drugo mesto, Gregor Lazar pa je v članski kategoriji do 80 kg enako osvojil drugo mesto. Za uspehe iskrene čestitke vsem trem in klubu.

VERA VOJSKA
FOTO: KBV DOMŽALE

TENTOURS
Ljubljanska 85,
DOMŽALE
www.tentours.si
tel: 01 7240 220

počitnice, kratki oddihi, potovanja, izleti, letalske vozovnice

ŠPORT

Uvrstitev na namiznoteniško evropsko prvenstvo

Slovenska ženska namiznoteniška članska ekipa se je na kvalifikacijah, ki so potekale v Sarajevu, uspela uvrstiti na ekipno evropsko prvenstvo, ki bo sredi oktobra potekalo v Zadru.

NAMIZNI TENIS Polovica ekipe prihaja iz našega kluba (NTS Mengeš). Katarina Stražar in Ana Tofant sta trdno jedro reprezentance, imeli sta tudi ključno vlogo pri tem uspehu (ekipo sta sestavljali še Sara Tokić in Lara Opeka). Na kvalifikacijah je sodelovalo 17 ekip, razvrščenih v štiri tekmovalne skupine. Prve tri ekipe iz vsake skupine so se uvrstile v glavni žreb, kjer so med njimi izžrebali štiri skupine s po tremi ekipami. Neposredno so se na evropsko prvenstvo uvrstile zmagovalke teh skupin, drugouvrščene pa so čakale dodatne tekme za še dve mesti, ki sta vodili na evropsko prvenstvo. Naše reprezentantke so nastopile v skupini D, ki so jo poleg Slovenije sestavljale še ekipe s Cipra, iz Latvije in nosilke skupine, Belgije. Proti Latviji so naše zmagovalke s 3:0 (naši dve sta odlično nastopili – Ana je premagala Aleksandro Jersovo, Katarina pa Margarito Smirnovu). Tudi proti Cipru so naše gladko zmagovalke (Katarina je sicer počivala, Ana pa je premagala Georgio Av-

raam). Sledila je tekma proti favoriziranim Belgijkam, ki so jo naše po prvi živčni vojni izgubile z 2:3, čeprav so vodile že z 2:0 (Ana je premagala Lilou Masart in izgubila proti Julie Van Hauwaert, Katarina pa je po ogorčenem boju izgubila proti Margo Degraeff). Naše so tako osvojile drugo mesto v skupini ter po žrebu v nadaljevanju dobile nasprotnice iz Norveške in Anglije. Proti Norveški ekipi je sledila tesna zmaga s 3:2 (Ana je tesno izgubila proti Martine Toftaker, a nato gladko zmagovala proti Christine Kalvatn, Katarina je tokrat počivala). V tekmi proti Angliji, za katero so igrala kar tri Kitajke, so naše začele dobro, a na koncu vseeno tesno izgubile z 2:3 (Ana je premagala Tianer Yu in izgubila proti Tin-Tin-Ho, Katarina pa je premagala Jasmin Wong). Po tem porazu so naše imele dodatno tekmo in lovile eno od dveh preostalih mest za uvrstitev na evropsko prvenstvo. Njihove tekme so bile Švicarke in tokrat so naše pokazale vso svojo moč ter gladko zmagovalke s 3:0 (Ana je pre-

Veselje slovenske ženske članske namiznoteniške reprezentance po zmagi in uvrstitvi na evropsko prvenstvo; tretja z leve Katarina Stražar, četrta z leve Ana Tofant

magala Fanny Doutaz, Katarina pa Rachel Moret). Vse čestitke naši ekipi za uvrstitev na evropsko prvenstvo!

V Lučah je potekal 1. TOP turnir RS za mladince in mladinke. Pravico nastopa je imelo prvih 24 z jakostne lestvice, ki so se pomerili vsak z vsakim, razvrščeni v tri skupine po osem. Odlično se je v mladinski konkurenci znašel naš Luka Jokič, ki je v prvi skupini osvojil tretje mesto, v drugi skupini je Nel Savšek osvojil sedmo mesto.

Na Ravnah na Koroškem je potekal letošnji prvi Top turnir RS za ka-

dete in kadetinje. Iz našega kluba se je tekmovanja udeležil Anže Kelhar, ki je v drugi skupni pri kadetih osvojil osmo mesto.

Na Rakeku je potekal letošnji 1. Odprti turnir RS za člane in članice do 21 let (U-21). Pri članih je suvereno slavil naš Aljaž Goltnik ter brez večjih težav osvojil 1. mesto.

Nadaljujejo se tekmovanja v slovenskih namiznoteniških ligah. NTS Mengeš, ki igra v elitni, 1. ligi, se bo v domači Športni dvorani Mengeš (poleg OŠ Mengeš) 8. mar-

ca ob 17.00 pomerila proti ekipi NTK Savinja KPM. Obeta se nam lepa namiznoteniška predstava, zato vabljeni k ogledu ter navijanju, vstop je prost.

Tudi Katarina Stražar, ki uspešno igra v avstrijski bundesligi, kjer igra za ekipo SCO Bodensdorf, se že veseli novih ligaških tekem v Avstriji, saj se je po daljši bolezenski odsotnosti vrnila njena sotekmovalka Amelia Solja, kar je povečalo njihove možnosti za napredovanje po ligaški lestvici.

V marcu bo pravi razmah namiznoteniških tekmovalcev, tudi mednarodnih. V Sloveniji bosta tako kar dve mednarodni tekmovanja (obakrat na Otočcu), omenil pa bi še mednarodna tekmovanja v Italiji (Lignano), na Poljskem (Władysławowo), Nemčiji (Berlin), na Češkem (Havírov) in Španiji (Platja d'Aro na Costa Bravi). V Sloveniji bosta dve državni prvenstvi (za člane in članice v Velenju ter za mladince in mladinke na Savinji), dve odprti prvenstvi (za mladince in mladinke na Škofijah ter za kadete in kadetinje v Žalcu) in dva odprta turnirja (za člane in članice do 21 let ter za mlajše kadete in kadetinje – oboje na Otočcu).

BESEDILO IN FOTO: JANEZ

Karate klub Atom Domžale ne počiva

Po aktivnem začetku v januarju 2025 se je nadaljeval še bolj aktiven konec meseca.

KARATE KLUB ATOM DOMŽALE

Konec tedna, 25. in 26. januarja, je bil v znamenju Italije, saj se je 13-članska ekipa Shotokan karate-do internacionalne zveze Slovenije podala na dva internacionalna karate-do turnirja, Grosselle Cup v Igeo Marino v Italiji, kjer je sodelovalo štirinajst držav Evrope in Anglija.

Na sobotnem turnirju je imela Slovenija v ekipi tudi dva mednarodna karate-do sodnika, Sensei Lovrenc Kokalj, ki je sodil tudi na nedeljskem turnirju, in Sensei Darjan Roškar.

Konkurenca je bila množična in močna. Člana, reprezentanta karate-do kluba Atom Domžale, Gaja Mazvita Strauss Tlhaolang 1. Dan je v konkurenci črnih pasov dosegla 1. mesto v kategoriji kate starejše mladinke in Leon Tshenolo Strauss Tlhaolang 1. Dan je v kategoriji kate, kadeti, dosegel 2. mesto. Jakob Šernek 1. Dan, kate in Lovro Kaluder 1. Dan, kumite absolutno, starejši mladinci, sta z minimalno razliko dosegla četrto mesto. Slovenijo so z odličnimi nastopi zastopali tudi reprezentantje Blaž Dragar 1. Dan, Luka Deršek 1. Dan, Branka Strauss 1. Dan, Liam Letič 1. Dan vsi KK Atom Domžale. Mlajši reprezentantje, Maj in Jan Ščančar 3. Kyu, Maksimilijan Markoč 3. Kyu, Karate-Do klub Tromejnik Kuzma. Pridobili smo ogromno izkušenj.

Februar nam je drugi konec tedna prinesel kulturni praznik, karate klubu Atom Domžale pa novo mednarodno tekmo, tokrat v Sloveniji v Rušah.

Osmega februarja 2025 smo se udeležili 48. mednarodnega karate-do pokalnega turnirja Ruše 2025, kjer smo v skupnem seštevku zasedli drugo mesto. Prvo mesto so dosegli srbski karate-do športniki, združeni iz treh klubov, Čoka, Beograd in Jagodna, tretje pa karate klub Tromejnik Kuzma.

Na ta dan je Ruški karate-do klub je praznoval 50-letnico, turnir pa je bil organiziran v čast padlemu Pohorskemu bataljonu med drugo svetovno vojno.

Domžale so prav vsi tekmovalci zastopali odlično in odšli domov vsaj z enim odličjem, David Markovič Ukmar, Zala Zupan, Amela Šumić, Sofija Jovič, Val Kordež, Leon Tshenolo Strauss Tlhaolang, Liam Letič, Jakob Šernek, Gaja Mazvita Strauss Tlhaolang, Blaž Dragar, Luka Deršek, Branka Strauss, mag. Breda Hrovatin in Miha Zupan.

Prihodnji dnevi in meseci za reprezentanco SKIF Slovenije, torej tudi za člane karate kluba Atom Domžale, ne bo počitka, saj nas čakajo poglobljene in intenzivne priprave na EP v Grčiji.

BRANKA STRAUSS
FOTO: ARHIV KLUBA

Zmaga Domžalčanke Gaje Strauss na Internacionalnem Karate-do turnirju v Riminiju v Italiji 25. januarja 2025.

Petra in Peter trimufirala na Dunaju

Težkoatletski klub Domžale je v številčni zasedbi nastopil na mednarodnem tekmovanju olimpijskega dviganja uteži na Dunaju.

TAK Na povabilo AKH Vösendorf je TAK Domžale kot edini predstavnik med klubi iz Slovenije v močni mednarodni konkurenci zelo uspešno popestril dogajanje na tekmovalnem odru. AKH Vösendorf, ki je pred kratkim obeležil stoto obletnico delovan-

ja, je na enega najmočnejših tekmovalcev olimpijskega dviganja uteži pri naših severnih sosedih poleg tekmovalcev in tekmovalk iz sosednjih držav uspel privabiti celo predstavnik iz Združenih držav Amerike.

V konkurenci članic je zmagovalni pokal z izrednim nastopom zasluženo prejela Petra Pavlič. Petra je v potegu dvignila 80 kg v sunku pa kar 96 kg. Brez zgrešenega dviga je skupaj tako v seštevku dosegla 176 kg olimpijskega biatlona, kar je zadostovalo za slavje pred slovaško tekmovalko Natalijo Hustavovo, udeleženko zadnjega svetovnega prvenstva. Uspešen nastop je uspel tudi Nastji Colarič, ki je ravn tako brez zgrešenega dviga v potegu zmogla 51 kg, v sunku pa 70 kg.

Med moškimi je blestel Peter Dobnik, ki je v potegu z izenačnim osebnim rekordom 145 kg zase-

del prvo mesto. V sunku je imel nekaj težav z začetno težo, vendar se je v nadaljevanju mojstrsko rešil in s 156 kg v sunku zasedel skupno drugo mesto. Prvo mesto je zasedel Dominik Čertov, koroški Slovenec in eden najboljših dvigovalcev uteži v

njem letu, zato sem še sredi pripravljalnega obdobja, kar pomeni, da treniram predvsem bazo z velikimi poudarki na počepih. Tako v potegu kot tudi v sunku sem opravila celo nekoliko nad pričakovanji in tudi občutki pri samem dviganju so bili že pravi. Zmage v tej konkurenci gotovo nisem pričakovala, zato se z veseljem oziram proti nadaljevanju sezone.»

Peter Dobnik je imel po tekmi mešana občutja: »S potegom sem opravil izvrstno, mislim, da bi zmogel celo popraviti osebni rekord, kar je za začetek sezone izjemno. V sunku je bila situacija precej drugačna, saj sem imel nekaj težav na začetnih 155 kg. Tekmo sem sicer rešil, vendar vem, da sem bil pripravljen vsaj za 160 kg, zato ne morem biti ravno zadovoljen. Uvrstitev je sicer vrhunška in tudi če bi dvignil 165 kg, ne bi posegel po prvem mestu, saj je bil Dominik danes preprosto premočan.«

Predsednik kluba Jernej Orešek je bil po tekmi vidno zadovoljen: V veliko veselje se nam je bilo udeležiti tako velikega tekmovanja. Organizacija je bila v vseh ozirih odlična z velikim številom gledalcev v ogromni dvorani. Presenetilo nas je, da pravzaprav ni šlo za športno dvorano, temveč za kulturni objekt, tako da je bilo podobno, kot bi dvigali na velikem gledališkem odru. Kot smo pozneje izvedeli, je to v slovu stare avstrijske tradicije, saj so pred sto in več leti prva tekmovanja v dviganju uteži potekala potekala na takšnih prizoriščih.»

Tekmovalke in tekmovalci Težkoatletskega kluba Domžale bodo zdaj opravili še drugi del priprav pred začetkom sezone v domačem prvenstvu.

VALENTIN OREŠEK

PLOŠČA PADLIM GASILCEM, ŠTUDA – ZGODOVINA IN PRIČEVANJA

Velikokrat se pogovarjamo z mladimi ljudmi, ki jim dogodki pred osemdesetimi leti niso bili ustrezno predstavljeni, pa jih vendar zanimajo. Če želimo počastiti spomin ljudi, zapisanih na plošči, se moramo vrniti v zgodovinske zapise, spomine tistega časa in v okoliščine.

Manica Perdan Ocepek, Ivan Železnik in Roman Kos

Poskusiti se moramo živeti v ljudi, njihovo trpljenje, ko takrat ni bilo lahko biti niti mlad. Znano je, da so po bombnem napadu Jugoslavije na cvetno nedeljo 6. aprila 1941 slovensko etnično ozemlje zasedli štirje okupatorji in jo tako povsem razkosali. Tako je bil pri Domžalah že 11. aprila 1941 porušen glavni radijski oddajnik Radia Ljubljana. Kot vemo, je tretjina slovenskega ozemlja, s pol Triglava zraven, po prvi svetovni vojni krivično pripadla Italiji. Domžale so zasedli najprej Italijani, ki so se od rapalske meje pri Logatcu do sem tako le sprehodili. Kmalu pa so jih zamenjali nemški vojaki, gestapovci in nacisti. V Domžalah je živel precej Tirolcev, ki so jim za dobrodošlico z oken izobesili do tal segajoče zastave s kljukastimi križi. Žal ni ostalo pri tem. Okupatorjem so izročili spiske rodoljubov in izseljevanje se je kmalu začelo. Če primerjamo zasedeno slovensko ozemlje s takrat zasedenimi evropskimi državami Dansko, Nizozemsko, Francijo in drugimi, je bilo pri nas povsem drugače. Nacisti so sosednje narode imeli za Germane oziroma sebi enakovredne ljudi, Slovenci pa smo, kakor vsi Slovani, veljali za manj vredno raso, takoj za Romi in Judi. Himmler je ta načrt že leta 1941 imenoval »zdesetkanje prebivalstva sosednjih slovenskih držav«. Okupatorji so načrtovali, da bodo z našega ozemlja izselili do 220 000 ljudi in namesto njih naselili arijsko čiste ljudi; do konca vojne jim jih je uspelo pregnati z domov 63 000 Slovencev, kar je skoraj petkrat toliko, kot imajo Domžale danes prebivalcev. Gestapovci so že junija 1941 aretirali tudi domžalskega župnika Franca Bernika, ki je pred vojno za ljudi deloval socialno, kulturno in podporno. Zaradi dobrih odnosov z nemško manjšino v Domžalah si je uspel izposlovati dovoljenje, da je lahko odšel v Ljubljano, kjer je kot begunec prebival ves čas okupacije. V Domžale se je vrnil avgusta 1945. Zgodovinar dr. Damjan Guštin ugotavlja: »V t. i. novem redu ali novi Evropi Slovencev kot političnega faktorja in celo kot avtonomnega naroda sploh ni bilo. To je bila v celotni Evropi zelo redka situacija.«

Povzemam spomine domžalskih domačinov z začetka te krute vojne: »Postaviti smo se morali v vrsto, cela družina. Stražili so nas. Z ravnili in kotomeri so nam merili glave in nosove. Hoteli so ugotoviti, če smo judovskega porekla ...« Tako so že na začetku vojne okupatorji ravnali z ljudmi, jih poniževali in odrekli človeško dostojanstvo. Domžale so bile že od starega veka ob glavnih povezovalnih poteh strateško zelo pomembne. Zdaj so jih z mejo med Italijo in Reichom odrezali od središča, od Ljubljane. Vlak ni več vozil, dijaki in študentje niso več mogli v gimnazijo in na univerzo, uslužbenci ne na delo. Okupacijo je znani rodoljub in izobraženec Vencelj Perko dočkal na stari šoli, ki so jo Nemci takoj zaprli, pouk pa preselili v druge prostore. Perko se je samo začasno izognil internaciji,

Spominski park in grob Franca Grčarja, Bottrop

ker je šel učiti na Koroško. Njegove tragične usode smo se letos že spomnili. Prej gimnazijci, zdaj degradirani kot učenci meščanske šole, so dobili nemško učiteljico. Učili so se in govorili lahko samo po nemško. Ko so iz upora svoje nemško usmerjene sošolce s črnilom poškrabali po belih nogavicah, so v šolo vdrli gestapovci z volčjaki, postrojili učence in jih ustrahovali. Generacija teh dijakov, ki ni mogla več v šolo v Ljubljano, je bila prikrajšana za ustrezno šolanje in je morala po vojni dopolnjevati manjkajočo izobrazbo. Dostikrat si ti mladi ljudje niso mogli izbrati nadaljnega šolanja, kot so si ga želeli pred vojno. Tako kot večina Slovencev so se Domžalčani množično odzvali klicu domovine. Upor ni pomenil samo partizanskega boja, pomenil je tudi podporo na terenu: zbiranje oblačil, sanitetnega materiala, pa tudi povezovalne ljudi, ki so sodelovali v odporu. Od Jesenic do Kočevskega Roga je v glavni štab potovala ponoči pošta skozi naše kraje tako, da so na določenih razdaljah čakala po navadi dekleta, ki so kurirje varno vodila do naslednje javke. Torej je pri tem sodelovalo ogromno ljudi, zlasti žensk. Moški so bili mobilizirani v nemško vojsko, bili pri partizanih ali v internaciji. Peter Kos iz Dragomlja se spominja, da se je odločil za partizane tudi zato, ker mu je grozila mobilizacija v nemško vojsko. Dekletom in ženam je ostala skrb za dom, otroke, za delo na polju ... Ob vsem tem so trpeči ljudje ustvarili veliko ljudskih pesmi. Izmed neštetihi tisoč, ustvarjenih v izgnanstvu, zaporih, v partizanih, jih je kot izbor 2300 objavil akademik prof. dr. Boris Paternu s sodelavci v več knjigah z naslovom Slovensko pesništvo upora 1941–1945. Ob tem je akademik povedal: »Ta knjiga kakor tudi ostale iz zbirke niso propagandni material, kot jih nekateri označujejo; v njih smo zavestno zbrali in ohranili dokumente in pričevanja o nekem obdobju, o katerem bodo presojale kasnejše generacije, delo pa naj bi služilo študijskim, znanstvenim in pedagoškim namenom.« Dve pesmi smo slišali tudi na naši spominski slovesnosti 27. septembra 2024.

Franca Grčar

Če se spet ozremo na ploščo, je prvi na njej napisan Franc Grčar, rojen leta 1904, mizar po poklicu. Imel je družino, ženo Marijo in štiri leta staro hčer-

Franca Grčar (8. 10. 1904–30. 8. 1944) – listnica, in fotografija, prestreljena s smrtonosnim šrapnelom.

ko Marijo. Kmalu po začetku vojne 10. maja 1941 pa se mu se mu je rodila druga hči Marta. Na današnji Karantanski cesti, kjer so zgradili nove bloke, je imel mizarško delavnico, v današnji Skokovi ulici pa lepo družinsko hišo. Ob začetku vojne je bil star dobrih šestintrideset let, bil je torej zrel človek in je vedel, zakaj se je priključil odporu v Domžalah. Zbiral je informacije in materialna sredstva za partizane. Žal je bil izdan in najprej prepeljan v gestapovski zapor v Kamniku. Ni mogoče natančno preiskati njegove poti po različnih taboriščih, bil je tudi v begunjskih zaporih. Nazadnje je bil na prisilnem delu v Bottropu severno od Essna, na zahodu Nemčije, v deželi Severno Porenje – Vestfalija. V tem delu Nemčije je bila razvita vsa nemška težka industrija: premogovništvo, jeklarstvo in sinteza umetnega goriva. Pozno poleti 1944 je bilo številno prisilnih tujih delavcev, zaposlenih v nemškem rajhu, okoli 7,1 milijona (okoli 5,3 milijona civilnih prisilnih delavcev in 1,8 milijona vojnih ujetnikov), kar je pomenilo približno četrtino vseh delavcev v Nemčiji. Zavezniki so od leta 1943 in vse naslednje leto 1944, posebej z začetkom ofenzive v Normandiji z bombnimi napadi onemogočali pomembno vojno industrijo tega območja. Med žrtvami zračnih napadov je bilo na tisoče prisilnih delavcev, ki so bili pred zavezniškimi bombami skoraj nemočni. Policijski načelniki in župani so jim pred zračnimi napadi pogosto prepovedali dostop do zaklonišč. Prisilno so morali čistiti območja bombardiranj. Franc Grčar je padel – kakšna ironija usode! – zadet s šrapnelom zavezniške bombe 30. septembra 1944. Domačim

so poslali prestreljeno listnico, scefrane dele dopisnic, ki sta si jih pisala z ženo, preluknjano zdravstveno potrdilo znamenitega dr. Kremžarja ... Pokopan je bil v Bottropu, daleč od domovine. Hči Marta je z možem Ivanom Železnikom obiskala spominski park enakih plošč in napisov na njih. V tolažbo vsem potomcem sta lahko ugotovila, da mesto Bottrop zelo spoštljivo in vzorno skrbi za spominski park in pokopane v njem.

Franca Grčar je posmrtno prejel tudi partizansko spomenico, visoko jugoslovansko vojaško in civilno odlikovanje, ki je bilo podeljeno vsem udeležencem narodnoosvobodilnega gibanja, ki so začeli delovati že leta 1941.

Jože Peterka (16. 4. 1921–15. 10. 1944)

Jože Peterka

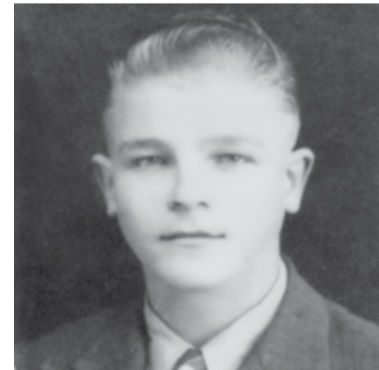
Drugi, zapisan na plošči, je Jože Peterka, po domače Svetlinov. Bil je najmlajši sin v družini Peterka, imeli so pet fantov in tri dekleta. Kar trije fantje so bili člani Gasilskega društva Študa, poleg Jožeta še Tone in Janez. Janez je bil celo ustanovni član. Jože je bil aktiven mlad fant, poleg gasilstva se je ukvarjal tudi z glasbo. Igral je violino. Delal pa je v avtomehanični delavnici v Šiški v Ljubljani. To je bila prva taka delavnica v Jugoslaviji in je začela delovati leta 1927.

Tudi on je bil leta 1941 ob okupaciji star že dvajset let. Zato je bil odrašen in je dobro vedel, v kaj se podaja, ko se je pridružil partizanom. Domači so domnevali, da je padel na Oklu, vendar so pozneje izvedeli, da se je to zgodilo v Dobovcu (Šmartno pri Litiji). Od tam so ga skupaj z drugimi padlimi iz okoliških gozdov leta 1946 prenesli in pokopali na domžalsko pokopališče v alejo partizanskih grobov. Pogrebne svečanosti je vodil Franc Bernik, partizanom pa so večer prej v Godbenem domu pripravili tudi žalno akademijo. Oba partizana iz te družine sta prav tako prejela partizansko spomenico.

Franca Banko

Najmlajši padli gasilec, zapisan na plošči, je Franc Banko. Ko je padel, ni bil star niti 18. let. Mlade fante so hoteli okupatorji prevzgojiti. Zato so vse fante po desetem letu starosti prisilno včlanili v Hitlerjevo mladino (Hitler – Jugend). Tako je bil Franc s še nekaterimi drugimi fanti iz Domžal poslan v Nemčijo. Petnajst-, šestnajstletne fante, ki so zaključili z osnovnim šolanjem, so hoteli vzgojiti v nadljudi, bodoče vojake, ki bi zvesto služili tretjemu rajhu. Zato je bila vzgoja podrejena predvsem telesni vadbi in ravnanju z orožjem,

manj pa splošnemu izobraževanju. Vojaška tortura, dril in veliko domotožje so Franca pripeljali do odločitve, da je iz tabora pobegnil. Po veliki, dolgotrajni potovalni kalvariji, med drugim je preplaval tudi Dravo, se je končno vrnil domov. Doma pa je za Franca postajalo čedalje bolj 'vroče', zato se je odločil za odhod v partizane. Kot partizan je deloval v glavnem na Dolenjskem. V začetku leta 1944 se je bolan vrnil domov na okrevanje. Teško je zadrževal kašelji, tako da se ga je slišalo s senika, kjer je bil skrit, na dvorišče in vse tja do ceste. Sosedje so začeli sumiti, da skrivajo partizana. Po neuspehi nemški raciji, se je Franc odločil, da zapusti domači-

Franca Banko (30. 11. 1926–24. 2. 1944)

jo, ker je s svojo prisotnostjo ogrožal družino. Če bi ga Nemci zajeli, bi po vsej verjetnosti deportirali ali pobili vso družino. Navezal je stik s terenskimi aktivisti in pri javki pred Dragomljem stopil v stik z najbližjo partizansko enoto – četo Kamniško-zasavskega odreda. V tragediji na Oklu, ki je bila doslej že dobro opisana, je padlo 53 borcev, 25 pa je bilo zajetih. Nemci so naslednji dan domačine prisilili, da so trupla pokopali. Dvajset najbolj razbitih, ožganih so pokopali v skupen grob na Oklu, 33 pa so jih odpeljali v Ihan. Francova brata in sestra sta šla z vozom po padlega Franca. Truplo je bilo tako izmaliceho, da sta ga prepoznala samo po kosu oblačila. Franca so nato pri osemnajstih letih pokopali v domači grob na domžalskem pokopališču. (pripoved Slavca Žendarja)

Zapisana zgodovinska dejstva in pričevanja, zbrana ob slovesnosti pri Domu krajanov - gasilskem domu Študa, nam sporočajo, da v boju za emancipacijo in državnost slovenskega naroda ni bilo nič samoumevnega. Bilo pa je zelo veliko trpljenja in žrtev, da lahko živimo svobodni in ustvarjalni. Ko se ozremo okrog nas, so zelo blizu težke vojne razmere, zato bi radi sporočili: Mladi, cenite naše svobodoljubne prednike, spominjajte se jih s spoštovanjem. Prizadevajmo si za svobodo, mir in ohranimo samostojno domovino Slovenijo.

Zahvaljujemo se vsem, ki so prispevali svoje družinske spomine, dokumente in pričevanja. □

- Podatke, pričevanja in fotografije zbrala Ivan Železnik in Roman Kos (Peterka, Banko)
- Uredila in zapisala Manica Perdan Ocepek, predsednica KO ZB za vrednote NOB Simona Jenka, Domžale

OBJAVE

Pomlad bo na tvoj vrt prišla,
in čakala, da prideš ti.
Sedla bo na rožna tla in jokala,
ker tebe več ni.
(Simon Gregorčič)

ZAHVALA

Z bolečino v srcu sporočamo, da nas je v 89. letu starosti zapustil naš ljubi mož, oče, dedek, pradedek, tast, brat in stric

Anton Gostinčar

Po domače Znojilčev Tone
z Znojila pri Lukovici

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za vaše tople besede sočutja, tolažbe in podpore ter za podarjeno cvetje, sveče in darove svete maše.

Iz srca se zahvaljujemo vsem, ki ste z ljubeznijo in predanostjo skrbeli za našega očeta, posebej še medicinski sestri Mateji Parkelj in negovalki Marjeti Močnik.

Posebna zahvala gospodu župniku Bernardu Rožmanu za lep pogrebni obred. Iskrena hvala prijateljem, ki ste ga počastili z zvokom motorne žage, ki mu je bila tako ljuba. Hvala Janiju Pižmu za čudovite cvetlične aranžmaje in pogrebni podjetju Vrbančič za vso pomoč.

Hvala vsem, ki ste našega očeta obiskovali, ga spoštovali in imeli radi. Neizmerno smo vam hvaležni, da ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

Kadar bom vandral, vandral poslednjič,
ko bom zatisnil trudne oči,
takrat prijat' lji zadnjič zapojte,
pesem domača naj zadoni.

ZAHVALA

V 82. letu starosti je odšel

Janez Cerar - Boštenkov

iz Zaloga pod Sv. Trojico

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, prijazne besede in deljene spomine. Hvala za čudovite rože, ki so nam lajšale žalost, in sveče, ki bodo še dolgo gorele v njegov spomin. Da je slovo potekalo v Janezovem duhu – s pesmijo, so poskrbeli njegovi sopevci in sopevke Mešanega pevskega zbora DU Moravče – globoka hvala!

Posebej bi se radi zahvalili patronažni sestri Ani in nujni medicinski pomoči ZD Domžale za skrb in podporo v času težke bolezni ter paliativnemu oddelku Onkološkega inštituta za vso človečnost in sočutje v zadnjih trenutkih.

Zahvaljujemo se tudi pogrebni službi Vrbančič, predvsem pa vsem, ki ste ga v velikem številu pospremili na njegovem zadnjem vrandanju. Naj mu bo sv. Trojica miren dom!

Vsi njegovi

Ko me iščete, me iščite v svojih srcih,
če imam tam bivališče, bom vedno pri vas.
»Kogar imaš rad, nikoli ne umre.
Le daleč, daleč je ...«

ZAHVALA

Z bolečino v srcu sporočamo, da nas je v 83. letu starosti zapustila naša ljuba žena, mama, babica, prababica, sestra in teta

Mili Velkavrh

rojena leta 1942
z Vira pri Domžalah

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, tople besede tolažbe, podarjene sveče, darovane svete maše in vsak izraz sočutja, ki ste ga delili z nami v teh težkih trenutkih.

Posebna zahvala ekipi nujne medicinske pomoči ZD Domžale ter negovalnemu in medicinskemu osebju Onkološkega inštituta, ki ste s svojo strokovnostjo in srčnostjo lajšali mamine zadnje dni. Hvala za vašo predanost, razumevanje in podporo v času, ko medicina ne more več nuditi pomoči. Globoko smo hvaležni tudi zdravstvenemu osebju na Hematološki kliniki UKC za skrb in strokovno obravnavo, ki ste jo posvetili naši mami. Vaša človečnost in sočutje sta nam v najtežjih trenutkih dajala moč in občutek varnosti.

Iskreno se zahvaljujemo gospodu župniku Vitu Urbaniji za lepo opravljen obred, govornici za tople besede slovesa, pevcem za čustveno zapete pesmi ter pogrebni službi Vrbančič za spoštljivo izvedbo slovesa.

Vsem, ki ste našo drago mamo pospremili na njeni zadnji poti, iz srca hvala. Vaša prisotnost in toplina vaših misli sta nam v neizmerno uteho.

Vsa ljubezen in toplina njenega srca bo za vedno ostala z nami.

Žalujoci: mož Franci, sin Brane, hčeri Nataša in Simona z družinami ter ostalo sorodstvo

Tako tiho, skromno si živel,
takšno tudi si življenje imel,
zdaj rešen vseh si bolečin,
za tabo ostal bo lep, a boleč spomin.
Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče.

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je v 78. letu starosti sklenil naš dragi mož, oče, dedek in stric

Ciril Kos

z Vira

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, sodelavcem in znancem za izrečena sožalja, besede tolažbe ter za podarjene sveče in druge darove. Zahvaljujemo se tudi župniku Juretu Ferležu za lepo opravljen pogrebni obred in pevcem. Posebna zahvala tudi CIT oddelku UKC Ljubljana za res profesionalno sočutno in srčno skrb ob času njegove bolezni.

Hvala vsem in vsakemu posebej, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Vedno boš v naših srcih.

Vsi njegovi

Boži, ko nekoga pogrešaš ...
še bolj boli, ko veš,
da ga nikoli več ne boš videl,
slišal, nikoli objel.

V SPOMIN

Prvega marca mineva 20 let od slovesa naše mami

Marjete Grojzdek

iz Domžal

Vedno boš v naših srcih.

Marjan, Metka in Marta z družinami

Mami, kjerkoli si,
naj angel čuva te!
Kjerkoli si,
nate bomo mislili vsi!

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je zapustila draga mami, mama, prababica, tašča, sestra in teta

Danica Špacapan

iz Nožic

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem za izrečena sožalja, za podarjene sveče in druge darove. Hvala župniku Tadeju Ložarju za lepo opravljen pogrebni obred, pevcem za zapete pesmi, trobentaču, cvetličarni Khaya in pogrebni službi Vrbančič. Hvala vsem, ki ste našo mamo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

Bolečino se da skriti,
solze zatajiti,
le skrbne mame
nihče nam ne more vrniti.

ZAHVALA

Ob slovesu od naše drage mame,
babice in prababice

Marice Vilar

iz Doba

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, nam izrekli sožalje, darovali za svete maše, dobsko cerkev, sveče in cvetje.

Hvala pogrebni službi Vrbančič za organizacijo pogreba in pevcem kvarteta Sidro. Hvala zavodu Pristan za pomoč na domu, posebno negovalkam Tadeji, Halimi in Joži, patronažni službi ZD Domžale, patronažnima sestram Mari Peterka in Petri Pavlič. Najlepša hvala gospodu župniku Juretu Ferležu, gospodu proštu Jožetu Lapu, duhovniku Pavlu Juhantu ter kaplanoma Roku Pogačarju in Matjažu Venti za lepo opravljen pogrebni obred. Posebna zahvala Juretu za duhovno oskrbo in poslovljni govor.

Vsi njeni žalujoci

Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče,
ni več tvojega smehljaja,
le delo tvojih rok ostaja.

V SPOMIN

Osemnajstega marca je minilo dvanajst let, odkar se je od nas za vedno poslovil

Milan Belcijan

iz Domžal

Vsi njegovi

Vsaka mama je prava mama,
dana za srečo in veselje.
Prava. In ena sama.
Za vse življenje
(Tone Pavček)

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je v 88. letu starosti sklenila naša draga mami, babica, prababica, tašča in teta

Albina Gradišar

iz Preserij pri Radomljah

Ob njenem slovesu se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darove za cerkev, sveče, cvetje in svete maše ter številno spremstvo na njeni zadnji poti. Iskrena hvala župniku Tadeju Ložarju za lepo opravljen pogrebni obred in sveto mašo. Hvala pevcem za zapete pesmi ter pogrebni službi Vrbančič. Hvala vsem, ki jo boste ohranili v lepem spominu.

Vsi njeni

V SPOMIN

Babuška, želimo ti, da še naprej plavaš po reki rdečih nageljčkov in uživaš. Vеди, da si v nas vsadila luč, ki bo večno močno svetila.

Januarja je minilo šesto leto,
odkar nas je zapustila naša draga

Maruša Radmelič

Hvala vsem za vsak zastal korak ob grobu in misel nanjo ...

Vsi njeni

SPREJEM ZAHVAL Zahvale in v spomin sprejemamo vsak delavnik med 10. in 12. uro, v sredo pa tudi med 15. in 17. uro osebno v uredništvu (Kulturni dom Franca Bernika Domžale) ali pisno v nabiralnik pri vходу z zadnje strani oziroma po e-pošti slammnik@kd-domzale.si.

V SPOMIN

Janezu Vrenjaku - Stegnu

Tako nekako po tiho se je poslovil Stegn, sicer pa uradno Janez Vrenjak starejši. Unikatni trubadur kamniških gora in Velike planine. A spomin nanj mora ostati. Mora. Zato mu namenjam tele stavke, misli in besede ter dodajam fotografijo, ki je bi bil zagotovo vesel.

Veliko je potoval in vtise zapisoval v dnevnik. »Z družino in našim bivalnikom smo veliko rajžali po Evropi, ves čas pa smo pisali dnevnik,« je povedal Stegn pred mnogimi leti. »Glasba je bila ves čas naša spremljevalka, saj smo vsak po svoje nekaj 'praskali'. Tudi dolgčas nam ni bilo nikoli. Tako obstajajo štiri debele knjige dnevnikov in sem upal, da jih bo sin Urh spravil na svetlo. Pa je predlagal, da bi bilo bolje, če bi izdal CD ploščo z glasbo, ki jo že toliko let igram in s katero sem tudi veliko nastopal.«

Janez Vrenjak starejši, torej Stegn, je bil tudi legenda Velike planine in okoliških gora. In kako je postal Stegn? »V jedilnici Domžalskega doma je peč in za pečo je luknja, ki ji pravijo Lenčkov kot. Nekoč sem tam sedel, ko je nekdo rekel: Daj, Janez, zaigraj eno. Pa sem rekel, daj tisti stegen izza peči ven. Bilo je namreč precej gneče, ko smo sedeli za mizo. Potem pa so začeli uporabljati to ime in tako sem postal Stegn. Sprijaznil sem s tem in tako je tudi ostalo vse do danes,« je pojasnjeval svoje drugo ime.

Kitaro je začel igrati razmeroma pozno, ko mu je bilo petnajst ali šestnajst let. Takrat je začel obiskovati glasbeno šolo. Najel si je bajto na Veliki planini in tako je počasi postal bajtar. »Na planini ni šlo brez kitare in tako me je spremljala skozi vse življenje. Z njo se lahko prilagodi vsaki družini in vedno jo lahko vzameš s seboj.«

Tematika njegovih pesmi je bila zelo raznolika, tako da je lahko ugodil vsem okusom. »Moja osnovna tematika pa so seveda smešne prigode, šale, vse pa predstavljeno na poseben način. To je bilo še posebej dobrodošlo na porokah, ko sem nastopal v triu, v odmorih pa sem nastopil tudi sam in poskrbel še za humorno plat zabave. Malo sem sešteval in prišel do podatka, da sem nastopal na več kot 460 porokah,« je povedal Janez Vrenjak starejši.

V glavnem je pesmi pobiral, nekaj jih je tudi sam priredil. Zanimivo je to, da ljudje poznajo melodijo, toda besedilo je drugačno. V glavnem so to pesmi, ki bi sicer lahko kaj kmalu utonile v pozabo in tako jih je tudi s CD ploščo ohranil. »Največja zabava je takrat, ko lahko prisotni malo pomagajo in to radi počnejo, predvsem tisti, ki nimajo najboljšega poslušanja. So strašno glasni, a hkrati zelo zadovoljni,« se je spominjal.

»Mislim, da sem ljudski godec,« je povedal v enem od pogovorov. »Res pa je, da nastopam s kitaro in orglicami in se tako razlikujem od tistih, ki igrajo harmoniko. Harmonika je včasih lahko neprijetna, ker preveč stopa v ospredje in se ljudje ne morejo vključiti s petjem. Pri kitari pa lahko ljudje sodelujejo s svojimi glasovi in jim to veliko pomeni.«

Koliko pesmi je lahko zaigral in zapel? »Zgodilo se je že, da sem moral nastopati povsem sam, pa vmes še kaj povedati,« je povedal Janez Vrenjak starejši. »Bilo je na odprtju Čebelarskega doma na Brdu pri Lukovici in tam sem moral igrati štiri ure in to nepretrgoma. Koliko je pesmi? Ne vem točno, koliko jih je. Nikoli si nisem delal konceptov, ampak sem se vedno prilagajal ljudem in upošteval njihovo sodelovanje. Vedno pa sem imel malo treme. Pojavijo se lahko tudi ljudje, ki imajo negativno energijo in takrat se ti grlo zapre. Takrat se moraš obrniti stran od takega človeka in pogledati takega, ki izžareva pozitivno energijo.«

Stegn je bil mojster glasbene enostavnosti in resnično pravi godčevski maniri. V vseh teh dolgih letih je bil unikatni trubadur, ki nas je venomer pocrkjal s svojo prisrčnostjo in se najbolje znašel v krogu vesele družine, s katero je delil svojo muziko in dobro voljo.

Odšel je Stegn, odšla je njegova glasba, le kitara bo morda končala kot spomin v tistem Lenčkovem kotu. Hvala, Janez, za melodije, ki so odmevale prek Kamniških planin do Velike planine in še dlje.

PRIMOŽ HIENG

V SPOMIN

Janezu Cerarju (1944–2025)

Janez Cerar iz Zaloga pod Sveto Trojico se je rodil na domačiji, po domače Pri Boštenk, ki so jo Nemci poleti 1944 požgali, star je bil šele 11 mesecev. Nad domačijo je bilo pet bunkerjev brez straže, v njih so bile obleke in veliko materiala za partizane. Izdajalec iz vasi je pokazal Nemcem, kje so. V enem bunkerju so Nemci našli fotografijo, na kateri je bil z nekim partizanom tudi njegov oče, ki so ga prepoznali na poročni sliki. Oče je že zgodaj odšel v partizane, za njim so razpisali tiralico. Doma je bilo pet otrok in mama jih je še isti večer na vozu s konjsko vprego peljala proti Moravčam, naslednji dan pa so Nemci zažgali domačijo. Mama je kmalu odšla v partizane, otroke pa sta starša oddala. Janez je ostal v Kraščah pri Novakovi Tončki do konca vojne.

Vojaški rok je služil v Titovi gardi, kjer se je leta 1963 izučil za kurjača, kar je bil uradni državni izpit. Prvo službo je s 15 leti nastopil v Tosami, pozneje je delal v Oljarni Sončnica na Viru. Junija 1970 se je zaposlil v 1. Osnovni šoli Domžale, nižji gimnaziji zraven gostilne Keber. V njej je bil hišnik in kurjač ter dobil stanovanje na podstrešju, ravnatelj je bil profesor Milan Flerin. Leta 1972 je odšel na OŠ Šlandrove brigade (zdaj Osnovna šola Domžale), kjer je dobil stanovanje, na 8. februar, Prešernov dan, zadolžen je bil za vzdrževanje. Do upokojitve leta 2001 sta bila z ženo Berto v šoli, iz nje sta se preselila v Zalog pod Sveto Trojico v obnovljeno hišo. V družini so bili trije otroci, hčerki Tatjana in Irena ter sin Janez.

Janez Cerar se je ukvarjal z glasbo že kot fant, star dobrih 17 let. Nastopal je z Moricem Kvedrom, na klavirski harmoniki ju je spremljal Gustelj Potočnik, v oddajah Pokaži, kaj znaš v Dobu, na Viru pa tudi v Godbenem domu Domžale. Takrat so nastale pesmi Dobrih znancev Spomini mi hitijo in Ko te čuje gozd domači, s Kvedrom sta dosegla drugo in tretje mesto.

Z znanim harmonikarjem Francem Fleretom sta se poznala že od majhnega in skupaj obiskovala osnovno šolo na Krtini, z njim je nastopal od leta 2001 dalje. Leta 2007 je sodeloval v oddaji Na zdravje na 1. programu Televizije Ljubljana, v znameniti pesmi Ljubezen mamina, ki jo je napisal pisatelj Ivan Sivec, Flere pa uglasbil leta 1975, je Janez pel tudi solo. Med številnimi nastopi so leta 2008 igrali v Žejah v oddaji Prvi na vasi na TV Pika, pa tudi v dvorani Tabor v Mariboru, kjer je nastopala vrsta znanih ansamblov, v Trbovljah pa v Delavskem domu.

Janez je vrsto let prepeval s pevsko zasedbo Fant in vasi, ki se je zbrala leta 1971. To ime so imeli tudi, ko so s triom Flere peli v Žejah in tudi v Slovenskih Konjicah. Nastopali so tudi z ansamblom Dušana Cerarja iz Depale vasi, bolj priložnostno, javni nastopi so bili na primer – Pozdrav jeseni.

Že od leta 1987 je pel pri Mešanem pevskem zboru DU Moravče, večkrat tudi kot solist. Prepevali so tudi na številnih prireditvah v Domžalah, na praznikih na Oklu in v Žejah ter v Hali KC Domžale ob festivalih mešanih pevskih zborov. Peli so tudi na festivalu partizanskih pesmi v Festivalni dvorani v Ljubljani. Pevovodja Milan Kokalj, kitarist v Ansamblu Franca Miheliča, je včasih uredil, da so peli tudi ob spremljavi ansambla ali njegove kitare. Pesem družni nas je bil nastop ob 25-letnici zbora v Kulturnem domu v Moravčah leta 1986. Za svoje pevsko delovanje je Janez Cerar leta 2012 prejel Zlato Gallusovo značko, ki jo podeljuje Javni sklad RS za kulturne dejavnosti.

JOŽE SKOK

MALI OGLASI

Brezplačen odvoz vseh kovinskih predmetov, pralnih strojev, odsluženih koles, plinskih jeklen in akumulatorjev.

☎ 040 780 078

Male oglase sprejemamo vsak delavnik med 10. in 12. uro, v sredo tudi med 15. in 17. uro osebno v uredništvu (Kulturni dom Franca Bernika Domžale) ali pisno v nabiralnik pri vходу z zadnje strani oziroma po e-pošti: slamnik@kd-domzale.si

OBČINA DOMŽALE

OBVESTILO O JAVNEM RAZPISU

ZA SOFINANCIRANJE JAVNIH KULTURNIH PROGRAMOV IN PROJEKTOV TER KULTURNIH FESTIVALOV V LETU 2025

Obveščamo vas, da Občina Domžale na spletni strani www.domzale.si pod zavihkom Objave/Javni razpisi, naročila, objave/Aktualni objavlja Javni razpis za sofinanciranje javnih kulturnih programov in projektov ter kulturnih festivalov v letu 2025. Prijave na javni razpis je mogoče oddati izključno v elektronski obliki prek spletne aplikacije DOM-a.

Rok za prijavo na javni razpis je **1. 4. 2025**.

Številka: 610-0003/2025

Datum: 27. 2. 2024

OBČINA DOMŽALE
ŽUPANJA MAG. RENATA KOSEK

OBVESTILO O JAVNEM RAZPISU

ZA SOFINANCIRANJE PROGRAMOV UPOKOJENSKIH IN PODOBNIH DRUŠTEV V LETU 2025

Občina Domžale na svoji spletni strani www.domzale.si pod zavihki Objave/Javni razpisi, naročila, objave/Aktualni in v Uradnem vestniku Občine Domžale objavlja Javni razpis za sofinanciranje programov upokojenskih in podobnih društev v letu 2025. Prijave na javni razpis bo mogoče oddati izključno v elektronski obliki prek spletne aplikacije DOM-a, zato vse zainteresirane vabimo, da se udeležijo predstavitev postopka oddaje vloge prek navedene aplikacije. Predstavitev bo potekala v četrtek, 6. marca 2025 ob 17. uri v konferenčni sobi Občine Domžale.

Rok za prijavo na javni razpis je **do 28. 3. 2025**.

Številka: 122-0005/2025

Datum: 27. 2. 2024

OBČINA DOMŽALE
ŽUPANJA MAG. RENATA KOSEK

OBVESTILO O JAVNEM RAZPISU

ZA SOFINANCIRANJE PREVENTIVNIH SOCIALNIH PROGRAMOV ZA MLADE IN SAMOPOMOČNIH SKUPIN ZA MLADE V LETU 2025

Občina Domžale na svoji spletni strani www.domzale.si v rubriki Objave/Javni razpisi, naročila, objave/Aktualni in v Uradnem vestniku Občine Domžale objavlja Javni razpis za sofinanciranje preventivnih socialnih programov za mlade in samopomočnih skupin za mlade v letu 2025.

Rok za prijavo na javni razpis teče od dneva objave tega obvestila **do 31. 3. 2025**.

Številka: 122-0007/2025

Datum: 27. 2. 2025

OBČINA DOMŽALE
ŽUPANJA MAG. RENATA KOSEK

OBVESTILO O JAVNEM RAZPISU

ZA SOFINANCIRANJE PROGRAMOV DRUŽBENO-SOCIALNIH IN SOCIALNO HUMANITARNIH DRUŠTEV OZIROMA ORGANIZACIJ V LETU 2025

Občina Domžale na svoji spletni strani www.domzale.si pod zavihki Objave/Javni razpisi, naročila, objave/Aktualni in v Uradnem vestniku Občine Domžale objavlja Javni razpis za sofinanciranje programov družbeno-socialnih in socialno humanitarnih društev oziroma organizacij v letu 2025.

Rok za prijavo na javni razpis teče od dneva objave tega obvestila **do 31. 3. 2025**.

Številka: 122-0006/2025

Datum: 27. 2. 2025

OBČINA DOMŽALE
ŽUPANJA MAG. RENATA KOSEK

SIMAX
Domžale Masljeva 11, 1230 Domžale Kamnik Ljubljanska c. 21A (Duplica)
tel. 01 724 16 56 tel. 01 831 17 96
PRENOVLJENA SPLETNA TRGOVINA: www.simax-slo.com
AVTODELI - AVTOMEHANIKA - VULKANIZERSTVO

AKTUALNO | NAGRADNA KRIŽANKA

KOLUMNA • KAM GREŠ, ČLOVEK?

ANTON KOMAT

USODA DREVES BREZ GOZDA

»Ni več parkov, so samo parkingi« – Eduardo Galeano: Šola narobe sveta

Drevo in človek prehodita podobno pot. Mlado drevo je kot otrok, zrelo drevo je kot človek srednjih let, staro drevo je podoba modrega starca.

Danes, ko velja le grabljenje dobička, je modrost starcev pozabljena kategorija človeškega duha. Moteča je, kakor je moteče staro drevo. Modrost uči »Sedemkrat odmeri, preden odžagaš!« Toda modrost narave in starega človeka sta zatajeni in zapisani pozabi. V zgodovini je bilo drevo dvakrat zatajeno, sredi polja in sredi mesta. Na polju se bije boj med gozdom in človekom. Polje je bojno polje. Takoj ko se človek umakne za meter, ta meter zavzame gozd. Drugič je bilo drevo zatajeno v obzidanih mestih, kjer za drevesa ni bilo prostora. Potem se je človekov spomin na gozd vrnil z drevesi v parkih, vendar po načrtih zavojevalca narave. Danes parkom grozijo gradbeni stroji, ker jim nenehno preti nevarnost pozidave. V igri je demonski malik dobička. Ali je motorna žaga res edini način, da se ljudje v mestnem parku počutijo varne?

V naseljih praktično ni večjega drevesa, ki ne bi bilo obžagano, prižagano ali kako drugače pohabljen. Dre-

vesa morajo imeti enako krošnjo, da so 'standardizirana' v maniri velikoserijske proizvodnje. To opravljajo možje, večši dela z motorno žago, ki pa nimajo pojma o fiziologiji dreves. Zanje je park nasilno udomačen gozd, v katerem drevesom ne dovolijo zrasti in ostareti, ne dovolijo jim niti umreti. Če drevesom v parku ne dovolijo rasti, ostareti in po naravni poti umreti, je prav tako kakor, če bi iz človeške družbe nasilno odstranili vse ljudi starejše od 25 let.

Parkovna drevesa so bitja, izločena iz skupnosti, to so drevesa brez gozda, samorastniki, ki so občutljivi in ranljivi. V mestih živimo podobno usodo, saj je vse podrejeno avtomobilom. Človek in drevo sta v mestu tujca in tujka, zato sta se oba znašla v velikih težavah. Drevo v mestnem okolju sanja o gozdu, ljudje v mestih pa sanjajo o naravi. S tem je mestno drevo kot odposlanec gozda postalo tudi odposlanec izgubljenega raja človeka. Dopuslimo drevesu in človeku živeti! Ali je to res tako težko doumeti?

V Slamniku sem avgusta 2018 pisal o barbarskem poseku Valvasorjeve lipe pri graščini Krumperk. Po legendi naj bi bila lipa zasajena v spomin na veličastno zmago viteza Adama Ravbar-

ja nad Turki pri Sisku leta 1593. Pomni-mo, da je 5000 pogumnih mož potolklo armado 40.000 Turkov, od katerih je bilo 10.000 ubitih, drugi pa so v paniki pobegnili z bojišča! Po skoraj 400

“Tragično, da ne varujemo starih dreves, stoletnih pričevalcev nekdanje visoke kulture, ki propada v novodobnem barbarstvu.”

letih je bilo mogočno drevo leta 1984 razglašeno za naravni spomenik pod št. ID 86923 listine IUCN (International Union for Conservation of Nature). Leta 1996 se je končno zbruhala naša birokracija in uvrstila Valvasorjevo lipo med naravne znamenitosti. Uničenje tega kulturnega spomenika v svetovnem merilu je odredilo mnenje enega arborista iz Arboretuma Volčji Potok. Nič preiskav, nič drugih mnenj, le kratak ogled in zarohnele so motorke. Če bi v pomoč poklicali skupino prof. dr. Nika Torellija, spomenika ne bi podrli. Z drevesno kirurgijo, ki podaljša življenje starih dreves, so rešili Nujčev hrast ob Sotli (350 let), Najevsko lipo pri Črni (790 let), lipo pri Turjaškem gradu (500

let), lipo pri gostilni Pod lipco v Ljubljani (380 let) in pet dreves pri Komendi: med njimi Turško lipo (400 let), Glavarjevo lipo (280 let), jesen (125 let) in mnogo drugih. Tako se to dela!

Vendar v Domžalah neovirano deluje mrliški oglednik dreves iz Arboretuma. Pri nas se drevesna kirurgija začne in konča s pokončanjem drevesa. Kot da bi se človeka, ki ima glivično infekcijo nožnega palca, znebili tako, da bi ga evtanazirali.

Dne 6. januarja 2025 popoldne sem v Ljubljani prejel kanonado klicev iz Domžal. Ogorčeni občani so protestirali, ker podirajo stara drevesa v parku pri tovarni Univerzale. Naslednje jutro sem bil prvi pri šefu komunale občine Domžale. Možno je poslušal in odredil prekinitve sekanja. Umno je prepoznal, da je park z drevesi skupaj s stavbo zaščiten kulturni spomenik. Hvala bogu, da imamo tako inteligentno osebo v občinski upravi. Šele 7. januarja 2025 je bila javnost obveščena o sečnji zaradi »drastično poslabšane vitalnosti dreves, ki predstavljajo nevarnost zaradi odmiranja«. V oceni arborista bremo, da bukvi še nista tako stari, da bi začeli sami od sebe propadati, vmes pa še nonsens: »Delež strohnjenega lesa

se povečuje z višino debla. Nižje, kot je bilo odrezano, večji je delež strohnjenega lesa, zato predpostavljam, da so korenine drevesa ravno tako močno strohnjene.« Razumi, kdor zmore! Isti dan sem organiziral ogled podrte bukve. Trije mizarski mojstri bi takoj kupili debla za izdelavo pohištva. Dva revirna gozdarja sta zatrčila, da bi podrta bukve (stara 118 let) s posegom drevesne kirurgije lahko doživela 250 let! Dne 8. januarja 2025 sem sledil bukvi v Arboretum. Debla v teži več kot 8 ton, je bilo že zmleto v sekance. V kriminalki se zločin zakrije, ko odstrani truplo žrtve! Tokrat se ni trzil les, ampak bo Arboretum prodajal sekance kot zastirko. Toda les mogočne bukve je javna lastnina, ne pa last Arboretuma! Iz tega debla bi lahko izdelali klopi, otroška igrala ali pa lesene skulpture v parku, krasi ga rdeče srce, ki je s svojo lepoto navdušilo mizarske mojstre. Prelepa rdeča barva lesa je brez trohnebe. Kdor vidi trohno, je gnil v srcu. □

Kolumne izražajo stališča avtorjev in ne nujno uredništva glasila Slamnik.

NAGRADNA KRIŽANKA 1

Nagrajenci, ki so pravilno rešili križanko v glasilu Slamnik št. 1-2025:

Peter Modec iz Domžal (1 vstopnica za glasbo/gledališče v Kulturnem domu Franca Bernika Domžale)

Nagrade podarja: Kulturni dom Franca Bernika Ljubljanska cesta 61, 1230 Domžale

Rešitev križanke – vodoravno: para, Mas, TGV, DOS, realnost, arabist, orhideja, Pizarro, Tot, Arai-za, Ebb, Emerik, Acsa, Akai, Sentido project, TD, AI, Elon, Giono, ion, Arap, KE, Rae, acajou, notar, Art, mis, lepilec, Atik, animirani film, Te, Rasto, nastran, AR
Geslo križanke: Sentido project

Mojca Suhadolc iz Domžal (2 vstopnici za Mestni kino Domžale, Kulturno dom Franca Bernika Domžale)

Janez Barle iz Domžal (knjiga Zgodovina Fare Domžale, 3. knjiga)

NAGRADNA KRIŽANKA 2

Nagrade podarja Kulturni dom Franca Bernika Domžale:

NAGRADE:

- Zgodovina Fare Domžale, 4. knjiga
- 1 vstopnica za glasbo/gledališče v Kulturnem domu Franca Bernika Domžale
- 2 vstopnici za Mestni kino Domžale

Pravilno geslo križanke lahko pošljete do ponedeljka, 17. 3. 2025, na naslov: Uredništvo Slamnika, Ljubljanska c. 61, 1230 Domžale ali elektronsko na slamnik@kd-domzale.si. Dobitniki nagrad bodo objavljeni v naslednji številki.

NAGRADNA KRIŽANKA 2

Kulturni dom Franca Bernika Domžale, p. p. 2 1230 Domžale

NEZADOVOLJEN, GORNJAV ČLOVEK, NERGAČ, NERGAVEC	DEJAVNA MOČ, DELUJOČA SILA	VINKO ŠIMEK	PRAV TAKO, ENAKO	ZAČETEK GESLA	POHIŠTVO IN DRUGI PREDMETI, NAMEDENI ZA DoločEN PROSTOR	OLIVER ANTAUER	FERMENT V SLINI	PREISKAVA DANKE Z REKTO-SKOPOM	DOBA, VEK	MIHA JAZBINSEK	VERDIJEVA OPERA	PEČ, KI DELUJE NA OSNOVI INFRARDEČE SVETLOBE	KOREJSKA DENARNA ENOTA	VRV (STAR.)
ZAVETNI OTOK Z GL. MEST. CHARLESTOWN					MAROGA, PEGA							NEKDANJI KOŠARKAR DANEU		
POLAGALCI INSTALACIJ												DEL JEDILNEGA PRIBORA UMETNOST (LATINSKO)		
RENIJ		JAPONSKA SMUCARKA KAVABATA GRŠKI BOG VETROV				LETOVIŠČE PRI OPATJI SVINEC				GRŠKA NIMFA FRANCOŠKI REZISER (MARCEL)				
KONEC GESLA										AMERIŠKI PISEK KRIMINALK (JOHN D.) LEPILO			NEKDANJE IME MESTA NOVI TRAVNIK V BIH	ANDREJ HIENG
VZDEVEK MOTO-CIKLISTA GIACOMA AGOSTINIJA				USTALJENA OBLIKA, VZOREC LOJZE DOLINAR							ŠIBEK VETER DELUJOČI OGNJENIK NA SICILIJU			
INDUS-TRISKO MESTO NA SEVERU FRANCIE					FRANCOŠKI IGRALEC RENO	REKA V FRANCIJI OTOČEK V PRESPAN. JEZERU						MOČEN SUNEK ZRAKA POSLANA MENICA		
EVGEN JURIC		NAŠ NEKD. HOKEJIST NEKD. NEM. ATLET (UDO)												TNALO ZA SEKANJE DRV
AMERIŠKI JAZZ PEVEC CALLOWAY				ESTONSKI ŠAHIST (IIVO) DOVODNA ZILA				PREBIVALEC OSENIČE NEMSKI PSIHOLOG (MARTIN)						
NAJNIZJI MOŠKI GLAS; BASOVSKA TIPKA; GLASBILLO Z NAJNIZJIM GLASOM		AVSTRALSKO DREVO NEM-FR DADAIST (HANS)								AMERICIJU PRIPADNIK SASOV			RADIJ NEKDANJI MARIBOR. TEKSTILNI VELIKAN	
NOGO-METNI KLUB IZ MÜNCHNA						NEKD. DAN. KOLESAR (BJARNE) OSSIP ZADKINE					MESTO V TURCIJI KONEC POLOTOKA			
ZNAMENITOST PULJA IN VERONE														
MAJHNA RIBA SEVERNIM MORJ, PAFALINA										AMERIŠKI IGRALEC (AARON)				

POMOČ: CAB-ameriški jazz pevec Calloway, CARNE-francoski režiser (Marcel), EMET-mesto v Turčiji, ITEM-prav tako, enako, NEOSTIK-lepilo, PTIALIN-ferment v slini, STATON-ameriški igralec (Aaron), ZEA-ameriška igralka (Natalie)